

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav světových dějin

Diplomová práce

**Příspěvek ke studiu dějin anglických kolonií v Severní
Americe se zvláštním přihlédnutím ke způsobu jejich správy v 17.
století**

**A Contribution to the study of the history of English
colonies in North America with the special regard to the ways of
their administration in the 17th century**

Vypracoval: Bc. František Přívozník

Praha 2014

Vedoucí práce: prof. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucímu práce panu prof. PhDr. Martinu Kovářovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi při psaní diplomové práce pomohly.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu. Práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 30. července 2014

František Přívozník

Abstrakt

Diplomová práce klade důraz na vznik a uplatňování anglické koloniální politiky a autority ve Virginii v průběhu 17. století. Zabývá se vytvářením politické a administrativní struktury. Primárně se zaměřuje na charakter, činnost, důvody konfliktů a jejich následné řešení. Soustřeďuje se na vztahy mezi vedoucími institucemi; guvernér, guvernérská rada, shromáždění a Tajná rada, ale také na vztahy mezi Virginii a Anglií. Dále se zaměřuje na způsoby jmenování guvernérů, členů guvernérské rady a volbu členů shromáždění. Popisuje počátky a vývoj hrabského a místního uspořádání.

Klíčová slova: Anglie, kolonie, koloniální administrativa, Severní Amerika, Stuartovci, 17. století,

Abstract

The thesis lays emphasis on the establishment and exercise of English colonial policy and authority in Virginia during the 17th century. The thesis deals with the political bodies, administrative structure and framework of political system. Primarily is focused on the character, activity, the causes of conflicts and their resolutions. The thesis concentrates on the relations among the leading institutions in Virginia; e.g. Governor, Council of State, General Assembly, but also between Virginia and England. Further, tries to get hold of the ways of appointment of the governors, councillors and election of the burgesses. The thesis also describes the origin and development of the county and local system.

Keywords: England, colonies, colonial administration, North America, the Stuarts, 17th century,

Obsah

Úvod.....	7
1. Virginie pod správou obchodní společnosti	12
1. 1 Formování koloniální správy 1606-1609	12
1. 2 První konflikty.....	14
1. 3 Delaware zachraňuje kolonii	21
1. 4 Vznik virginského shromáždění.....	24
1. 5 Zápas o obchodní společnost a o podobu kolonie	27
2. Tajná rada a koloniální záležitosti.....	37
2. 1 Výbory Tajné rady v letech 1624-1643.....	37
2. 2 Vnitřní a vnější výbory v letech 1660-1685	40
2. 2. 1 Způsob fungování výboru	46
3. Virginie pod správou anglické Koruny	51
3. 1 Sřet guvernéra s radou.....	51
3. 2 Provinciální a místní správa	59
3. 2. 1 Znovuzvolení Berkleye	67
3. 3 Důsledky Baconovy vzpoury	69
Závěr.....	82
Seznam použitých pramenů a literatury	85

Úvod

Aby mohla kolonie vůbec řádně existovat, musely v ní vzniknout dobře fungující instituce, které zajišťovaly a organizovaly aspekty každodenního života. Tyto instituce vznikaly podle domácího vzoru. Kolonisté se domnívali, že jako Angličané mají plné právo podílet se na tvorbě zákonů, výběru daní a organizovat se prostřednictvím svých volených zástupců, protože se potřebovali řídit podle nařízení a zákonů, které měly co nejvíce odrážet stav reality. Ti, jež spravovali kolonii z Anglie, se s ní seznamovali zprostředkovaně a jejich požadavky nemohly být často splněny, poněvadž této realitě neodpovídaly.

Proto jsem se v diplomové práci zaměřil na vznik, vývoj a vzájemné vztahy důležitých institucí provinciální a lokální správy ve Virginii v průběhu 17. století, a to nejprve pod správou obchodní společnosti, kterou později nahradila přímá správa Koruny. Snažil jsem se zachytit i zájmy některých účastníků, kteří řízení a směřování těchto institucí přímo či nepřímo ovlivňovali. Přihlédl jsem na raná a pozdní specifika tohoto vývoje. Přitom jsem se zaměřil i na poměry, které panovaly mezi kolonií a mateřskou zemí a na určující aspekty, jež je měnily v případě vnitřního napětí odehrávajícího se jak v Anglii, tak ve Virginii. Virginie jako nejstarší královská kolonie se stala do jisté míry vzorem pro další formování koloniální správy nejen v severoamerických koloniích, ale i v karibské oblasti.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. V práci jsem vycházel především z editovaných pramenů a odborné literatury. První kapitola analyzuje vliv obchodní společnosti na koloniální správu, etablování funkcí a pravomocí, ale i příčiny, které vedly ke zrušení výsadní listiny. Toto období lze chápat jako zakladatelské nebo experimentální. K těm nejdůležitějším edicím patří BROWN, A., (ed.), *The Genesis of the United States*, Vol. I., New York 1897. Brown zdokumentoval založení Virginie, činnost obchodní společnosti v prvních deseti letech své existence a první střety mezi představiteli kolonie. K tomuto období bylo nutné použít i práci Johna Smithe, (SMITH, J., *The Generall Historie of Virginia, New England and the Summer Isles*, Glasgow 1907). Smith vedle popisu svých expedicí zaznamenal i vnitřní dění v kolonii, jména a sociální status prvních kolonistů. Ačkoliv zůstává jeho práce neodmyslitelnou pro studium raných dějin Virginie, dopouštěli se mnozí autoři chyby, že jeho vyjádření přeceňovali. K Smithovým oponentům patřil Edward Wingfield, (DEANE, C., (ed.),

A Discourse of Virginia by Edward Maria Wingfield, Boston 1860, což byla vlastně apologie Wingfieldovy činnosti, kterou napsal v Anglii až po svém návratu, a předložil ji k posouzení anglickým autoritám. K doplnění ještě náleží dopisy Johna Ratcliffa a Gabriela Archera editované Brownem. Brown uveřejnil i dokumenty diplomatické povahy, hlavně korespondenci španělských velvyslanců. Kolonie měly důležitý zahraničně-politický aspekt, a proto je pochopitelné, že anglická kolonizace budila zájem. Španělé si dělali nároky na toto území a odvolávali se na dohody z konce 15. století, ale Angličané toto rozdělení světa neuznávali a zpochybňovali právo na ně. Z této korespondence rovněž vyplývá, jak Španělé zasahovali s pomocí úplatků do jednání obchodní společnosti i Tajné rady. K dalším patří MACDONALD, W., (ed.), *Select Charters and other Documents, Illustrative of American History 1606-1775*, New York 1899. Často jsem využíval výsadní listiny, instrukce, jmenovací listiny guvernérům a jiným představitelům kolonie a královské proklamace, jež patří k pramenům úřední povahy a jsou formálním instrumentem, kterým suverén vyjadřoval a zdůrazňoval svoji vůli. Ve výsadních listinách uděloval panovník řadu výsad a privilegií. Výsadní listina byla vnímána jako „věčná“, přesto mohla být buď dobrovolně ukončena její platnost, anebo se vedl za její zrušení soudní proces. Instrukce lze rozdělit na všeobecné, obchodní a doplňující. V nich autority nařizovaly, jakým směrem se má kolonie ubírat. Ve jmenovacích listinách se objevovaly specifické výsady, obsahovaly plnou moc nezbytnou pro výkon tamní vlády. Jmenovací listina poskytovala politickou autoritu guvernérovi. Zatímco výsadní listina byla veřejným dokumentem, jmenovací listinu znala jen úzká skupina lidí. Proklamace měla širší rozsah, jednalo se o deklaraci veřejného významu a nemusela se týkat pouze konkrétní kolonie. Sledoval jsem, jak se od sebe jednotlivé instrukce a jmenovací listiny guvernérů odlišovaly a jak se v nich odrážely trendy, které anglické autority zdůrazňovaly především v obchodní, obranné a politické oblasti.

Pro poznání chodu a postupů obchodní společnosti je nezbytná edice KINGSBURY, S., (ed.), *The Records of the Virginia company of London*, Washington 1906. Ve vztahu k obchodní společnosti jsem se zaměřil na dvě oblasti. První se zabývá posílením vlivu po roce 1609 a 1612 s převzetím plné zodpovědnosti za řízení kolonie. Druhá se snaží zachytit změny přístupu ke kolonii po roce 1618, finanční problémy a souboje frakcí. Názory představitelů

obchodní společnosti a snahy o zachování výsadní listiny v kritickém období 20. let 17. století zapsal ve svých pamětech Nicholas Ferrar, (PECKARD, P., (ed.), *Memoirs of the life of Mr. Nicholas Ferrar*, Cambridge 1790). Ferrar si všímal i vnějších vlivů, které chtěly narušit fungování obchodní společnosti. Zápas o obnovení obchodní společnosti a obnovení výsadní listiny byl sváděn i v pozdějších letech.

Druhá kapitola se zabývá činností Tajné rady. Tajná rada a panovník nezůstávali vůči koloniím pasivní, ale postupně si k nim vytvářeli cestu. Svědčí o tom množství výborů, podvýborů a komisí, které se snažily s větším či menším úspěchem svěřenou agendu řídit. Zde jsem použil především korespondenci státních sekretářů, kterým připadla koloniální agenda na starost a kteří udržovali kontakt se sekretáři kolonií a guvernéry. Výrazně mi pomohla série edic *Calendar of State Papers, Colonial series, America and West Indies* zachycující období let 1574-1685. Dále jsem využil zápisy ze schůzí Tajné rady a zápisy z projednávaných stížností editovaných v *Acts of the Privy Council of England*, Hereford 1908.

Třetí kapitola analyzuje utváření institucí v kolonii v letech 1625 až 1685. Virginie zažila ve 30. a 70. letech 17. století vnitropolitické ořesy, které se dotkly guvernérů. Zde jsem se snažil zachytit reakce, které přicházely z Anglie, a zlom ve vztazích, který nastal koncem 70. let. Důležitou roli sehrálo virginské shromáždění, jeho přerod ve dvoukomorové těleso, schvalovaná legislativa, nařízení a návrhy týkající se každodenního chodu kolonie, rovněž úpravy, kdo může do shromáždění usednout a kdo může volit. K nejdůležitějším edicím patří HENING, W., (ed.), *The Statutes at Large: Being a collection of all the Laws of Virginia, from the first session of the legislature, in the year 1619*, New York 1823 a MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals of the House of Burgesses of Virginia 1619-1659*, Richmond 1915.

Z odborné literatury zmiňuji především následující práce. Z těch o kolonii jsem použil WERTENBAKER, T., *Virginia under the Stuarts*, London 1914. Wertenbaker se snažil zachytit především politické dějiny a tzv. dějiny událostí ve Virginii v období let 1607 až 1688, jenže bez širšího hodnocení nebo kritického postoje. Ovlivněn starou historiografickou tradicí spojil vědeckou a literární formu výkladu. Za největší slabinu lze pokládat to, že Wertenbaker nezasadil Virginii do širších souvislostí anglické politiky a anglické správy a rovněž jeho

zájem o hospodářský a institucionální vývoj byl víceméně okrajový. OSGOOD, H. L., *The American Colonies in the Seventeenth Century*, New York 1904. Osgood se kromě jiného i kvůli rozsahu dané tematiky pokusil interpretovat rané koloniální dějiny s důrazem na aspekty anglického práva, čímž zdůraznil roli a aktivitu státu. Přinesl zajímavé srovnání fungování institucí v jednotlivých koloniích, a co určovalo vzájemné vztahy s Anglií. BRUCE, A., *Institutional History of Virginia in the Seventeenth Century*, Vol. II, New York 1910. Bruceova práce je významná svým rozsahem a faktografickým přínosem. Ve svém druhém díle se zaměřil na vojenské, politické a administrativní aspekty. Nevyhýbal se ani zahraniční politice Anglie a tomu, jak války a piraterie ovlivňovaly koloniální obchod. Jak již název napovídá, primární zájem však spočíval na institucionálních dějinách a studiu fungování výkonné a zákonodárné agendy, chodu důležitých úřadů a formování daňové politiky. BILLINGS, W., *A Little Parliament*, Richmond 2004, se snažil zachytit politickou praxi, která se v koloniích postupně vyvíjela, a jak ji kolonisté aplikovali a adaptovali do nových podmínek a nového prostředí. Zachytil administrativní a legislativní tradice a procedury. Dále se snažil o nový pohled na vládu guvernéra sira Williama Berkeleyho, který bývá posuzován spíše kriticky za svůj postoj k Baconově vzpouře, jak to činili např. Wertenbaker či Bruce. Avšak kvůli délce jeho guvernérského úřadu by takový přístup nebyl jistě správný. Ve své studii *The Growth of Political Institutions in Virginia, 1636 to 1676*, in: *The William and Mary Quarterly*, Vol. 31, No. 2, 1974, kladl velkou váhu na vývoj hrabských soudů a místní správy a ustavením hrabských soudů funkci a moc vlády rozdělil mezi nově vzniklou místní jurisdikci a již existující vládní orgány. KUKLA, J., *Political institutions in Virginia 1619-1660*, New York 1989 nastínil vývojové trendy, které se objevily u virginských institucí ve sledovaném období. Podobně jako Billings se zabýval i profily jednotlivých skupin uvnitř kolonie a jejich socio-ekonomickými motivy. Co se týče koloniální vlády, zastával centralizační stanovisko, ale lokální správu neopomenul. Ve 40. a 50. letech viděl velký institucionální růst a upevnění pozic.

K tématice působení Tajné rady jako důležitého poradního orgánu, kolem něhož se soustředila administrativní a exekutivní moc, jsem vycházel z prací TURNER, E., *The Privy Council of England in the Seventeenth and Eighteenth Centuries, 1603-1784*, Baltimore 1927. ANDREWS, C., *British Committees, Commissions and Councils of Trade and Plantations, 1622-1675*, Baltimore 1908.

Zde se jedná o základní práci pro poznání anglo-koloniálních vztahů. Andrews snesl detaily anglické správy, rodícího se koloniálního obchodního programu jak z doby protektorátu, tak i restaurace, podle Poveyových praktických plánů, které zde uveřejnil. BIEBER, P. R., *The Lords of Trade and Plantations 1675-1696*, Allentown 1919

Z historických časopisů, které vydávaly články k tématice koloniálních dějin, patří vedle *William and Mary Quarterly* především *Virginia Magazine of History and Bibliography*, který se specializuje primárně na virginské dějiny, přičemž v něm nevyhází pouze odborné studie, ale i prameny.

První kapitola

1. Virginie pod správou obchodní společnosti

1. 1 Formování koloniální správy 1606-1609

Výsadní listina ze dne 20. dubna 1606 doplněná o královskou instrukci ze dne 20. listopadu 1606 spoluvytvářely tento institucionální rámec řízení kolonie.

Královská rada

Rada kolonie

Královská rada zastávala pozici poradního sboru panovníka ve věcech kolonií. Panovník si jejím prostřednictvím udržoval spojení jak s obchodními společnostmi, tak s radou kolonie. Královská rada se skládala nejprve ze čtrnácti členů a její složení ovlivňoval přímo panovník.¹ Sídlila v Londýně a měla na starosti všechny záležitosti týkající se celé oblasti Virginie mezi 34° až 45° severní zeměpisné šířky. Měla právo nominovat a jmenovat první členy rady kolonie a zároveň plnou autoritu je instruovat svými nařízeními a pokyny.² Kromě toho vydávala pokyny kapitánům, které pověřovala vedením lodní přepravy.³ Vyžadovala informace o umístění osady, přístavu, stavu půdy, lesů, splavnosti řek a nalezených zdrojích. Sama se snažila ve svých instrukcích přinášet praktické rady, na co se zaměřit a čemu se vyvarovat.⁴

Brzy se ukázalo, že stávající struktura nevyhovuje. Podle královského nařízení z března 1607 se počet členů královské rady zvýšil, protože se nescházel jejich adekvátní počet. První kolonii reprezentovalo šestnáct a druhou kolonii jen deset zástupců, přičemž panovník ustanovil, že nejméně dvanáct členů, a to šest reprezentantů z každé kolonie, bude kompetentních přijímat rozhodnutí.⁵ K tomu Jakub I. ještě rozšířil působnost královské rady o další pravomoci. K těm nejdůležitějším patřila personální agenda, když obdržela právo výběru, jmenování a odvolávání úředníků kolonie, pracovníků svého vlastního úřadu.⁶

---

¹ BROWN, A., *The Genesis of the United States*, Vol. I., New York 1897, s. 92; An Ordinance and Constitution Enlarging the Council.

² MACDONALD, W., (ed.), *Select Charters and other Documents, Illustrative of American History 1606-1775*, New York 1899, s. 5.

³ BROWN, A., c. d., s. 80; Advice of the Council.

⁴ Tamtéž, s. 85.

⁵ Tamtéž, s. 94.

⁶ BROWN, A., c. d., s. 95.

Rada kolonie působila již přímo v kolonii. Měla se skládat ze třinácti členů, i když tohoto počtu nikdy nedosáhla ani ve Virginii, ani v Nové Anglii.⁷ S plnou autoritou se zabývala lokálními záležitostmi a přijímala vlastní nařízení, která zůstávala v platnosti, dokud se Koruna nerozhodla tato nařízení zrušit. Panovník předem předpokládal, že všechna přijatá nařízení budou v souladu se zákony Anglie.⁸

Rada vybírala jednotlivé úředníky. V prvních letech, když se teprve vytvářela potřebná agenda, jednalo se většinou o jednu či dvě osoby, které vedly koloniální záznamy. Hlasování rady probíhalo většinou a členové si vybírali ze svého středu prezidenta rady. Kromě toho směla většinou svých hlasů prezidenta nebo i jiného člena rady odvolat z funkce a na uvolněné místo si opět zvolit někoho jiného.⁹

Nejdůležitější osobou v radě kolonie se stal její prezident. Jeho funkční období mělo trvat jeden rok a nemělo se prodlužovat nebo zbytečně protahovat.¹⁰ V radě disponoval dvěma hlasy ve všech sporných záležitostech, pokud došlo k rovnosti hlasů při hlasování. Prezident a členové rady měli vzájemně spolupracovat.¹¹

Rada se zabývala delikty uvnitř kolonie a vynášela rozsudky, i když samotné řízení probíhalo před porotním soudem. Vyloženě těžké trestné činy nebezpečné pro fungování kolonie, jako jsou vzpoura, vražda a násilné chování, se trestalo smrtí. Ačkoli měla rada právo odložit výkon trestu, pouze panovník mohl obviněného plně pardonovat a zbavit všech obvinění. Morální delikty jako výstřednost, opilství, zahálka a potulka se trestaly tělesnými tresty nebo vězením.¹²

---

⁷ SMITH, J., *The Generall Historie of Virginiou, New England and Summer Isles*, Vol. I, Glasgow 1907, s. 86; též: BROWN, A., c. d. s. 102, (Memoranda of George Chalmers); Členů rady bylo tehdy sedm a tvořili ji kpt. George Popham jako prezident rady, Releigh Gilbert, Edward Harlie, Robert Davis, James Davis, Ellis Best a Gome Carew.

⁸ MACDONALD, W., c. d. s. 5.

⁹ HENING, W., *The Statutes at Large: Being a collection of all the Laws of Virginia, from the first session of the legislature, in the year 1619*, Vol. I. New York 1823, s. 68; Articles, Instructions and Orders.

¹⁰ Tamtéž, s. 68.

¹¹ BROWN, A., c. d., s. 77; Orders of the Council.

¹² HENING, W., *Statutes I*, s. 71.

1. 2 První konflikty

Kapitán Christopher Newport obdržel od královské rady jasné pokyny, jakou lokalitu by měl hledat a jak by měl postupovat po dosažení pobřeží Virginie. Mezi hlavní priority přitom patřila stavba a zabezpečení skladiště potravin, jakož i ostatních staveb obecného významu, než započala samotná výstavba soukromých domů. K dalším prioritám patřilo nezbytné zajištění potravin, především vlastní pěstební činnosti, a udržení bezpečnosti a průzkumu okolí za účelem nalezení drahých kovů.¹³

Po dosažení břehů Virginie byla otevřena zapečetěná schránka a za účasti svědků byly přečteny v ní uložené rozkazy, ve kterých stálo, že kpt. Bartolomeo Gosnold, kpt. John Smith, Edward Wingfield, kpt. Christopher Newport, kpt. John Ratcliffe, kpt. John Martin a George Kendall budou tvořit radu kolonie a vyberou mezi sebou prezidenta, jenž bude spolu s nimi po dobu jednoho roku vládnout.¹⁴

Veřejná proklamace byla běžným jevem, především chránila pověřené osoby před nařčením z neoprávněné uzurpace moci. Zároveň všem dávala jasně najevo rozsah pravomocí. Prezident rady vykonal slavnostní přísahu a po jejím složení přijal do svých rukou přísahu ostatních členů rady.¹⁵

Do rady kolonie prozatím neusedl kpt. John Smith, kterého během plavby zatkli, ať se nemohl aktivně účastnit volby prvního prezidenta rady, kterým se stal Edward Maria Wingfield. Rada se postupně začala věnovat všem základním potřebám, i když se Wingfield záhy ukázal jako ne příliš dobrý organizátor, což se projevilo v následujících měsících. Brzy si povšiml neshod, které měl s ostatními členy, a to se později projevilo na zatčení Kendalla a jeho následné vyloučení z rady. Záminkou k zatčení se stala Kendallova snaha rozšiřovat neshody mezi prezidentem a radou.¹⁶

Napětí způsobené vysokou mortalitou, šířením infekčních nemocí a nedostatkem zásob zakrátko vyvrcholilo v otevřené nepřátelství rady ke svému představenému. Zbylí členové sestavili program, ve kterém chtěli dosáhnout těchto cílů: a) Sesadit Wingfielda a novým prezidentem zvolit Ratcliffa; b) své funkce si navzájem garantovat; c) sesazený prezident nesměl usednout ani v radě

---

¹³ BROWN, A., c. d., s. 82.

¹⁴ SMITH, J., c. d., s. 87, 90.

¹⁵ BROWN, A., c. d., s. 79.

¹⁶ DEANE, C., (ed.), *A Discourse of Virginia by Edward Maria Wingfield*, Boston 1860, s. 16 -17.

kolonie jako pouhý člen; d) do rady kolonie přijímat pouze na základě jednomyslného souhlasu všech členů.¹⁷

Dle Wingfielda vznikl prakticky triumvirát, který tvořili Ratcliffe, Smith a Martin.¹⁸ Celá akce měla proběhnout rychle, aby Wingfield nemohl klást odpor. V případě problémů uvažovali o použití vojáků, kteří spíše než Wingfielda podporovali Smitha.¹⁹

Dne 10. září 1607 tato trojice oznámila Wingfieldovi jeho sesazení. O den později tuto událost veřejně oznámili, přičemž sdělili Wingfieldovi obvinění. Wingfield prohlásil slyšení za nespravedlivé a deklaroval svůj úmysl obrátit se přímo na panovníka.²⁰ Tento mechanismus panovník zakotvil přímo do své instrukce, kde si ponechal právo posoudit spor a posléze o něm rozhodnout.

I přestože se v radě kolonie nacházela uvolněná místa, trvalo dlouho, než nastoupili další členové. S Ratcliffem však nepřišlo uklidnění, ale právě naopak. Ratcliffe vytvořil spojenectví s Gabrielem Archerem, kterého již předtím v září 1607 jmenoval zapisovatelem kolonie. Vyloženě proti duchu instrukcí i vlastních neformálních dohod uzavřených v Jamestownu prosadil Archera do rady kolonie. Martin s Archerovou nominací a účastí v radě nesouhlasil a Smith se účastnil expedice, takže na momentální chod věcí v Jamestownu nemohl reagovat.²¹

Martinova pozice byla oslabená a toho právě využili Ratcliffe s Archerem. Nejprve se zbavili Kendalla, kterého obvinili z pokusu o vzpouru, a následně ho nechali zastřelit. Podobný osud měl stihnout i nic netušícího Smithe. Archer se pustil do sestavení žaloby proti Smithovi, ve které pro něj požadoval trest nejvyšší. Smith měl dle obžaloby nést odpovědnost za smrt dvou členů expedice, které zabili domorodci. Po svém návratu Smithe okamžitě zatkli a postavili před soud.²²

Smithův život se ocitl v ohrožení a rovněž Wingfield se domníval, že jeho šance vrátit se v pořádku do Anglie bude mizivá. Nicméně Newportův návrat do

---

¹⁷ DEANE, C., c. d., s. 10.

¹⁸ Tamtéž, s. 17, 20, 21; Tento triumvirát nevznikl z nějakého kalkulu, ale z nutnosti. Gosnold zemřel v srpnu 1607, Kendalla a Wingfielda odvolali z rady, Newport povětšinou nebyl ve Virginii a nemohl se tak těchto záležitostí účastnit.

¹⁹ SMITH, J., c. d., s. 92.

²⁰ DEANE, C., c. d., s. 22.

²¹ Tamtéž, s. 33.

²² Tamtéž, s. 35.

Jamestownu pro tyto dva muže neznamenal pouhý návrat zásobovací lodi, ale také svobodu a život.²³

I tak Ratcliffe zůstal i nadále prezidentem rady, ale Wingfield a Archer opustili Virginii. Radu následně doplnil Matthew Scrivener, který dorazil na druhou zásobovací lodi spolu s Newportem. Scrivener své jmenování obdržel již v Londýně, takže jeho přítomnost v radě kolonie nepodléhala jejímu souhlasu. Podobně obdrželi svá jmenování další členové rady – kpt. Richard Waldo a kpt. Peter Winne. Smith ve své zprávě do Anglie uváděl, že přijal pouze přísahu nových členů, a to v souladu s Newportem doručených instrukcí.²⁴

Ratcliff nedokázal udržet svoji pozici dlouho a v červenci 1608 jej nahradil ve funkci Scrivener, a to do té doby, dokud se funkce nebyl schopen ujmout sám Smith, což se stalo až v září 1608.²⁵ Později se opravdu všechny záležitosti po dobu jednoho roku soustředily do rukou Smitha. Důvod byl zcela prostý. Scrivener a Waldo utonuli v řece James při jedné z expedičních výprav a dále za nevyjasněných okolností zemřel i Winne.²⁶

Na tomto příkladu lze dokumentovat, s jak nestabilní správou se kolonie musela v začátcích potýkat. Panovník udělil radě kolonie právo jmenovat a odvolávat své členy, volit si svého prezidenta, ale rozhodně nezamýšlel, aby život kolonie podléhal rozmaru jednoho nebo dvou členů rady. Nakonec se ukázal tento model řízení jako velmi nešťastný, když členové rady kolonie měli ve své kompetenci možnost jakékoli prezidentovy návrhy a rozhodnutí zrušit. Jediná autorita tak zůstávala v Londýně, a tou byl panovník.

K hlavním autorům první výsadní listiny patřili významní právníci alžbětinské a raně stuartovského období sir John Popham, sir Edward Coke a sir John Dodderidge. Právě Popham se řadil k hlavním podporovatelům anglické kolonizace v Severní Americe. Španělský velvyslanec don Pedro de Zuniga se tehdy mylně domníval, že Pophamovou smrtí v létě 1607 se kolonizační úsilí Angličanů postupně zastaví.²⁷

---

²³ DEANE, C., c. d., s. 36.

²⁴ SMITH, J., c. d., s. 106, 113, 148.

²⁵ Tamtéž, s. 136.

²⁶ OSGOOD, H., *The American Colonies in the Seventeenth Century*, New York 1904, s.

²⁷ BROWN, A., c. d., s. 111; A letter by Don Pedro de Zuniga to the king of Spain.

Protože se předešlý způsob řízení kolonie neosvědčil, kromě toho nestabilita odrazovala potenciální investory, požádali představitelé obchodní společnosti o změnu výsadní listiny. Královská rada Virginie uveřejnila rezoluci *A True and sincere declaration of the purpose and ends of the Plantation*, ve které se snažila vyhodnotit informace získané od Newporta.²⁸ Právě Newport, který strávil většinu své funkce člena rady na moři, zastával funkci prostředníka mezi Virginii a Anglií. Předával potřebné informace královské radě i obchodní společnosti. Ty poté s těmito nepřímými poznatky dále pracovaly. Proto docházelo k polemikám mezi představiteli koloniální správy a anglickými zástupci právě o způsobu naplňování vydaných nařízení. Na jedné straně zde byla určitá představa, která měla dojít naplnění, na druhé straně stála skutečnost, které byli lidé ve Virginii vystaveni.

Po několikerém jednání začínalo být stále zřetelnější, že jablkem sváru se stala příliš benevolentní forma vlády. Jakub I. jejich žádosti na změnu výsadní listiny vyhověl. Představitelé královské rady se totiž domnívali, že po získání širších pravomocí budou schopni sami provést nutné reformy, napravit vše, co se zanedbalo, a případně zabránit dalšímu opakování všech negativních jevů, které se v minulosti vyskytly.²⁹

Kolonie se měla začít profilovat zcela jinak, a to do podoby tzv. rodinné kolonie, jak se o ní daleko častěji hovoří v souvislosti s novoanglickým osídlením započatým ve 20. letech 17. století. Hlavní rozdíl však spočíval spíše v tom, že novoangličtí osadníci udržovali daleko těsnější a bližší vazby ve společné komunitě. Posláním rodin, žen a dětí do Virginie se měla především obnovit důvěryhodnost celého projektu ve snaze přilákat investory a zájemce půdy.³⁰

K uklidnění situace měla přispět rovněž změna koloniální správy. Královská rada ve svém oběžníku z února 1610 přiznala, že nebylo dosaženo těch cílů, o které se obchodní společnost snažila, a k hlavním nedostatkům řadila nedostatek schopných lidí a nedostatečné finanční pokrytí, které bránilo posílat zásobovací lodě častěji.³¹

---

²⁸ BROWN, A., c. d., s. 339.

²⁹ Tamtéž, s. 342.

³⁰ KINGSBURY, S., (ed.), *The Records of the Virginia company of London*, Vol. III., Washington 1906, s. 115; A Note of the shipping.

³¹ BROWN, A., c. d., s. 463; Circular letter of the Virginia Council.

Druhá výsadní listina byla významná v tom, že zakotvila základní podobu koloniální správy, která vydržela po celé období existence obchodní společnosti do roku 1624. Hlavní rozdíl mezi lety 1606 a 1609 spočíval v tom, že od roku 1609 došlo k přesunutí přímých řídicích pravomocí kolonie na obchodní společnost. Ve třetí výsadní listině z roku 1612 panovník počítal s ještě větším zapojením obchodní společnosti a určil, aby se orgány obchodní společnosti ve věci koloniálních záležitostí scházely každý týden nebo častěji podle své potřeby.

Po přijatých změnách se vedení vyprofilovalo následovně:

Rada obchodní společnosti
Guvernérská rada
Guvernér

Rada obchodní společnosti sídlila v Anglii a jednala podle zásad dřívějšího patentu. Vznikla vlastně namísto královského administrativního orgánu tak, jak jej známe z let 1606 až 1609. Tuto radu tvořilo v podstatě představenstvo obchodní společnosti. V době svého ustanovení čítala padesát dva členů. Veškerá uvolněná místa si doplňovala sama obchodní společnost na svém pravidelném sezení. Takto vybraný člen předstoupil před lorda kancléře, lorda strážce pokladu či před lorda komořího a složil do jejich rukou přísahu.³²

V čele stanul panovníkem určený pokladník sir Thomas Smyth. Pokladník svolával a řídil setkání akcionářů obchodní společnosti. Primárně však zodpovídal za finanční záležitosti a vedl účetní knihy. Rada získala v rámci svých pravomocí právo vybírat a jmenovat guvernéra, úředníky a zástupce církve. O předložených návrzích rozhodovala většinou hlasů.³³

Často však pracovala skrze dvacetičlenné kvórum, které se skládalo z pokladníka nebo jím delegovaného zástupce a členů rady. Ti pak měli praktickou moc zajišťovat správu kolonie od vydávání instrukcí, řádů a nařízení, až po návrhy zákonů. Fungovala zde však kontrola ze strany

---

V oběžníku stálo, že náklady na vybavení prvních tří zásobovacích lodí se pohybovaly kolem třiceti tisíc liber. Z nichž vyšší šlechta a bohatí obchodníci poskytli osmáct tisíc. Zbýlých dvanáct tisíc poskytla nižší šlechta, klér, drobní obchodníci a města.

³² MACDONALD, W., c. d., s. 14.

³³ Tamtéž, s. 13.

shromáždění akcionářů, které mohlo pokladníka nebo jakéhokoli člena rady a kvóra odvolat.³⁴

Přímo v kolonii působila guvernérská rada, jejíž pozice se přetransformovala v pouhý poradní sbor guvernéra. Její rozhodnutí guvernéra však ničím nezavazovala, ale vydávala pouze doporučení. Podřizovala se tak plně guvernérově vůli a jeho rozhodnutí neměla sílu zvrátit.

Zasedali v ní především nejvýznamnější představitelé kolonie. K prvním členům guvernérské rady patřili: sir George Somers, kpt. John Smith, kpt. John Ratcliffe, kpt. Peter Winne, Mathew Scrivenor, kpt. John Martin, kpt. Richard Waldo, kpt. Wood, Mr. Fleetwood.³⁵

Guvernérský titul se začal užívat pro virginskou koloniální správu až po roce 1609. Jakub I. používal vedle oslovení guvernér ještě označení *lieutenant* nebo *vicegerent*, tedy osoba, které suverén delegoval určitou moc. Řízením měl být pověřen „schopný a svrchovaný guvernér“.³⁶ Symbolika hrála důležitou roli. Všeobecně se očekávala dobrá vláda podepřená autoritou guvernéra. Co měl tedy podle tehdejších představ vlastně guvernér splňovat? Musel mít náležité společenské postavení, které zdůrazňovalo jeho autoritu a finanční soběstačnost. Postu guvernéra se ujali muži nejen z vážených anglických rodů, ale i ti, kteří získali titul za věrné služby. Mnozí z nich prošli boji v Nizozemí a Irsku, osvojili si vojenské umění, aby později tyto organizační a strategické znalosti uplatnili při výkonu své funkce. Jiní zase získali vyšší vzdělání v Anglii, což jim ulehčovalo uplatnění v rozrůstající se administrativě státu. Univerzity poskytující tzv. „*renesanční vzdělanost*“ již nesloužily k přípravě pro duchovní dráhu. Svůj význam měla znalost práva. To se odráželo v legislativním procesu, který zaručoval, aby si jednotlivé zákony a nařízení neodporovaly. Guvernér měl být také zbožným. Víra v Boha a náležitá zbožnost hrála důležitou roli v lidském životě. Ať už míra náboženské horlivosti byla jakákoliv, guvernér zastupoval panovníka, který stál v čele anglikánské církve. Ze své pozice dohlížel na její působení a dodržování jejích základních církevních tezí. Získal pověření trestat veškeré projevy ateismu, rouhačství a náboženského rozkolnictví. Měl zajistit šíření slova božího mezi pohany a současně dbát na to, aby klér vykonával toto

---

³⁴ MACDONALD, W., c. d., s. 19; též: CRAVEN, W. F., *The Southern colonies in the 17th century*, Chapel Hill 1968, s. 90.

³⁵ KINGSBURY, S., c. d., s. 13.

³⁶ BROWN, A., c. d., s. 342.

poslání s co největší důstojností.³⁷ Dále se očekávalo, že bude mírný a rozvážený ve svém jednání a spravedlivý ve svém soudu. Ve své osobě představoval výkon spravedlnosti a jakékoli projevy odporu se měly trestat co nejpřísněji, zatímco v civilních sporech se měl uchýlovat spíše ke smírnějším rozhodnutím. V případě pokusu o vzpouru a pro zachování veřejného pořádku disponoval možností vyhlásit stanné právo a vládnout klidně tvrdou rukou. Nemusel se zdráhat použít svou osobní gardu. Guvernérova osobní stráž čítala jen několik desítek mužů. Guvernérův život by byl jinak ohrožen ze strany domorodců, ale i vlastních kolonistů v případě nepokojů.³⁸ Útok na guvernéra znamenal fakticky útok na panovníka. Pokud někdo urážel guvernéra, mohl si vysloužit pranýř, veřejné bití nebo pokutu. V případě fyzického útoku hrozil provinilci i trest smrti.³⁹

Jako *captain-general* zastával vysoký vojenský post ve své provincii. S tím souviselo právo povolávat všechny muže do zbraně na obranu území a v případě nutnosti je přemísťovat na jiná místa. V obecném politickém smyslu lze tento titul vykládat jako hlavu instituce, provincie nebo města.⁴⁰

Guvernér pokračoval v úzu veřejné proklamace svého jmenování a přijímal přísahu členů guvernérské rady. Dříve než kolonisté opustili břehy Anglie, museli složit přísahu supremacie, při které uznávali církevní autoritu panovníka.⁴¹

Guvernér přebíral pod svou správu dřívější instrukce, soudní a účetní knihy a vůbec všechny záznamy dotýkající se kolonie. Měl v kompetenci jmenování a odvolávání úředníků kolonie, pokud nebyli jmenováni přímo radou obchodní společnosti. Takoví lidé většinou požívali významného postavení uvnitř obchodní společnosti a někteří z nich se tím dostali k řadě titulů a funkcí.⁴²

Protože byl guvernér podřízen výhradně Londýnu, bylo jeho postavení v kolonii téměř absolutistické, i když měl zachovávat práva a výsady, kterým se

---

³⁷ KINGSBURY, S., c. d., s. 14.

³⁸ MACDONALD, W., c. d., s. 16.

³⁹ MCILWAINE, H. C., (ed.), *Minutes of the Council and General Court of Colonial Virginia*, Richmond 1924, s. 348, 419.

⁴⁰ Tento titul můžeme nelézt u Delawara, ale od konce 20. let 17. století se od jeho používání upouštělo.

⁴¹ MACDONALD, W., c. d., s. 16.

⁴² BROWN, A., c. d., s. 380; Commission to sir Thomas West, lord Delaware. Kpt. Somers se stal admirálem Virginie, kpt. Newport viceadmirál Virginie a sir Thomas Dale zastával funkci maršála Virginie.

těšili angličtí poddaní. Měl zcela volnou ruku ve výběru členů své guvernérské rady a mohl je rovněž odvolávat, případně nahradit jinými osobami.⁴³

1. 3 Delaware zachraňuje kolonii

Prvním jmenovaným guvernérem s touto pozicí se stal sir Thomas Gates.⁴⁴ Ten se spolu s kapitány Somersem a Newportem dostal do velmi svízelné situace, když dvě lodi s takto významnými pasažéry se staly obětí bouře a oddělily se od zbývajících lodí, které dopluly v pořádku.⁴⁵

Tehdy fungovala praxe, že instrukcí se pro jistotu vydávalo více, a to pro různé osoby, protože zde hrozila reálná možnost ztroskotání lodi či dokonce úmrtí guvernéra. Tím se měly minimalizovat případné komplikace.⁴⁶

Obchodní společnost tehdy neprokázala příliš inovativního ducha v případě návratu některých dřívějších členů rady kolonie. Opětovné setkání Archera, Ratcliffa a Martina se Smithem tak nepatřilo mezi ty nejradostnější okamžiky zvláště po Smithově naléhání na Anglii, aby se Archer a Ratcliff do Virginie již nevraceli, protože způsobí pouze rozkol.⁴⁷

Jak plynul čas, zůstávalo stále nejasné, zda guvernér a jeho doprovod ještě žijí nebo již zemřeli. A pokud žili, zda by byli vůbec schopni se ujmout svých funkcí. Kdo vlastně bude moci kolonii nyní řídit?

Smithovo funkční období prezidenta rady končilo v září 1609 a jeho funkční období nemělo být prodlužováno. To byl fakt, který stanovila i panovníkova instrukce z roku 1606, když odhlédneme od všech antipatií, které mezi Smithem a budoucími členy guvernérské rady mohly panovat. S prodloužením Smithova mandátu ostatně tito lidé ani nepočítali. Rozhodli se tedy pro provizorní řešení, než se s tímto stavem seznámí obchodní společnost a než vybere Gatesova vhodného nástupce.

Prezidentem rady se stal kpt. Martin, který však brzy zjistil, že nemá schopnosti působit v takto důležité funkci, a proto odstoupil ve prospěch Smithe.⁴⁸ Nárůst osobní Smithovy moci se tak stal opět jablkem sváru, jenže ani prosazení

---

⁴³ BROWN, A., c. d., s. 378.

⁴⁴ Gatesovo jméno bylo s Virginií bytostně spjaté. První výsadní listina jej oficiálně uvádí jako držitele. I z tohoto důvodu jej roku 1609 členové obchodní společnosti vybrali za guvernéra; též: MACDONALD, W., c. d., s. 1.

⁴⁵ SMITH, J., c. d. s. 188.

⁴⁶ *Calendar State Papers, Colonial series, America and West Indies, 1574-1660*, London 1660, s. 8, (dále jen CSP I.).

⁴⁷ SMITH, J., c. d., s. 150.

⁴⁸ Tamtéž, s. 190.

sira Francise Westa neuklidnilo situaci.⁴⁹ I proto padla další volba na sira George Percyho. Tento muž působil ve Virginii od samého počátku a mohl by se tak zdát jako vhodný kandidát, protože právě znalost místních poměrů mu mohla pomoci posunout kolonii dál. Jenže jeho zcela neodpovídající zdravotní stav mu neumožňoval plně vykonávat svou funkci.⁵⁰

A právě to opět posilovalo vliv Ratcliffa, Archera a Martina na chod běžné agendy kolonie. Percyho totiž vybrali v intencích staré, doposud ještě fungující koloniální rady. A právě kvůli absenci Gatese nedošlo k oficiálnímu zrušení pravomocí prezidenta rady a rady kolonie.

Obchodní společnost musela na tuto situaci reagovat, a proto jmenovala v únoru 1610 guvernérem sira Thomase Westa, lorda Delaware.⁵¹ Katolické a španělské kruhy se snažily prosadit Thomase Arundella, lorda Arundella. Ten však požadoval od panovníka zvláštní patent a zaručení svobody svědomí. To mu však Jakub I. nechtěl poskytnout.⁵² Delawarova instrukce se lišila od té Gatesovy instrukce spíše svou formou než obsahem, a to v souvislosti s Delawarovým společenským postavením a jeho postavením v obchodní společnosti.

Případl mu úkol revokovat stávající řízení kolonie s tím, že se všichni museli podřídit jeho vedení. Je nutné říci, že Gatesova smrt nebyla nikým potvrzena, a tak v době, kdy po mnoha měsících konečně dorazil do Virginie, aby se ujal svých guvernéřských povinností, odplouval Delaware s novými instrukcemi z Anglie, které Gatese těchto povinností zprošťovaly. Pokud by se však dostal Gates do Virginie živ a zdravý, měl obdržet titul zástupce guvernéra. Tuto funkci mohl Gates vykonávat pouze v případě guvernéřovy delší nepřítomnosti. Tato doba však nesměla překročit jeden rok. Poté guvernéř pověřoval jiného zástupce.⁵³

Delawarův příjezd přišel doslova v hodině dvanácté a rovněž současníci jej vnímali jako poslední záchranu. Jamestown se nacházel ve velmi tíživé situaci. V Jamestownu zůstávalo pouhých šedesát přeživších osob, jenže Gatesův doprovod čítal dalších sto padesát kolonistů, které by vystavil dalšímu strádání

---

⁴⁹ BROWN, A., c. d., s. 331; A letter of M. Gabriel Archer.

⁵⁰ SMITH, J., c. d., s. 194; též: CSP I., c. d., s. 10; též: BROWN, A., c. d., s. 334; A letter of John Ratcliffe to Salisbury.

⁵¹ CSP I., c. d., s. 10.

⁵² BROWN, A., c. d., s. 244; A letter by Don Pedro de Zuniga to the king of Spain.

⁵³ Tamtéž, s. 383.

hladem a útokům domorodců, a proto nařídil opustit město a vydal se na pobřeží a dokonce uvažoval o návratu do Anglie. Sám Delaware se podívoval nad stavem Jamestownu, který mu připadal jako ruiny nějaké starodávné pevnosti, kde všechno leželo v troskách a bylo prázdné.⁵⁴ Takový ústup by zasadil ránu anglické prestiži a posílil by postavení Španělska a Francie v této oblasti.

Právě na řece James u ostrova Mulbery došlo k setkání Gately a Delawara. Nový guvernér eventualitu odchodu rázně odmítl a nařídil vrátit se zpět do Jamestownu, kde se po všech obřadních formalitách ujal svého úřadu. Ve svém uvítacím projevu nejprve vytknul vlekoucí se zahálku a nadutost kolonistů a poté oznámil, že přináší spravedlnost, aby přesekal kořeny zla a stal se ochráncem před veškerou újmou.⁵⁵

Důležitým aktem bylo jmenování nových úředníků a členů guvernérské rady. Do guvernérské rady zasedli sir Thomas Gates, sir George Somers, kpt. George Percy, sir Ferdinando Wenman, kpt. Christopher Newport a William Strachey,⁵⁶

Ačkoli Delaware získal nad kolonií přímo exkluzivní postavení a jeho funkční období se ničím kromě smrti nelimitovalo, rozhodl se nepobývat kvůli vážným zdravotním komplikacím ve Virginii příliš dlouhou dobu. Pro období let 1611 až 1618 se tak stala příznačná vláda jím jmenovaných zástupců.⁵⁷ Dalšího regulérního guvernéra tak kolonie získala až v roce 1618.

Sedmiletá nepřítomnost popuzovala obchodní společnost a ta vyvíjela nátlak, aby se Delaware vrátil a opět se regulérně ujal svých povinností. Delaware uposlechl oněch výzev a vypravil se do Virginie, aby se seznámil s pravým stavem věcí. Břehů Virginie již více nedosáhl, neboť cestou zemřel.⁵⁸

Novým guvernérem se stal i po počátečních komplikacích kpt. George Yeardley. Rozdíl mezi jmenovací listinou Delawara a Yeardleyho spočíval v rozsahu pravomocí. Po roce 1618 již neměl být guvernér absolutní, ale spíše jako *primus inter pares*.⁵⁹

---

⁵⁴ BROWN, A., c. d., s. 405; Letter of the Governor and Council of Virginia to the Virginia Company of London.

⁵⁵ SMITH, J., c. d., s. 207-208.

⁵⁶ BROWN, A., c. d., s. 408.

⁵⁷ K nejvýznamnějším představitelům zástupců guvernéra patřili: sir Thomas Gates, sir Thomas Dale, sir George Yeardley a kpt. Argall.

⁵⁸ CSP I., c. d., s. 20.

⁵⁹ KUKLA, J., *Political institutions in Virginia 1619-1660*, New York 1989, s. 11.

1. 4 Vznik virginského shromáždění

Yeadley ke své jmenovací listině obdržel tzv. Velkou chartu. Ta se soustředila především na další osídlení a upravovala vztahy akcionářů a nájemců k půdě. Po roce 1616 se půda stala dividendou, protože se obchodní společnost dostala do finančních problémů. Velká charta ustavila čtyři ústřední oblasti, do kterých se mělo nadále soustředit další osidlování. Tam měl vzniknout municipální systém, jaký se nacházel v Anglii. Velká charta zakotvovala právo schvalovat a přijímat zákony a nařízení.⁶⁰

Velcí pozemkoví vlastníci mohli zůstat vně tohoto uspořádání a tvořili tak dodatečné volební obvody s lokální administrativou. Byl zde však tlak na zachování uniformity a pozdějšího začlenění. Jenže ti, kteří se rozhodli v kolonii investovat, si chtěli udržet vlastní kontrolu nad svými záležitostmi a přemíra zásahů ze strany obchodní společnosti nebo koloniálních úředníků ohrožovala investice, a tak velcí vlastníci obdrželi ujištění o nezávislosti své vlastní správy. Začala se vytvářet samostatná lokální administrativa podřízená pouze koloniální vládě.⁶¹

Tzv. *hundreds* vycházely ze svého anglického vzoru. Jejich základ tvořilo alespoň sto rodin. První virginské *hundreds* vznikaly pro vojenské účely a používaly se jako oblast usazování nových osadníků, kteří se stávali nájemci pozemkových vlastníků. Vytvářeli je jednotlivci nebo skupina investorů ke svému vlastnímu profitu. Např. *Southampton hundreds* zabírala více jak 80 tisíc akrů půdy. První *hundreds*, které nesloužily výhradně vojenským účelům, začaly vznikat po roce 1617. Byly od sebe vzdálené pět či více mil, což vtiskávalo kolonii charakter roztroušenosti.

Ambice těchto pozemkových vlastníků se projevíly ve snaze usednout ve virginském shromáždění nebo se podílet na vládě a ovlivňovat tak přímo své zájmy. Významnou událostí se stalo obeslání jednotlivých osad k účasti na shromáždění, a to bez jakéhokoli omezení. Počet zástupců se ustanovil na dva z každé oblasti. Dne 30. července 1619 se sešlo v jamestownském kostele první volené zákonodárné shromáždění Virginie. Prvnímu zasedání byl přítomen guvernér i s guvernéřskou radou. Tento zvyk společného zasedání přetrval až do

---

⁶⁰ KINGSBURY, S., c. d., s. 100; Instructions to George Yeadley. K ústředním oblastem patřily Jamestown, Charlescity, Henrico a volební obvod Keccoughtan – pozdější Elizabethtown.

⁶¹ CRAVEN, W. F., c. d., s. 131; Týkalo se to výběru vlastních správců, nezávislé hospodaření, daňových úlev, vlastní úprava vztahů k nájemcům.

roku 1643. Guvernér disponoval právem veta a hájil zájmy obchodní společnosti. Po úvodní bohoslužbě musel každý zástupce jednotlivě předstoupit a složit přísahu supremace. Teprve poté se stal řádným členem shromáždění. Prvním předsedou tzv. *speakerem* dvaadvacetičlenné sněmovny se stal John Pory,⁶² protože současně zastával funkci sekretáře kolonie. Úřad sekretáře a *speakera* zůstával v držení jedné osoby do roku 1643. Od této doby si začalo shromáždění volit vlastního *speakera*, čímž se přiblížilo svému anglickému vzoru. Dolní sněmovna si volila *speakera* vždy na začátku sezení. Virginský speaker spravoval tamní agendu, vedl knihy, organizoval zasedání, vypracovával a předčítal nařízení, předkládal návrhy do výborů, mohl stahovat návrh z jednání a na rozdíl od anglického *speakera* nic neadresoval trůnu. K ruce mu sloužil úředník, který de facto zajišťoval rutinní agendu, sepisoval zprávy, informoval zástupce o jejich právech a privilegiích, sestavoval koncepty a účty. Funkci *speakera* zakotvila až instrukce pro Bermudské ostrovy, kde vzniklo shromáždění v roce 1620, ale vycházela z virginského vzoru.⁶³

Ve virginském shromáždění se během červencového jednání ustavily dvě komise, které měly zkoumat zákony, privilegia a guvernérské instrukce vydané pro kolonii, aby si mohlo shromáždění vytvořit rámec pro vlastní kompetence. Nejdříve si muselo ujasnit, které zákony byly prioritní, a ty posléze vypracovávat, a jaké žádosti posílat zpět do Anglie.⁶⁴ Záměrem shromáždění se stalo vytvoření jednotného druhu vlády ve Virginii. Současně tak mělo čelit velkým držitelům půdy, kteří za poslední dvě desetiletí obdrželi rozličné výsady, jež postupem doby začali zneužívat v neprospěch kolonie.⁶⁵

---

⁶² TYLER, G. L., (ed.), *Narratives of Early Virginia, 1606-1625*, New York 1907, s. 281; Poryho nelze považovat za starousedlíka, do Virginie připlul společně s Yeardleyem a působil ve funkci jeho sekretáře. Dosáhl významné funkce ve virginském shromáždění, což lze připsat i jeho politickým aktivitám v Anglii, V letech 1605 – 1611 působil v parlamentu.; též: CSP I, c. d. s. 22; Na svém prvním zasedání od 30. července 1619 do 4. srpna 1619 se shromáždění zabývalo stanovením výše daní z tabáku, přezkumem práva zasedání ve shromáždění, ustanovením komise nad zákony, přijetím zákona o konverzi domorodců na křesťanskou víru a řešením přestupků. K zastoupeným oblastem patřila města Jamestown, Charles City a Henrico, Kiccowtan, Martin's plantation, Smythe's hundred, Martin's hundred, Argall's gift, Flowerdie hundred, Lawne's plantation a Warde's plantation. Ty sloužily jako správní a volební obvody, základem byly *boroughs*. Některé zůstávaly samostatné, jiné se slučovaly dohromady.

⁶³ BILLINGS, W., *A Little Parliament: the Virginia General Assembly in the Seventeenth Century*, Richmond 2004, s. 8, 174.

⁶⁴ KINGSBURY, S., c. d., s. 161; Dřívější guvernérské instrukce převést do podoby zákona. Požádat o vznik funkce pokladníka sídlícího v Jamestownu, vznik univerzity a koleje, změna místních názvů do angličtiny, zakázat usazování ve větší vzdálenosti než deset mil.

⁶⁵ Tamtéž, s. 159.

Důraz se kladl na platnost vydaných listin, a to až už od dřívějších guvernérů nebo obchodní společnosti. Při prvním zasedání virginského shromáždění došlo ke zpochybnění zástupců kpt. Warda a kpt. Johna Martina. Jejich držba půdy byla prohlášena za nezákonnou. Tím se ukázalo, že usednutí do shromáždění nebylo tak automatické. Shromáždění však uznalo Wardovy obchodní zásluhy a přijalo jej zpět za člena, ale nařídilo mu, že musí do následujícího roku požádat obchodní společnost o patent, a tím získat zákonný status.⁶⁶

Martinova pozice byla odlišná. On a jeho lidé byli vyňati ze služeb kolonii, a to i té vojenské, což se guvernérovi ani shromáždění nelíbilo zvláště při napjatých vztazích s domorodci. V souladu s Velkou chartou se snažili přimět Martina k uniformitě a rovnosti mezi osadami.⁶⁷

Podle Sandyse měl Yeardley položit základy regulérního státu, tato snaha však prozatím padla. Proti Yeardleymu se brzy vytvořila opozice složená hlavně ze šlechty, která nejprve odmítala guvernérův neurozený původ a poté mu vyčítala, jakým způsobem získal rytířství. Yeardley zvažoval rezignaci, ale Virginii nechtěl zcela opustit. Ve svém úřadu vydržel do roku 1621, kdy jej obchodní společnost nahradila sirem Francisem Wyattem.⁶⁸

Ve Wyattově instrukci se objevila formulace známá především z dřívějších let kolonie. Ta se týkala opatrného postupu vůči suverénům, kteří zůstávali v přátelském stavu s Anglií. Samozřejmě tím bylo myšleno Španělsko. Směrem k jeho osídlení v Americe neměly probíhat žádné průzkumné expedice. Rovněž nemělo být trpěno pirátství v Západní Indii a při pobřeží Virginie.⁶⁹ Dolní sněmovna tehdy předložila petici vyzývající Jakuba I., aby vyhlásil válku Španělsku. Tuto petici poslanci rozšířili ještě o požadavek Karlova sňatku s protestantskou princeznou, protože hrozila možnost konverze ke katolictví. Sir George Moore to nazval jako „rozklad církve“.⁷⁰

---

⁶⁶ KINGSBURY, S., c. d., s. 155.

⁶⁷ Tamtéž, s. 162; Jednotlivé osady dostaly za povinnost seznamovat představitele kolonie s populačním vývojem, držbou půdy, dobytka a rozsahem majetku.

⁶⁸ Tamtéž, s. 216; A letter to the Earl of Southampton.

⁶⁹ Tamtéž, s. 470.

⁷⁰ *Journals of the House of Commons*, Vol. I., 1547-1629, London 1802, s. 656-657, (dále jen JHC I.).

Došlo tak ke střetu mezi Jakubem I. a dolní sněmovnou. Jakub I. si totiž nepřál, aby se řešila zahraniční politika. Poslanci protestovali proti porušování práv parlamentu, načež panovník dolní sněmovnu rozpustil.⁷¹

V roce 1621 obdržela kolonie ještě tzv. *Nařízení pro Virginii*, ve kterém došlo k ustanovení dvou nejvyšších rad. K jejich hlavní činnosti patřil výkon spravedlnosti a rovněž získaly zákonodárné právo. Jakékoli návrhy zákona a nařízení směřovaly nejprve do Anglie před všeobecný čtvrtletní sněm obchodní společnosti. Schválený zákon byl opatřen pečeti a vrátil se zpět do Virginie.

Council of State sloužil jako asistenční a poradní sbor guvernéra. Dvacetičlenný sbor vybírala a jmenovala obchodní společnost. K nejdůležitějším členům patřili guvernér, sekretář kolonie, pokladník a zástupce obchodní společnosti.

General Assembly fungovalo více obecně, svolával jej guvernér alespoň jednou ročně a v případě zvláštních důvodů mohlo být svoláno i mimořádně. Ke členům patřili zástupci státní rady doplnění o dva zástupce volebních obvodů. Tyto zástupce vybírali přímo osadníci. V obou dvou nejvyšších radách rozhodovala většina hlasů a guvernér si udržel v případě nerozhodnosti rozhodující hlas a tzv. právo protestu.⁷²

1. 5 Zápas o obchodní společnost a o podobu kolonie

V roce 1616 si obchodní společnost začala přerozdělovat zisky. Ty však nenaplnily očekávání akcionářů. Vyšetřování účtů prokázalo řadu nesrovnalostí a hledání viníků za špatnou bilanci se stalo jablkem sváru představitelů obchodní společnosti.

Roku 1618 se pokladníkem Londýnské obchodní společnosti stal sir Edwin Sandys, který se snažil vytvořit pro kolonizaci Virginie širší koncepci. V otázce správy kolonie se rozcházel s Robertem Richem, hrabětem z Warwicku, který podporoval stávající způsob vedení kolonie, kdežto Sandys se domníval, že

---

⁷¹ KOVÁŘ, M., *Stuartovská Anglie, Stát a společnost v letech 1603-1689*, Praha 2001, s. 66.

⁷² MACDONALD, W., c. d. s. 35-36; též: CSP I., c. d. s. 22; též: KINGSBURY, S., c. d., s. 471; Pozice zástupce obchodní společnosti vznikla až v roce 1621; V roce 1632 se objevil název *Grand Asembly*, toto pojmenování se udrželo do 80. let 17. století, kdy se začalo opět užívat *General Assembly*. I anglické autority začaly tento název používat.

již nebude potřeba tvrdá kázeňská opatření zavedená zástupcem guvernéra Dalem. Warwickovo lpění na tradiční formě pramenilo z obavy před možným zásahem Jakuba I. do místních poměrů. Díky vnitřním neshodám uvnitř obchodní společnosti se nakonec prosadila Sandysova koncepce.⁷³

To zapříčinilo i nárůst antagonismu mezi Jakubem I. a Sandysovou skupinou, která získala vliv na směřování obchodní společnosti. Jakub I. se proto pokusil vliv Sandyse na přímé řízení omezit, ale zvítězil jen napůl. Sandysův mandát trval sice pouhý rok, protože nedokázal prosadit své znovuzvolení, ale i přesto si udržel kontrolu nad rozhodováním v obchodní společnosti.

Jakubovo přání nezvolit Sandyse se stalo veřejně známou skutečností a členové to vnímali jako nevhodné narušování svých práv a porušení výsadní listiny. Během diskuze, která se rozvinula, uznali akcionáři z podnětu sira Roberta Philipse Sandysovu nominaci. Philips tehdy nechtěl jít výslovně proti Jakubovi, proto navrhoval akceptovat zbylé dva kandidáty nominované panovníkem. Jenže shromáždění více jak pětiset osob aklamačně provolalo pokladníkem lorda Henryho Wriothesleyho, hraběte ze Southamptonu, který se přidal na stranu Sandyse. Sandysovi přívrženci to vnímali jako své vítězství. Akcionáři v této záležitosti sice vyhověli Jakubovým požadavkům změnit osobu pokladníka, ale nenechali si vnutit Jakubovy kandidáty.⁷⁴

Jakubovy výtky vůči obchodní společnosti se týkaly pokusu o přenesení modelu anglického parlamentu do Virginie, a proto začal uvažovat o zvýšení svého vlivu na chod samotné kolonie a zvažoval i případné zrušení výsadní listiny. Smělého kroku se shromáždění jistě dopustilo, když v roce 1619 oznámilo svou připravenost projednávat všechny zákony a nařízení přijaté obchodní společností a podmiňovalo jejich účinnost svým souhlasem. Zároveň deklarovalo,

---

⁷³MORGAN, E., The First American Boom: Virginia 1618 to 1630, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 28, No. 2, 1971, s. 172.; též: WERTENBAKER, J. T., *Virginia under the Stuarts*, Princeton 1914, s. 33; Sir Edwin Sandys (1561-1629) v mládí pobýval nějaký čas v Ženevě, kde studoval kalvinismus. Tam si velmi oblíbil fungování švýcarských institucí. Poté, co se vrátil zpět do Anglie, působil jako poslanec a zanícený podporovatel zámořské expanze. Během svého pozdního mandátu bojoval např. za zrušení obchodních monopolů. V poslanecké sněmovně vystupoval proti Jakubovi I., když odmítal uznat božské právo panovníků na vládu a podporoval konstituční monarchii.; též: TYLER, G. L., *Encyclopedia of Virginia Biography*, Vol. I, New York 1915, s. 19. Tehdy se ve Virginské společnosti vytvořily tři frakce. Skupinu vysoké šlechty reprezentovali Robert Rich, hrabě z Warwicku a Henry Wriothesley, hrabě ze Southamptonu, obchodní kruhy zastupoval sir Thomas Smythe a podporovatelé změn se seskupili kolem sira Edwina Sandyse.

⁷⁴ TYLER, G. L., *Encyclopedia*, s. 22; též: PECKARD, P., (ed.), *Memoirs of the life of Mr. Nicholas Ferrar*, Cambridge 1790, s. 95.

že zákony a nařízení, které schválí, vejdou v okamžitou účinnost, a to bez autorizace Londýna.⁷⁵ Praxi ve všech nutných administrativních postupech si shromáždění osvojovalo postupně. Shromáždění nemohlo zrušit zákon přicházející z Anglie. I v případě, že by shromáždění chtělo přijmout nepohodlný zákon, musel nést guvernérův podpis, aby vůbec vstoupil v platnost. K dalším zbraním proti shromáždění patřilo guvernérovo veto, které nemohlo být přehlasováno. Guvernér zaujal ve shromáždění důležitou roli, žádné sezení se bez něj neobešlo, protože vedl debatu, ovlivňoval agendu projednávaných návrhů, které inicioval, jeho preference určovaly, který návrh zákona bude schválen. V případě komplikací mohl dle své vůle shromáždění rozpustit. Od 50. let 17. století vedl guvernér jednání s výbory shromáždění. Stuartovci usilovali spíše než o sražení virginského shromáždění jako možného budoucího parlamentu o monopolizaci produkce tabáku pro své účely. O toto ovládnutí tabákového trhu budou usilovat i v následujících desetiletích a právě tomuto úsilí se virginské shromáždění bránilo. Nutno podotknout, že ani obchodní společnost neplánovala vznik obdoby anglického parlamentu ve Virginii. Shromáždění mělo sloužit více jako soudní instituce.

Anglie se tehdy potýkala s hospodářskými problémy. V letech 1612 až 1621 došlo k úpadku anglických financí. Finanční těžkosti donutily Jakuba I. svolat v roce 1614 parlament, aby mu poskytl subsidie. Jednání však panovníka popudila a on parlament po dvou měsících rozpustil. Lord strážce pokladu Thomas Howard, hrabě ze Suffolku se nepokoušel omezovat náklady dvora a královny výdaje. Suffolk musel v roce 1618 odejít z úřadu kvůli zpronevěře. Na jeho místo dosedl Lionel Cranfield, který se snažil šetřit a zvýšit příjmy.⁷⁶

Parlamenty, které se sešly v posledních letech Jakubovy vlády v roce 1621 a 1624, mohly ovlivňovat kolonie spíše nepřímou, a to projednáváním obchodních záležitostí, nikoliv úpravou vnitřních poměrů. Šlo například o zákon o svobodném rybolovu u pobřeží Newfoundlandu, Virginie a Nové Anglie.⁷⁷ Velmi často se na pořad jednání dostával obchod s tabákem. Příslušný výbor se zabýval stanovením cen a debatovalo se o tom, zda zakázat pěstování tabáku v Anglii a zda zakázat dovoz tabáku ze Španělska. V diskuzích se objevila i úvaha zakázat dovoz tabáku

---

⁷⁵ TYLER, G. L., *Narratives*, s. 278; též: WERTENBAKER, J. T., c. d., s. 54; též: BRUCE, A., *Institutional History of Virginia in the Seventeenth Century*, New York 1910, s. 489.

⁷⁶ KOVÁŘ, M., c. d., s. 58.

⁷⁷ JHC I., c. d., s. 578.

i z Virginie. Omezení pěstování tabáku mohlo mít negativní důsledky pro další rozvoj kolonie. Sir Edward Sackvyle nabádal k opatrnosti, dokud nebudou přijata opatření, čím tabák nahradit a zabezpečit hospodářský život kolonie. Někteří se domnívali, že neuvážené obchodní zásahy parlamentu mohou zmařit kolonizační úsilí. Sandys zákaz španělského tabáku podporoval a stejně již tento zákaz platil pro španělský pepř, velrybí kostice a zlato z Benátek.⁷⁸

Zvrat ve vztazích se Španělskem nastal po dvaceti letech bdělého udržování míru. Zásadní zlom nastal během tzv. španělské cesty prince Karla do Madridu, aby tam vyjednal podmínky svého sňatku s infantkou Marií Annou. Selhání těchto jednání přivedly Anglii do války se Španělskem. V jednání parlamentu v roce 1624 převládalo právě toto téma.⁷⁹

Dle názoru panovníka si měla kolonie udržet co nejbližší pouto s mateřskou zemí a převzít způsoby vlády a administrativy. Jakub se tedy rozhodl, že když nedokázal plně prosadit svou vůli, vedení obchodní společnosti postaví do nepříjemné situace a její správu nad kolonií zdiskredituje.⁸⁰

To znamenalo, že přes různé výtky a stížnosti směřující na hlavní představitele obchodní společnosti, ale i představitele koloniální správy, by vyšetřovatelé došli k závěru, že pouze panovník dokáže zajistit správný vývoj kolonie a spravedlivou vládu pro blaho svých poddaných.

Kapitán Nathaniel Butler pověřený panovníkem, aby mu přinesl zprávy o Virginii, si nemohl pro svou práci vybrat lepší období. Butler strávil zimu 1622 ve Virginii a ve svém pojednání *Unmasked face of our Colony in Virginia* líčil špatné poměry a pozastavoval se nad tím, že sami kolonisté a ani obchodní společnost nedokázali zlepšit a zabezpečit během těch mnoha let své životní podmínky.⁸¹ Vedoucí představitelé kolonie se snažili těmto nařčením bránit a kriticky odmítli Butlerův spis. Vinu za své špatné podmínky připisovali hlavně

---

⁷⁸ JHC I, c. d., s. 581, 626.

⁷⁹ Tamtéž, s. 676, 677.

⁸⁰ WERTENBAKER, J. T., c. d., s. 54.

⁸¹ TYLER, G. L., *Narratives*, c. d., s. 412; Podle Butlerova názoru kolonisté zvolili nevhodnou lokalitu již v samotných počátcích. Hlavní osadu Jamestown založili v blízkosti močálu, který kontaminoval pitnou vodu, a tak se stále udržovalo nezdravé prostředí, které mělo za následky mnoho lidských životů. Ani velikost osad nebyla dostačující, chyběly v nich domy pro nově příchozí osadníky a zvláště v zimních měsících chybělo dostatečné zajištění životaschopnosti osad. Stav a rozsah propagovaných komodit nespĺňoval obchodní společnosti propagované hodnoty. Pěstování tabáku se sice stalo významným zdrojem příjmů, ale za cenu zanedbávání ostatních plodin.

dvanáctiletému vedení sira Thomase Smytha, který podle nich neakceptoval výsadní listinu a nedostatečně se o kolonii staral. Kolonisté se nemohli věnovat vlastnímu rozvoji, protože byli spoutáni svými pracovními závazky k obchodní společnosti po dobu sedmi či osmi let. Ze strany koloniálních úředníků padla výzva, aby panovník vyslal do Virginie komisaře, kteří měli Butlerova obvinění prověřit.⁸²

Přesto Jakub I. zůstal ve svém stanovisku neoblomný a již následujícího roku převzala záležitosti nad Virginií Tajná rada. Jakub I. radu pověřil prozatímním řízením, dokud nepadne definitivní rozhodnutí. Tajná rada v květnu 1623 sestavila první vyšetřovací komisi vedenou sirem Williamem Jonesem, která prověřila Butlerovu výpověď. Komise se zabývala především přezkumem příjmů a výdajů finančních prostředků ze strany obchodní společnosti a do jaké míry se tyto prostředky využívaly pro zefektivnění chodu kolonie. Vedle toho se komise zaměřila na hlavní nešvary a stížnosti kolonistů. Komise získala oprávnění přístupu do všech příslušných dokumentů.⁸³ Zastupování obchodní společnosti se ujal lord Cavendish. Jednání ztěžovala obvinění ze strany lorda Warwicka na způsob koloniální správy.⁸⁴

Komise posléze začala pracovat na pravidlech pro zlepšení stavu kolonie.⁸⁵ Na podzim roku 1623 deklarovala přání Jakuba I. učinit dílčí změny. Jakub I. začal uvažovat o možné změně výsadní listiny nebo o obnovení původní výsadní listiny, pokud by podřízenost koloniální správy panovníkovi nebyla dostatečná. Zamýšlel jmenovat guvernéra a dvanáctičlenný sbor asistentů, kteří by sídlili jak v Anglii, tak ve Virginii. Rozhodnutí londýnského ústředí by se musela podřídit obchodní společnost i kolonie. Londýnské ústředí by získalo právo nominovat virginské představitele. Takováto nominace směřovala do výboru Tajné rady, kde se posuzovali jednotliví kandidáti a předkládali ke schválení králi. Na pozici

---

⁸² CSP I, c. d., s. 38-40.

⁸³ Tamtéž, s. 41; též: *Acts of the Privy Council of England, Colonial Series, Vol. I., 1613-1680*, Hereford 1908, s. 59, (dále jen APC).

⁸⁴ APC, c. d., s. 61.

⁸⁵ CSP I, c. d., s. 46; V některých bodech Tajná rada vycházela z výtek kpt. Butlera. Kolonisté měli vyhledávat životu příznivější a zdravější oblasti, zajistit dostatečné množství domů pro nově příchozí a nemocné. Zajištění zásob nezbytných pro život mělo být přednější než zisk z pěstování tabáku. Práceschopní muži se měli rozdělit do tří skupin. První skupina měla zajišťovat obecní práci (stavbu komunikací, hradeb, sýpek atd.). Druhou skupinu měli tvořit zemědělci a třetí skupině byla určena bezpečnost. Tajná rada vyjádřila přání získat do Virginie schopné velitele. Rovněž podpořila výstavbu kostelů a škol. V této záležitosti již Jakub I. jednal s arcibiskupem z Canterbury a Yorku.

londýnského guvernéra si ústředí smělo nominovat tři kandidáty, ze kterých si panovník jednoho vybral. Funkční období londýnského guvernéra a šesti členů sboru asistentů nesmělo přesáhnout dva roky.⁸⁶

V říjnu 1623 Tajná rada jmenovala druhou vyšetřovací komisi. Předsedou komise se stal John Harvey a dalšími členy byli John Pory, Abraham Piersey, Samuel Mathews a John Jeffreson.⁸⁷ Komise se seznamovala s pravým stavem kolonie a zároveň sdělila virginskému shromáždění panovníkovu vůli a vyzvala jej, aby vyjádřilo vděčnost a svůj souhlas s navrhovanými změnami. Shromáždění však reagovalo odmítnutím a vyžádalo si dostatek času na projednání. Nepřátelství se promítlo v rozhodnutí s vyšetřovací komisí nadále nejednat, ale komunikovat pouze s králem a Tajnou radou. Důvodem se stal nátlak komisařů na shromáždění, což překračovalo jejich pravomoci a autorizaci.⁸⁸ Podobnou strategii získat čas volila i obchodní společnost, protože Tajná rada naléhala na schválení svých požadavků ohledně ukončení výsadní listiny. Pokud by obchodní společnost odmítla, měl vrchní prokurátor sir Thomas Coventry studovat možnosti, jak ji revokovat, ale zároveň připravoval podobu nové správy.⁸⁹

Počátkem roku 1624 se zdálo být zřejmé, že kolonie změní způsob vlády. Kolonisté se domnívali, že panovníkova snaha po změně byla pouhou neznalostí poměrů a že jeho vůli lze ještě zvrátit řádným vysvětlením. Snažili se analyzovat své základní problémy: a) striktní ohraničení moci guvernéra a guvernérské rady a jejich podřízení obchodní společnosti, b) časté střídání guvernérů vnímali jako překážku pro plynulý rozvoj kolonie. Délka guvernérova funkčního období se stala diskutovaným tématem. Obchodní společnost v roce 1619 stanovila, že by nemělo přesahovat tři roky. Avšak výtky, že takováto lhůta je nedostatečná, přiměla obchodní společnost k úpravě na šest let. Panovník později rozhodl, že guvernérovo jmenování zůstává v platnosti, dokud nebude odvolán a nahrazen.⁹⁰

Guvernér Wyatt chtěl zachránit některé instituce, a proto vyslovil přání zachovat všeobecný sněm se všemi jeho pravomocemi pro svou obecnou užitečnost. Shromáždění si mělo udržet rozhodující slovo při výběru úředníků,

---

⁸⁶ CSP I., c. d., s. 52; též: APC, c. d., s. 68.

⁸⁷ APC, c. d., s. 71.

⁸⁸ CSP I., c. d., s. 59.

⁸⁹ Tamtéž, s. 53.

⁹⁰ Je nutné odlišovat jmenování do úřadu a ujmoutí se úřadu. Mezi jmenováním a samotným výkonem došlo v některých případech k několikaměsíční či několikaleté prodlevě.

důstojníků a soudců. Wyatt se totiž obával výrazného až absolutistického vlivu guvernéra na chod kolonie. Rovněž žádal, aby se zachovala funkce guvernérské rady a nedošlo ke zploštění do sboru asistentů.⁹¹

Předložený závěr znamenal jedině. Dne 24. června 1624 došlo ke zrušení výsadní listiny obchodní společnosti, což znamenalo, že ztratila vliv na veškeré tamní záležitosti. Jakub I. přislíbil obnovit výsadní listinu v její původní podobě s jejími dřívějšími privilegii, ale i s jejími nešvary. Výbor Tajné rady převzal záležitosti spojené s kolonií a všechny dokumenty směřovaly do jejího archivu.⁹²

Ačkoli se Virginie stala královskou kolonií, nevyužil Jakub I. příležitosti učinit rázné personální změny a ve funkci i nadále potvrdil dřívějšího guvernéra Wyatta. Zřejmě tak vyhověl přání kolonistů, kteří se na něj obrátili se žádostí, aby směli pokračovat v takové správě kolonie, pod kterou nyní žili, tedy aby se zachovala určitá forma kontinuity. Rovněž požadovali, aby neupadli do rukou sira Thomase Smytha a jeho důvěrníků.⁹³

Těsně před zrušením výsadní listiny podal kpt. John Bargrave žalobu na Smythe. Záležitostí se zabývala i dolní sněmovna. Obžaloba se týkala rozchvacování majetku obchodní společnosti. Bargrave žádal, aby byl neoprávněně získaný majetek zabaven a vrácen zpět obchodní společnosti. Záležitosti Virginské obchodní společnosti se dostaly na plénum dolní sněmovny dne 26. dubna 1624, avšak o několik dní později panovník ve svém dopise diskuzi o Virginii zamítl. Jakub I. nesouhlasil, aby se touto záležitostí dolní sněmovna vůbec zabývala a tím podporovala jednotlivé frakce. Dolní sněmovna to pochopila tak, že panovník usiluje o uklidnění situace. Navíc za stav, který panoval v obchodní společnosti a kolonii, vinila její představitele.⁹⁴

Panovník zamezil parlamentu projednávání i dalších obvinění směřujících proti siru Nathanielu Richovi a španělskému velvyslanci Gondomarovi, kteří se dle zástupce pokladníka Nicholase Ferrara nejvíce podíleli na zákulisních pletichách.⁹⁵ Gondomar si díky štědré finanční podpoře udržoval přízeň některých

---

⁹¹ CSP I., c. d., s. 58; též: TYLER, G. L., *Encyclopedia*, s. 43; Sir Francis Wyatt působil ve funkci guvernéra v letech 1621–1626. Inicioval petici proti Smythovi a naopak vyzdvihoval práci sira Sandyse a lorda Southamptonu. Nutno říci, že sir Wyatt zde nebyl nezaujatý. Se Sandysovými vstoupil do rodinného svazku, když se oženil se Sandysovou neteří Margareth.

⁹² APC, c. d., s. 79.

⁹³ CSP I., c. d. s. 66.

⁹⁴ Tamtéž, s. 60; též: *Calendar of State Papers, Domestic Series of the reign of James I., 1623-1625*, London 1859, s. 220; též: JHC I., c. d., s. 694.

⁹⁵ CSP I., c. d., s. 62.

dvořanů a nemalým zůstal i jeho vliv na Jakuba I.⁹⁶ A právě Gondomar varoval Jakuba I. před ztrátou kontroly nad koloniálními záležitostmi, protože pouze panovník měl absolutní právo určovat směr své domácí a zahraniční politiky.⁹⁷

Jakub I. otevřel možnost vytvoření nového způsobu vedení kolonie a pro tento účel dokonce jmenoval v červenci 1624 poradní komisi vedenou Henrym Montagu, vikomtem Mandevillem, který působil současně jako předseda Tajné rady. Do komise usedli i někteří představitelé anglické správy v Irsku, jako byli sir Arthur Chichester nebo Oliver St John, vikomt Grandison navrhuující aplikovat na Virginii tzv. irský způsob. Tento nápad vylekal kolonisty, protože jejich majetkové zázemí mohlo být ohroženo. Jakubovi I. šlo o oddělení obchodní společnosti nejen od řízení kolonie, ale i od podílu na ziscích, které z kolonie plynuly, protože přemýšlel i o tom, že by obchodní společnost mohla i nadále fungovat pouze pro obchod, nikoli pro řízení vládní agendy.⁹⁸

Práce na nové výsadní listině postupovala pozvolna. Komise měla postupovat v intencích Jakubových přání z minulých let a měla vycházet z dřívějších výsadních listin. Jakubova smrt v březnu 1625 celou záležitost s výsadní listinou upozadila.⁹⁹

Karel I. zreorganizoval komisi jmenovanou svým otcem a upřednostnil výbor řízený svojí Tajnou radou. Ve vztahu k Sandysovi nezaujal tak odmítavý postoj jako jeho otec a rozhodl se využívat jeho zkušeností a názorů především ve formě vlády v kolonii, kdy zůstala otevřena možnost reorganizovat obchodní společnost a svěřit vládu jí. Vedle těchto úvah se Karel I. snažil vyřešit jablko sváru mezi Sandysem a Smythem. Týkalo se to problému, jak využít tabákové bohatství Virginie a zároveň neohrozit další rozvoj kolonie.¹⁰⁰

Dne 13. května 1625 však vydal proklamaci o Virginii, ve které se přihlásil k následování otcova odkazu a ustanovil, že koloniální správa by neměla být závislá na obchodních společnostech nebo korporacích, ale podřídil ji panovníkovi, Tajné radě a jejím výborům. Karel I. v ní slíbil uniformní způsob

---

⁹⁶ PECKARD, P., c. d., s. 100; Informace o Gondomarově činnosti u dvora sděloval obchodní společnosti lord Hamilton a lord Pembroke. Prošpanělskou stranu reprezentoval např. lord strážce pokladu Lionel Cranfield, lord Middlesex.

⁹⁷ Tamtéž, s. 116.

⁹⁸ CSP I., c. d., s. 62.

⁹⁹ BROWN, A., *The First republic in America*, Boston 1898, s. 640.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 641.

vlády v celé monarchii a vyjádřil se kladně k pozemkovým zárukám.¹⁰¹ Reagoval tak na prosby kolonistů, žádající potvrzení držby půdy a získaných privilegií. Stejně jako jeho otec nechtěl znejistit vlastníky a investory. Pro kolonisty, snažící se získat výsadní listinu nyní od Karla I., představovala obecně formulovaná proklamace spíše zklamání.

***

Jaké byly důvody selhání? Představitelé obchodní společnosti neuměli efektivně uvést v život své politické plány. Zdělili následující koncepce, které se zdůrazňovaly v předchozích letech. První vycházela z požadavku na vytvoření soběstačné vojenské a námořní základny v Severní Americe, jež by usnadnila výpady na španělské lodi. Další zase viděla příležitost využít její půdu. Hlad po půdě představoval proces nepodobný tomu, který probíhal v Irsku ve snaze přetvořit jej v anglickou provincii. Zde se zrodila myšlenka napodobit tento proces. Tyto koncepce se sice vzájemně nevylučovaly, ale když se obchodní společnost rozhodla, že základy nebudou položeny na vojenské moci, musela vytvořit realistický plán, aby zformovala občanskou vládu. Podoba koloniální vlády se vyvíjela postupně a odrážela její možnosti v hospodářském, sociálním, administrativním a vojenském stavu kolonie.

V letech 1606 až 1624 se obchodní společnost snažila několikrát změnit způsob vlády a vždy to šlo ruku v ruce se snahou zvýšit i své obchodní zisky.

I. 1606-1609. Jednalo se o zcela bezprecedentní způsob řízení kolonie, od kterého panovník a obchodní společnost brzy upustili. Panovník sice posvětil koloniální úsilí výsadní listinou a svou autoritou, ale nezapořil se finančně. Byla zde četná rizika, která mohla celý projekt zastavit. Po roce 1609 měla obchodní společnost faktickou suverenitu nad kolonií. Panovník se zbavil zodpovědnosti za kolonii, ke které se přihlásil až Karel I. svou proklamací. Jakub I. tak mohl politicky manévrovat vůči Španělsku, případně neztratit tvář, pokud by kolonie selhala. V případě úspěchu se mohl k projektu jednoduše přihlásit a přijmout jej za svůj. V případě neúspěchu se jednalo o soukromou záležitost investorů. Tím, že stál mimo, mohl Jakub I. udržet mír uzavřený se Španěly roku 1604.

---

¹⁰¹BRIGHAM, C., (ed.), *British royal proclamations relating to America 1603-1783*, Worcester 1911, s. 54.

II. 1612-1618. Vojenský režim, který sice přinesl kolonii řád, ale zároveň šlo o období nejmenších finančních zisků pro investory. Došlo k položení pozemkové základny přerozdělováním půdy mezi osadníky, kteří složili požadovanou finanční sumu nebo odsloužili stanovený počet let.

III. 1618-1624. Zrušení vojenského režimu doprovázené konsolidací koloniálního života spolu s nastavením nových podmínek pro civilní a vojenskou správu.

Problém obchodní společnosti nespočíval pouze ve finančních potížích a nenaplnění představ investorů, ale i v tom, že si ji někteří zástupci parlamentu vybrali jako vzájemné kolbiště nejen proti sobě samým, ale i proti panovníkovi.

Mladší synové anglické gentry a obchodníků mířili do Virginie, kde získávali pozemkové patenty a postupně rozšiřovali své zájmy o obchod a lodnictví. Možnost zisku přetvořila Virginii, plantáže produkující tabák zažívaly ve 20. letech opravdový boom. Pobyť v kolonii po nějaký čas zůstával ještě krátkodobou záležitostí, mnozí, kteří Virginii navštívili, se vraceli zpátky do Anglie. To se ale mělo brzy změnit.

Druhá kapitola

2. Tajná rada a koloniální záležitosti

2.1 Výbory Tajné rady v letech 1624-1643

Tajná rada fungovala jako panovníkovo koncilium. Jednalo se o úzkou skupinu panovníkových důvěrníků, kteří mu poskytovali radu a pomoc v administrativě. Panovník si vyhrazoval výhradní vliv a právo rozhodování v oblasti zahraniční politiky, války a míru, námořnictva a snažil se tento vliv i nadále udržet ve svých rukou. Tajná rada se scházela ve Whitehallu za přítomnosti panovníka nebo jej v případech potřeby následovala i na jiná místa. Regulérní sezení se konala alespoň jedenkrát týdně. Tajná rada vstoupila aktivně do koloniální správy na sklonku vlády Jakuba I., aby dále propracovala koloniální agendu, která se významně ukotvila za vlády Karla I.

K nejdůležitějším činnostem Tajné rady patřilo především vydávání instrukcí, jmenování guvernérů, úředníků kolonie a agentů, kteří v kolonii dohlíželi na dodržování zákonů a nařízení, schvalování zákonů přijatých virginským shromážděním, schvalování speciálních dodávek, zásob, vojenské pomoci, vydávání licencí pro plavbu do kolonie a zpět, upravování obchodních podmínek, řešení stížností a soudních sporů. Stala se prostředníkem mezi koloniemi a panovníkem. Buď jednala s koloniálními představiteli jako celek, anebo jednotlivě. Významné úlohy komunikátora se ujal sekretář.¹⁰²

Na nárůst administrativy Tajná rada reagovala vznikem komisí, výborů a podvýborů, které jí pomohly převzít péči o určité záležitosti.¹⁰³ Tyto výbory se dále dělily na stálé a dočasné. *Committee for Trade* z roku 1629 i *Committee for Foreign Plantation* z roku 1634 patřily pod stálé výbory. V době vlády Karla I. měla Tajná rada pět stálých výborů. Jejich složení záleželo na mnoha faktorech. Někteří členové v nich zasedali z pozice své funkce, kterou zastávali. Z tohoto důvodu zasedali i v jiných výborech. Jiní členové Tajné rady v nich zasedali, protože projevovali zájem o obchod, námořnictví, kolonizaci a často tak hájili i své vlastní zájmy.¹⁰⁴

---

¹⁰² TURNER, E., *The Privy Council of England in the Seventeenth and Eighteenth Centuries, 1603-1784*, Baltimore 1927, s. 153; též: ANDREWS, C., *British Committees, Commissions and Councils of Trade and Plantations, 1622-1675*, Baltimore 1908, s. 13.

¹⁰³ TURNER, E., c. d., s. 298.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 402.

V letech 1623 až 1624 došlo nejdříve k ustavení *Commissioners for Virginia*. Komisaři zkoumali stav kolonie a připravovali podklady pro zrušení obchodní společnosti.

V dubnu 1625 vznikla *Commission of Trade*. Tvořila ji část členů *Commissioners for Virginia* a několik představitelů obchodní společnosti. Starala se o uzavírání smluv na dovoz tabáku a jeho ochranu před zahraniční konkurencí.¹⁰⁵ Žádný člen těchto dvou komisí nebyl zároveň členem Tajné rady. Jednalo se o obchodníky, podnikatele a zájemce o koloniální dění. Tyto komise neměly ještě trvalý charakter, ale řešily specifický úkol, podávaly zprávy a po splnění zadání jejich činnost skončila. Členové Tajné rady si uvědomili, že jejich nepřítomnost je chybou, a proto v roce 1629 vznikl *Committee for Trade*, který se stal regulérní součástí Tajné rady a čítal patnáct členů.¹⁰⁶ Úprava obchodních vztahů hrála důležitou roli v budoucím vývoji kolonie a mateřské země, ale pokud by zůstalo pouze u tohoto výboru, nemohlo by to stačit. Tajná rada musela brát ohledy i na jiné aspekty koloniálního života. Tento výbor ani výhradně neřešil obchodní záležitosti kolonie.¹⁰⁷ To se mělo částečně změnit, když v roce 1634 vznikl *Commissioners of Tobacco*. Komisaři se starali o vydávání obchodních licencí na tabák výběrem cel a jednáním o cenách.¹⁰⁸

V letech 1631 a 1632 došlo k územnímu rozdělení agendy. V roce 1631 vznikla komise pro záležitosti Virginie vedená Henrym Daversem, hrabětem z Danby. V následujícím roce se ustavila první komise pro Novou Anglii.¹⁰⁹ Cílem jejich činnosti se stalo především povzbudit kolonizační rozvoj, přilákat nové zájemce a podporovatele a nastínit další možnosti a alternativy vývoje kolonií. Jednalo se o nastínění vyhlídek do budoucnosti.¹¹⁰ Již v listopadu 1631 předložila komise zprávu, ve které panovníkovi navrhovala vydání nové výsadní listiny, kde by zohlednila i obchodní společnost se všemi jejími dřívějšími obchodními i majetkovými právy, privilegii, ale i povinnostmi. Navrhovala

---

¹⁰⁵ APC, c. d., s. 86.

¹⁰⁶ TURNER, E., c. d., s. 309.

¹⁰⁷ *Calendar of State Papers, Domestic Series of the reign of Charles I., 1634-1635*, London 1864, s. 513.

¹⁰⁸ ANDREWS, C., *British Committees*, c. d., s. 18.

¹⁰⁹ TURNER, E., c. d., s. 311, též: APC, c. d., s. 187; Ke členům dále patřili sir John Coke, sir Robert Heath, sir Thomas Roe, Nicholas Ferrar, John Ferrar, sir John Wolstenholme a sir Francis Wyatt.

¹¹⁰ CSP I., c. d., s. 130; též: *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1675-1676, also Addenda, 1574-1674*, London 1893, s. 74, (dále jen CSP IV.).

naprosté podřízení guvernéra, guvernérské rady i shromáždění Londýnu. To souviselo s požadavkem na vznik čtyřiačlenné komise nebo rady sídlící v Londýně a přebírající některé kompetence. Komise by se starala o vyřizování stížností a sporů jak uvnitř kolonie, tak mezi Anglií a kolonií. Instruovala by guvernéra a rozhodovala by, do kterých oblastí se bude koncentrovat osídlení, které území by šlo označit za strategické, které nikoli. Zde poukazovala na hrozbu, která kolonii hrozí zvyšujícím se počtem Nizozemců, a proti kterým vyzývala zasáhnout.¹¹¹

Komise věděla, že požadavek o udělení výsadní listiny a oživení obchodní společnosti vyvolá reminiscence na dřívější období. Nutným předpokladem tedy bylo usmířit kritiky a odborně tuto výsadní listinu připravit.

Tyto požadavky Karel I. odmítl a jakémukoliv obnovení obchodní společnosti nebyl nakloněn. Ve svém záporném stanovisku vycházel již z rozhodnutí svého otce, který přihlédl k doporučením Tajné rady a rovněž poukazoval na svou proklamaci z května 1625. Karel I. se hlavně obával vzniku frakcí, které budou opět řešit své partikulární zájmy a budou proti sobě v obchodní společnosti i kolonii bojovat. Poukazoval na to, že jimi navrhovaná opatření těmto nešvarům nedokáží zabránit. Vzal v potaz i dřívější petice a žádosti, které vystupovaly proti obnovení obchodní společnosti. Panovník si chtěl udržet vliv na správu kolonie a spojení s guvernérem, ale i na obchodní záležitosti.¹¹²

Komisaři pro Novou Anglii se soustředili na prošetření vydaných výsadních listin a jejich naplňování. Měli se zaměřit na současný stav a poměry panující v kolonii. Do čela dvanáctičlenné komise byl postaven arcibiskup z Yorku Richard Neile, kterého v roce 1633 nahradil arcibiskup z Canterbury William Laud. Vznik komise iniciovala stížnost sira Christophera Gardinera o panujících poměrech v Nové Anglii.¹¹³

Arcibiskup Laud, který se začal prosazovat u dvora a získal si podporu Karla I., obdržel v dubnu 1634 jmenovací listinu o vzniku *Committee for Foreign Plantation*, jemuž předsedal. Tento výbor si získal značné postavení a i v následujících letech rozšiřoval své kompetence. Mohl vydávat zákony

---

¹¹¹ CSP I., c. d., s. 136; též: *The Virginia magazine of History and Biography*, Vol. VIII., No. I., 1900, s. 37, (dále jen VM VIII.); Commissioners petition to the King.

¹¹² VM VIII.c. d., s. 42; Considerations against a New Virginia Company.

¹¹³ APC, c. d., s. 183.

a nařízení, směl trestat jakékoliv náboženské delikty a přestupky. V případě špatného výkonu správy kolonie mohl sáhnout až k sesazení guvernérů, od nichž vyžadoval zprávy o jejich působení. Získal právo jmenovat soudce a tím i ovlivňovat složení soudních dvorů. Rozhodoval o obdržených stížnostech z kolonie, vyslychal svědky a zval si sporné strany. Spravoval výsadní listiny a granty s právem zrušit ty, které jejich držitelé obdrželi nenáležitě. Síla tohoto výboru spočívala i v tom, že se jeho působení neomezovalo pouze na jednu kolonii nebo jednu oblast, ale přebíral starost nad všemi.¹¹⁴

Tento výbor Tajné rady nahradil parlamentní výbor za předsednictví Roberta Riche, hraběte z Warwicku, ustavený v listopadu 1643.¹¹⁵ Warwick podporoval koloniální *self-government*. Nejdříve nepočítal se změnou vlády ve Virginii. Když však začaly přicházet stížnosti na Berkeleyův nepřátelský postoj k puritánům, rozhodl se svůj názor změnit. Své sympatie vyjádřil skupině kolem Samuela Mathewse, o které se domníval, že se stane dominantní silou. Obyvatelům kolonie udělil právo zvolit si takového guvernéra, který jim bude nejvíce vyhovovat, a ponechal jim právo opět zvolit Berkeleye. Berkeley pokračoval ve funkci dál, ale svou politiku proti puritánům zmírnil.¹¹⁶

2. 2 Vnitřní a vnější výbory v letech 1660-1685

Obchodníci Thomas Povey a Martin Noell v letech 1656 a 1657 prosazovali, aby se Anglie více zajímala o koloniální politiku a nebála se zasahovat i na španělská území. Ne náhodou se začala prosazovat takto smělá zahraniční politika zvláště poté, co se Angličané v roce 1655 zmocnili Jamajky a od roku 1657 vedli válku se Španěly v Západní Indii. V 60. letech 17. století museli Povey a Noell své plány přizpůsobit vnitropolitickým a zahraničnēpolitickým změnám a novým okolnostem způsobu vlády Karla II.

Došlo k obnovení činnosti Tajné rady a jejích výborů a komisí.¹¹⁷ Dne 4. července 1660 vznikl stálý výbor *Committee for Plantation*. Tvořilo jej původně deset členů, ale v pozdější době se tento počet zvyšoval. K těm nejdůležitějším členům patřili: Edward Montague, hrabě z Manchesteru, Thomas Wriothesley, hrabě ze Southamptonu, sir Anthony Ashley Cooper a dva státní sekretáři - sir

---

¹¹⁴ CSP I., c. d., s. 177, 232; též: APC, c. d., s. 201; též: CSP IV., c. d., s. 83.

¹¹⁵ CSP I., c. d., s. 324.

¹¹⁶ KUKLA, J., c. d., s. 133.

¹¹⁷ V říjnu 1660 se ustavila komise pro Jamajku, v březnu 1661 komise pro Nové Skotsko, v květnu 1661 komise pro Novou Anglii a v prosinci 1663 komise pro rybolov.

Edward Nicholas a sir William Morrice. V roce 1662 se řádným členem stal i lord kancléř Edward Hyde, hrabě z Clarendonu. Výbor se scházel opět ve Whitehallu, a to každé pondělí a čtvrtek. Jednalo se o reakci na množící se stížnosti, nároky a žádosti přicházející od obchodníků a osadníků a zahlcující Tajnou radu a panovníka. Řadu nevyřešených záležitostí výbor zdědil po svém předchůdci *Committee for America*. Prvořadým úkolem se stalo jmenování nových nebo potvrzení stávajících guvernérů.¹¹⁸

Nedošlo k žádným výrazným změnám v působnosti a kompetenci těchto výborů od dřívějších let, když nastoupil Karel II. na trůn, nedošlo k náhlému odstřížení od struktur vytvořených za Cromwellovy vlády.¹¹⁹

Vedle výboru Tajné rady a zcela separátně od ní vznikly další dvě rady - *Council of Trade* a *Council of Plantation*. Důvodem jejich vzniku byla nemožnost vše plně řešit a všemu se plně věnovat a někteří v jejich vzniku viděli možnost naplnění svých partikulárních zájmů. Počtem se jednalo o početnější shromáždění. *Council of Trade* čítal 62 členů a *Council of Plantation* čítal 48 členů. Z toho 28 zástupců usedlo v obou komisích. Ke členům patřili významní lordi vlastníci a podílníci, např. lord Willoughby, lord Berkeley, sir George Carteret, sir John Colleton, Jakub, vévoda z Yorku. Mezi dalšími členy zaujali místo obchodníci a odborníci jako např. Thomas Povey, Martin Noell, sir James Drax, Thomas Kendall a virginský plantážník a bývalý guvernér v letech 1655 až 1658 sir Edward Digges. V obou dvou radách působili rovněž členové Tajné rady. Velké slovo si v nich udržoval Clarendon.¹²⁰

V 50. letech 17. století navrhoval Povey vytvořit nejdříve jeden *Council for America*, který měl dbát na postavení kolonií a zabývat se jejich stavem. Rovněž měl připravovat podmínky pro další kolonizaci. Povey doporučoval, aby se *Council for America* obracel pro radu na cizí vlády a jejich úřady specializující se na obchod a kolonie a tyto informace dále využíval, aby prozkoumal, jakým způsobem spravují své vlastní koloniální záležitosti, a tyto poznatky dále prodiskutoval a používal to, co funguje dobře a prakticky. Zřetelné problémy a nevýhody se měly buď zmírnit, leckde se mělo dosáhnout kompromisu, pokud by však náprava nebyla možná, od takové praxe se mělo raději upustit. Povey hovořil

---

¹¹⁸ APC, c. d., s. 295, 336; též: CSP I., c. d., s. 482-483, 486, 489.

¹¹⁹ TURNER, E., c. d., s. 318; též: ANDREWS, C., c. d., s. 62.

¹²⁰ APC, c. d., s. 317, 336.

o vytvoření rovnováhy uvnitř kolonie, která napomůže lepší správě a zefektivní obchod. Zároveň se domníval, že se kolonie stanou postupně silnějšími, ale pouze za předpokladu, že budou v pevném svazku s Anglií. Počítal s centralizací a podřízením kolonií, kdy samy kolonie měly chápat, že centrum moci a rozhodování je v Anglii.

Kromě toho, že guvernér měl jasně referovat nyní již v pravidelné korespondenci o svém způsobu a stylu vlády, výdajích, obranyschopnosti a počtu obyvatel, inovativním prvkem zde bylo, že se práce guvernéra a jeho dosavadní výsledky měly zohledňovat pro jeho další setrvání na pozici guvernéra. V případě špatného řízení kolonie se měl guvernér za své jednání v Anglii zodpovídat.

Aby mohl proces unifikace kolonií vůbec proběhnout, počítal Povey s redukcí počtu vlastnických kolonií. Tyto vlastnické kolonie měly řadu výsad a držitelé těchto výsadních listin, tzv. lordi vlastníci, se těšili rozličným privilegiím, která ovlivňovala chod kolonií ve správní, obchodní a náboženské oblasti.¹²¹

Redukce vlastnických kolonií a vytvoření jednotného modelu nevyhovovala sekretáři lordu Johnu Berkeleymu, který naopak podporoval větší míru zapojení velkých vlastníků do vzniku a správy kolonií. Mohl zde vycházet ze zkušeností několika vlastníků, kteří získali výsadní listiny již ve 20. a 30. letech 17. století.¹²²

Povey, který se aktivně zabýval koloniálním obchodem, působil jako člen několika obchodních společností a zastával funkce v několika radách a výborech, podílel se vedle instrukcí pro *Council of Plantation* i na vypracování návrhu instrukcí pro *Council of Trade*.

---

¹²¹ OSGOOD, H., c. d., s. 141; Povey se inspiroval u fungování Španělské rady pro Indie; též: ANDREWS, C., *British Committee*, s. 70; Povey's Overture and Instructions.

¹²² *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1661-1668*, London 1880, s. 116, (dále jen CSP II.); Množící se stížnosti a rostoucí nespokojenost ve Virginii, přiměla Karla II., aby udělil část území Virginie, tzv. Northern Neck do vlastnictví skupině *lordů vlastníků*. K těm patřili Henry Jermyn, hrabě ze St. Albans, John, lord Berkeley, sir William Moreton a John Tretheway. Ti se odvolávali na výsadní listinu, kterou obdrželi od Karla II. dne 18. září 1649. Až návratem Karla II. však mohli začít uplatňovat výkon své výsadní listiny. Karel II. však nechtěl narušit zavedené způsoby správy ve Virginii a odebrat ji z vlivu virginského guvernéra. Uznal však jejich zásluhy za služby jeho otci a přiznal jim zisky a renty plynoucí z tohoto území; též: *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1669-1674*, London 1889, s. 334, (dále jen CSP III.); K další majetkové změně došlo v roce 1671, když dva oblíbenci Karla II. hrabě z Arlingtonu a lord Culpeper obdrželi celé území Virginie a po dobu 31 let se mohli těšit celé řadě privilegií. S právem jmenovat hrabské úředníky, výběřčí daní a šerify.

Council of Trade se měl zaměřit na kontrolu plnění obchodních podmínek, dodržování obchodních smluv, vymahatelnost pohledávek. Obchod na moři ohrožovali piráti a vojenské konflikty, proto se zdůrazňovalo zajištění bezpečnosti lodím a zabezpečení obchodu a mořeplavby v případě blokády. Povey poukazyval na to, aby dovoz zahraničních komodit nepřevyšoval vývoz těch domácích. Angličtí obchodníci měli být více prodejci než nákupčími. S tím souvisela orientace na domácí výrobu, posílení domácích komodit a zájem o manufaktury. I v souvislosti s obchodem a manufakturami si chtěl brát Povey za vzor cizí příklady a vycházet z jejich znalostí a způsobů řízení. *Council of Trade* se však neměl omezovat pouze na obchod s koloniemi, ale měl zahrnovat i obchod jinde v zámoří.¹²³ Frekvence setkávání členů *Council of Trade* od roku 1662 postupně klesala a v roce 1665 ukončila rada svou činnost, její jmenovací listina ale platila až do roku 1667.¹²⁴

I když se měly kolonie podřídít jednotnému modelu správy, jednotné kontrole, regulacím a bezpečnosti, Povey ve svém návrhu neřešil, jaký dopad to bude vlastně mít na vnitřní chod a institucionální uspořádání v koloniích. Počátky této tendence lze sledovat v Západní Indii u Barbadosu, Jamajky a Leewardových ostrovů. Vzorem se stala Virginie, kterou lze k roku 1660 označit za jedinou původní královskou kolonii. V Poveyově plánu chybí zohlednění vývoje uplynulých let a specifik, která se v koloniích ustalovala. Spíše se jednalo o program, který nastiňoval nosné teze a otevíral možnou diskuzi o dalším směřování a který ještě čekal na své finální zpracování. Povey hovořil otevřeně o využívání cizích zkušeností a nebránil se jejich aplikaci do anglického prostoru a také usiloval, aby autority přijaly vůči koloniím dlouhodobější vizi. I když se mnozí vrcholní představitelé státu zajímali o kolonie, ty se v 17. století ještě nestaly ústředním tématem anglické politiky.

V roce 1668 došlo k přenesení agendy obou komisí pod *Committee for the Business of Trade*, též známý jako *Committee for Trade and Plantation*. Stalo se tak z rozhodnutí Tajné rady v předešlém roce a zrušením jejich pověřovacích

---

¹²³ CSP I., c. d., s. 466; též: ANDREWS, C., *British Committee*, s. 71, Instruction for the Council of Trade.

¹²⁴ BIEBER, P. R., *The Lords of Trade and Plantations 1675-1696*, Allentown 1919, s. 18.

listin. Výbor čítající patnáct členů se scházel jednou týdně v úterý ve Whitehallu a stal se tak stálým výborem Tajné rady. Měl na starosti vydávání obchodních licencí, řešení sporů mezi obchodními společnostmi a kontrolu Zákonů o plavbě. Jeho funkční období trvalo pouze do roku 1672.¹²⁵

Dne 30. července 1670 vznikl z podnětu lorda Ashleje, pozdějšího hraběte ze Shaftesbury, *Council for Foreign Plantations*. Ve vedení se uplatnil především Edward, hrabě ze Sandwich, kterého v roce 1672 nahradil sám Shaftesbury. Rada se skládala původně z deseti členů, z nichž sedm zasedalo v Tajné radě. V roce 1671 došlo k dalšímu rozšíření o sedm osob. Jednalo se o vévodu z Yorku, prince Ruprechta Falckého, vévodu z Buckinghamu, vévodu z Ormondu, hraběte z Lauderdale, Johna Evelyny a lorda Culpepera, který se stal viceprezidentem rady.¹²⁶ Jednání probíhala tajně a členové skládali přísahu, že budou zachovávat mlčenlivost. Místem setkání se stal nejprve Essex House, sídlo sira Orlanda Bridgmana. Od května 1671 se místem setkání stal dům hraběte z Bristolu na Queen Street. Později se setkání konala ve Whitehallu, v pracovně Williama, lorda Arlingtona, kde jednání navštěvoval i Karel II. Tato rada měla vyšetřovat, jakým způsobem guvernérů uplatňují svoji moc, a podílela se na přípravě jejich instrukcí a nařízení, které putovaly před státního sekretáře, jenž je mohl ještě dále upravovat. I zde státní sekretář plnil roli prostředníka mezi radou, Tajnou radou a panovníkem. Návrh doputoval až před nejvyššího žalobce. Ten jej koncipoval tak, aby odpovídal anglickým zákonům.

Jakékoli nesrovnalosti v guvernérově vládě se měly řešit a předložit panovníkovi. Členové rady se snažili udržovat s koloniemi pravidelný kontakt. Dopisovali si proto nejen s guvernéry, agenty, ale i s významnými představiteli kolonie. Aby lépe poznali tamní dění, nechali si snést stížnosti, žádosti a různé petice. Řada z nich zůstala dřívějšími výbory Tajné rady nevyřešena. Často se zde objevovaly stížnosti dědiců Gorgese a Masona na chování massachussetských osadníků, na porušování zákonů o plavbě, na lordy vlastníky.¹²⁷ Do kolonií poprvé začaly směřovat dotazníky. Guvernéři na ně museli odpovídat podle předepsaného pravidla. Z kolonií začaly přicházet statistická data, podněty, názory a nabídky, jak záležitosti řešit. Šíře zájmů rady se soustředila i na obchod, tranzit a

---

¹²⁵ TURNER, E., c. d., s. 321; též: CSP II., c. d., s. 625.

¹²⁶ CSP III., c. d., s. 178.

¹²⁷ Tamtéž, s. 399, 566, 579-582; též: APC, c. d., s. 617, 640, 684, 690, 720.

s tím i na vzdálenosti jednotlivých míst a jejich vzájemné propojení a možnosti dalšího osídlení.

Znepokojující pro kolonie a větší či menší vlastníky bylo, když byly z Anglie vyžadovány rozličné dokumenty, např. vydané zákony, nařízení, ale i výsadní listiny a patenty na půdu. Zkoumalo se především jejich naplnění, zákonnost nebo naopak jejich konfliktnost. Tam, kde to vyžadovaly okolnosti, se rada pokoušela o smírnější řešení a narovnání vztahů, své závěry ale předkládala panovníkovi. Do kolonií zamířilo několik komisí, aby urovnávalo spory. Stále platilo, že vytvořené zákony v koloniích se musely posílat do Anglie ke schválení, a ty zákony, které výslovně odporovaly anglickému právu, musely být anulovány. Virginské zákony se spíše rušily kvůli své neaktuálnosti a nepotřebnosti, než kvůli hrubým rozporům s anglickým právem.¹²⁸

Jednání rady od roku 1672 probíhalo ve Villiar's House na King's Street, a to každou středu a pátek. Shaftesbury a jeho sekretář John Locke se podíleli na vzniku návrhu jmenovací listiny, některé body lze nalézt i v instrukcích posílaných do Karoliny. V roce 1672 vstoupila Anglie po boku Francie do války s Nizozemím. I to lze považovat za jeden z důvodů, proč rada z podnětu Shaftesburyho rozšířila svůj zájem více o praktické otázky řemesel, zemědělství, nalezišť surovin a jejich zpracovávání do finální podoby v Anglii, popřípadě hledání zdrojů, které se v Anglii nenalézají, stavbu manufaktur, přístavů, zajištění přepravy zboží i do vzdálenějších částí kolonií. Zde reagovala na profilování regionů kolonií na přímořské a vnitrozemské. Přímořské oblasti ohrožovaly obchodní výkyvy, ale netrpěly tolik ataky domorodců, protože vnitřní oblasti tvořily dostatečný nárazníkový prostor. Tajná rada ustoupila od dřívějších zákazů obchodu s domorodci a podporovala jejich zapojení do obchodu s Angličany a nebránila se jim pomoci ve výrobě a začít s nimi budovat přátelštější vztahy. Zároveň nepodceňovala nebezpečí z útoků při porušování hranic, a snažila se proto přimět kolonie k bližší spolupráci jak v obraně, tak v obchodu. Aby se lépe seznámila s daným teritoriem, nechávala si vypracovávat mapy se zakreslenými osadami a hranicemi. Snažila se o prosazení a aplikaci svých vlastních obchodních představ, daňové a celní politiky pro kolonie ve snaze otevřít přístavy kolonií cizímu zboží a to dále reexportovat. V obchodních záležitostech rada

---

¹²⁸ TURNER, E., c. d., s. 323-324; též: ANDREWS, C., c. d., s. 102, 117-124; též: CSP III., c. d., s. 43, 111.

narazila na odhodlaného rivala a tím se stal parlament.¹²⁹ Politický pád Shaftesburyho a vysoké náklady na udržování rady, které kritizoval lord strážce pokladu hrabě z Danby, uspíšily ukončení činnosti rady. Hlavní problém těchto speciálních rad spočíval v nedostatku jejich výkonné pravomoci, proto zde zasedali členové Tajné rady, kteří určovali hlavní směr, a proto tyto rady, co do charakteru svého působení, sloužily spíše jako poradní orgán.

Karel II. zrušil povolení pro výkon rady ke dni 21. prosince 1674 a její koloniální a obchodní záležitosti svěřil dne 9. února 1675 *Committee of Trade and Foreign Plantations*, který čítal 21 členů, a v roce 1679 přistoupil další člen. „Okamžitými záležitostmi kolonií“ pověřil Karel II. devět členů výboru, výraznějšího postavení v něm nabyli Arthur Annesley, hrabě z Anglesey, sir George Carteret, William, hrabě z Cravenu, a John Egerton, hrabě z Bridgewateru. Výbor získal důležitou úlohu při projednávání odvolacích řízení, která spolu s čtvrtletními zprávami přicházela z kolonií. Ačkoliv se i předchozí výbory a rady zabývaly výsadními listinami a patenty, tento výbor připravil právní podmínky pro zrušení pěti výsadních listin.¹³⁰

V roce 1679 prošla Tajná rada kvůli tzv. papežskému spiknutí reorganizací. Výbor však díky své poměrně zdařilé politice zůstal zachován na návrh sira Williama Templa. Osmnáct členů výboru smělo pokračovat dál v započaté práci. K těm vyloučeným patřili Danby a Anglesey, státní sekretáři sir Joseph Williamson a sir Henry Coventry sami rezignovali.¹³¹

Výraznější změny se udály v roce 1688 za panování Jakuba II., který do výboru povolal všechny členy své Tajné rady, jednalo se o 41 osob. Tento výbor se snažil udržet linii změn, které se uskutečnily na přelomu Karlovy a Jakubovy vlády.¹³²

2. 2. 1 Způsob fungování výboru

Tajná rada vysílala do výboru svého úředníka sira Roberta Southwella a jeho asistenta Williama Blathwayta. Když však Southwell kvůli zhoršujícímu se zdravotnímu stavu požádal roku 1676 o ukončení služby, nahradil jej Blathwayt jako stálý asistent výboru. Ve výboru vydržel celých dvacet let, během nichž si

---

¹²⁹ TURNER, E., c. d., s. 325; též: ANDREWS, C., c. d., s. 108; též: CSP IV., c. d., s. 213-214.

¹³⁰ BIEBER, P. R., c. d., s. 26.

¹³¹ CSP IV., c. d., s. 174, 211.

¹³² BIEBER, P. R., c. d., s. 27.

osvojit pracovní rutinu svého předchůdce a stal se významným odborníkem, který postupoval výše v kariérním žebříčku. Kvůli větší odbornosti a znalostem koloniální problematiky někteří koloniální úředníci preferovali raději komunikaci se svými anglickými protějšky než samotnými členy výboru, případně je angažovali jako přímluvce. Kvůli urychlení jednání a rozrůstající agendě musel výbor zajistit dostatečný počet stálých a externích úředníků.¹³³

Ve struktuře Tajné rady nabyli většího, ale nikoli ještě samostatného postavení dva státní sekretáři. Ti sloužili jako prostředníci mezi Tajnou radou, panovníkem a koloniemi. Předkládali Tajné radě podklady adresované panovníkovi a současně sepisovali rozhodnutí a závěry. Podíleli se na přípravě jmenovacích listin a instrukcí. Návrhy se prodiskutovaly a od 70. let 17. století se k těmto jednáním vyjadřovali i guvernéři. Karel II. čas od času žádal osobní přítomnost guvernéra na jednání výboru, pokud výbor potřeboval doplnit vyjádření.¹³⁴ Kolonie nebyly ještě geograficky rozděleny mezi sekretáře, proto se spíše jednalo o vlastní prosazení v koloniálních záležitostech. Nejvíce se prosadili tito sekretáři: Cook, Windebenk, Carteret, Williamson a Sunderland.¹³⁵

Výbor začal s guvernéry komunikovat i cirkulačními dopisy. Vedle specifických záležitostí zde byly i obecné, které měly platnost pro všechny kolonie. Také to lze považovat za další z unifikačních prvků. Ne všichni tento přístup podporovali, např. guvernér Leewardových ostrovů Stapleton poukazoval na odlišnost způsobu vlády.¹³⁶ Výbor nejvíce uplatňoval svůj vliv na královské kolonie, ale od roku 1676 začal své dotazníky zasílat i vlastnickým koloniím a od roku 1679 i koloniím obchodním. Prosazování těchto dotazníků a získávání doplňujících informací neprobíhalo všude tak jednoduše, jak by si členové výboru přáli, proto si z počátku stěžovali na nedbalý přístup guvernéřů k těmto dotazníkům, přičemž jejich výtkám se nevyhnuli ani guvernéři královští.¹³⁷

Výbor chtěl být navíc informován o událostech v kolonii a o tamním dění, proto nařídil guvernéřům vést protokoly, kam se měly zaznamenávat hlavní události. Každé čtvrtletí musel guvernér tyto záznamy posílat do Anglie. O tyto záležitosti se starali sekretáři kolonií, protože se ukazovalo, že řada guvernéřů

---

¹³³ CSP IV., c. d., s. 380, 489.

¹³⁴ Sekretář Virginie psal o Berkeleyho odjezdu do Anglie – Karel II. chtěl jeho přítomnost

¹³⁵ O kontaktu mezi státními sekretáři a koloniemi svědčí zprávy a záznamy v CSP, DSP.

¹³⁶ CSP IV., c. d., s. 497.

¹³⁷ Tamtéž, s. 377.

v místě svého působení ani nežila, čímž porušovali nařízení Tajné rady, která udělovala povolení na opuštění kolonie. Karel II. pak nařídil, aby se takto nepřítomným guvernérům snížily příjmy a výhody plynoucí z jejich funkce. Ty přiznal zástupci, který musel guvernéra v době nepřítomnosti zastupovat.¹³⁸

Od roku 1660 začala Tajná rada zakotvovat do výsadních listin právo rozhodovat v apelačních řízeních. Královští guvernéri to měli uvedeno ve svých instrukcích. V koloniích, kde čas od času panovalo vnitřní napětí, to osadníkům umožňovalo vymanit se z možné předpojatosti místních soudů. Zároveň to poskytovalo Tajné radě nástroj k udržení koloniální jurisdikce v souladu s anglickými principy. Panovník rozhodoval, zda se případ vůbec bude projednávat. Svým rozhodnutím mohl vykonávat nátlak na koloniální soudnictví a koloniální představitele, pokud se přiklonil na stranu vzdorostrany.¹³⁹

Výbor nefungoval zcela osamoceně, ale spolupracoval i s dalšími institucemi státu, které mu začaly aktivně pomáhat a pak přebíraly část agendy do své vlastní působnosti.

Lord strážce pokladu a jeho úřad převzal od roku 1679 záležitosti týkající se koloniálních výdajů, cel a plateb koloniálních úředníků, vojáků, námořníků.¹⁴⁰ Později svůj zájem rozšířil o tvorbu a výkon zákonů dotýkajících se obchodu, přepravy, manufaktur, zásob, vedení účtů o importu a exportu zboží, začal rovněž vydávat obchodní instrukce guvernérům. Od roku 1671 dohlíželi *Commissioners of the Customs* na plnění Zákonů o plavbě, které se kolonie snažily obcházet a porušovat. Rostl počet přístavních a námořních úředníků pod guvernérovým dohledem. Za porušování hrozila ztráta úřadu, pokuta tisíc liber a panovníkova nevole.¹⁴¹

S výborem Tajné rady byla výrazně spjata anglická admirálita. V čele admirality stál v letech 1660 až 1673 Jakub, vévoda z Yorku, a v letech 1673 až 1679 princ Ruprecht Falcký. Admirálita zajišťovala plnění a dohled nad námořními zákony, vysílala vojenské konvoje k ochraně obchodních lodí a začala se podílet na tvorbě instrukcí pro guvernéry. Guvernér z pozice své funkce

---

¹³⁸ CSP IV., c. d., s. 344, 347; též: *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1681-1685*, London 1898, s. 347, 348, (dále jen CSP VI.).

¹³⁹ *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1685-1688*, London 1899, s. 36, 187, 199, (dále jen CSP VII.).

¹⁴⁰ APC, c. d., s. 847.

¹⁴¹ CSP IV., c. d., s. 231, 234; též: CSP VI., c. d., s. 56.

zastával post viceadmirála na jím ovládaném území, zodpovídal za splavnost řek, bezpečnost a přístupnost přístavů lodím. Jmenoval námořní důstojníky, kteří vedli veškeré záznamy o importu a exportu a druhu zboží. Guvernér v kolonii předsedal soudu admirality, který řešil případy porušení námořního práva, ale i uzavřených kontraktů mezi obchodníky a majiteli lodí.¹⁴²

Právní problematika se řešila ve spolupráci s nejvyšším žalobcem, který radil panovníkovi v právních otázkách. Výboru poskytoval radu při interpretaci zákonů, připravoval soudní řízení většinou proti výsadním listinám kolonií, aktivně se podílel na vytváření instrukcí.¹⁴³

Pokud se zaměříme na počty zasedání výboru Tajné rady, v roce 1675 došlo k 45 setkáním, v roce 1676 došlo k 89 setkáním, v roce 1678 se uskutečnilo 59 setkání. Poté nastal kvůli vnitropolitickým komplikacím pokles jednání a v roce 1680 se počet vrátil na 45 setkání a kolem tohoto čísla se ustaluje. Za Jakuba II. v letech 1686 až 1688 došlo k postupné ztrátě kompetentních osobností pro koloniální záležitosti. Ovlivnila to i vnitropolitická situace, a i proto počet jednání postupně klesal. V roce 1688 došlo k pouhým 14 setkáním.¹⁴⁴

Parlament si po roce 1660 podržel legislativní pravomoci i nad koloniemi nabytými z dob protektorátní vlády. Své úsilí namířil k úpravě obchodních vztahů a regulaci zámořského obchodu skrze Zákony o plavbě a vynucování nového obchodního systému. Zákon z roku 1660 se ukázal nedokonalým, proto došlo k jeho zesílení v roce 1663. Všechny lodě plující do kolonií musely nejprve do anglických přístavů, aby tam obchodníci zaplatili celní poplatky. Vznikl seznam zboží, které mělo být dováženo pouze do Anglie, zákaz se týkal i dovozu tohoto zboží do jiných anglických kolonií. Při dovozu tohoto zboží do Anglie musely být uhrazeny celní poplatky, ale v případě, že zboží putovalo do jiné kolonie, poplatky byly menší nebo žádné. Dotklo se to především tabáku, cukru, bavlny a dřevin. Plantážníci a obchodníci v koloniích se domnívali, že na pěstování a prodeji těchto komodit závisí další existence kolonií. Výjimku tvořilo např. obilí, surové kůže a ryby. Angličtí obchodníci se snažili vytlačit nebo alespoň omezit působení cizích obchodníků v koloniích. Ty na to reagovaly vzájemným obchodním

---

¹⁴² *Calendar of State Papers, colonial series, America and West Indies, 1677-1680*, London 1860, s. 632, (dále jen CSP V.); též: APC, c. d., s. 809.

¹⁴³ CSP IV., c. d., s. 232, 233.

¹⁴⁴ TURNER, E., c. d., s. 332; též: BIEBER, P. R., c. d., s. 22.

sbližováním, kdy obchodní lodě z Nové Anglie začaly častěji kotvit u pobřeží Virginie a Marylandu. Stejně jako rozpory mezi Massachusetts a jejími novoanglickými sousedy, tak i sbližování Virginie a Marylandu zpomalovaly dřívější náboženské a hraniční rozpory. Virginie se tak mohla později obrátit na svého jižního souseda Severní Karolínu. Nejednalo se však o jediný důvod, proč docházelo k tomuto sbližování. Dodávky zboží do Anglie omezovala jak válka s Nizozemím, tak rozsáhlé útoky pirátů. To podnítilo sice vylepšování obrany osad a pevností, ale zároveň to navyšovalo další náklady.¹⁴⁵ Situaci uklidnil až mír uzavřený v Bredě dne 31. července 1667, kdy se začaly obnovovat dodávky zboží z kolonií do Anglie.¹⁴⁶

Parlament se snažil od 70. let 17. století předchozí mezikoloniální obchod regulovat a omezit ho např. vyšším zdaněním, kterého by se jim dostalo, kdyby jejich lodě připluly do Anglie.¹⁴⁷

Dřívější panovníci Jakub I. a Karel I. odmítali, aby parlament jakýmkoliv způsobem zasahoval do záležitostí kolonií, ve kterých spatřovali výsostnou sféru svého vlivu. Státní sekretář namítal, že agenda týkající se Ameriky nepřísluší k projednávání sněmovně.¹⁴⁸

---

¹⁴⁵ CSP II., c. d., s. 474, 494, 500; O útocích Nizozemců v ústí řece James informoval Thomas Ludwell sekretáře Arlingtona a lorda Berkeleye; Tamtéž, s. 293, 305, 308; Velké pozdvižení v koloniích vyvolávaly zprávy o flotile nizozemského admirála de Ruytera. De Ruyter bojoval kolem Barbadosu, Leewardových ostrovů a Newfoundlandu.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 490, 493; Jednání s Francií, že nepřátelství mezi oběma státy nemělo být přenášeno do Západní Indie.

¹⁴⁷ *Journal of the House of Commons 1667-1687*, Vol. IX., London 1802, s. 158, 281.

¹⁴⁸ JHC I., c. d., s. 626.

Třetí kapitola

3. Virginie pod správou anglické Koruny

3. 1 Střet guvernéra s radou

Dokud kolonii spravovala obchodní společnost, zůstávala zodpovědnost za její zásobování na ní samotné. Nyní však vyvstala otázka, kdo bude zajišťovat kolonii potravinami, zbraněmi, pracovní silou a novými osadníky? Zastupováním kolonie u Tajné rady byl pověřen kpt. Yeardley, který naléhal, aby panovník zajistil kolonii bezpečnost a vyslal do Virginie dostatečný počet vojáků. Dále požadoval, aby novou výsadní listinu schválila dolní sněmovna a panovník měl garantovat majetek a další fungování virginského shromáždění.¹⁴⁹

Guvernéři Wyatt, Yeardley a West se snažili o udržení jisté míry kontinuity a již započatého směru. Pčinili se zejména o to, aby guvernéřská rada pracovala mnohem svobodněji. Pozice rady se v období let 1624 až 1660 upevňovala, i když došlo v roce 1635 k vážné kolizi s guvernérem a v roce 1658 k roztržce se shromážděním, které v 50. letech získalo oprávnění vybírat členy do rady. Neexistovaly žádné nutné podmínky pro výkon této funkce. Ve většině případů se jednalo o velké majetkové vlastníky. Do rady neusedli lidé, kteří porušovali zákony, vystupovali proti veřejnému pořádku nebo měli dluhy. Členové vykonávali tento úřad jako čestný úřad, tedy bezplatně. Kompenzovalo jim to vynětí z placení daní, a to kromě církevních poplatků. Člena šlo odvolat pouze z vážných důvodů a toto odvolání muselo být schváleno Londýnem. Rada pokračovala ve své funkci poradní a soudní instituce. Od roku 1624 usedali její členové do čela tzv. měsíčních soudů, kam je jmenoval guvernéř.¹⁵⁰ Tyto soudy posilovaly vymáhání a kontrolu práva ve vzdálenějších oblastech. Pro určitou oblast a její okolí byl vždy jmenován určitý počet soudců. Celkový počet členů tribunálu nebyl dle jmenovacích listin soudců pevně stanoven. Tribunál často rozhodoval v počtu od šesti do osmi soudců na základě rozhodnutí většiny. Měsíční soudy řešily drobné spory nepřesahující hodnotu jednoho sta liber tabáku. Snažily se udržovat pořádek a bezpečnost. Postavení měsíčních soudů dále upravovalo rozhodnutí shromáždění z roku 1632. Guvernéř a guvernéřská rada

---

¹⁴⁹ CSP I., c. d., s. 74.

¹⁵⁰ HENING, W., *The Statutes at Large: Being a collection of all the Laws of Virginia, from the first session of the legislature, in the year 1619*, Vol. II., New York 1823, s. 186, 511-512.

zajišťovali apelační řízení v Jamestownu.¹⁵¹ Tyto tzv. čtvrtletní soudy se konaly čtyřikrát do roka, a to v prvních dnech měsíce března, června, října a prosince.¹⁵²

Nezodpovězenou zůstávala otázka o budoucnosti shromáždění. Vedoucí představitelé se snažili zachovat alespoň jeho neformální podobu. Po roce 1624 přestalo shromáždění de facto vykonávat svou funkci. Ačkoliv se scházelo, jakékoliv přijaté rozhodnutí a opatření nemělo žádnou právní váhu. Na svém posledním zasedání přijalo ještě zákon, který zakazoval guvernérovi vydávat zákony bez souhlasu shromáždění. Guvernér a guvernérská rada vyřešili tento problém vydáváním tzv. proklamací a dohlíželi na dodržování dřívějších zákonů. Tyto proklamace především upravovaly vztahy obchodníků s cizinci a domorodci, zajímaly se o kvalitu a množství prodávaného zboží, povolovaly individuální prodej, omezovaly vstup kolonistů na cizí loď.¹⁵³

Ve snaze vyřešit otázku monopolizace dovozu tabáku do Anglie, začal panovník od roku 1624 uzavírat s kolonií kontrakt, ve kterém požadoval všechen virginský tabák pro královské účely. Panovník se dožadoval souhlasu a schválení stanovených cen. Tento souhlas mohlo poskytnout pouze shromáždění, které muselo být svoláno. Svolané shromáždění, které se sešlo v březnu 1628, nemotivovalo Karla I. ve snaze vyhovět kolonistům v jejich touze vrátit shromáždění dřívější charakter, ale mělo pouze obchodní účel. To však neznamenalo, že se tento stav nezměnil. Dokazuje to následné akceptování ze strany panovníka a Tajné rady, nikoli ještě plné uznání, jako součásti koloniální vlády. Shromáždění se obávalo, že po schválení panovníkových návrhů nebude již potřeba jeho pravidelné svolávání, protože se kontrakt uzavíral na sedm let. Proto docházelo k následující proceduře. Shromáždění kontrakt odmítlo a stanovilo vlastní sumu, ale v takovém rozsahu, aby panovníkovi vyhovovala. Když se mělo v roce 1634 jednat o posouzení nových návrhů, shromáždění již nebylo tak vstřícné. Jistě se v tomto zamítnutí odrazily napjaté vztahy uvnitř kolonie, ale i napjaté vztahy s Anglií.¹⁵⁴

---

¹⁵¹ HENING, W., *Statutes I.*, s. 133.

¹⁵² Tamtéž, s. 187.

¹⁵³ Tamtéž, s. 129.

¹⁵⁴ MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals of the House of Burgesses of Virginia 1619-1659*, Richmond 1915, s. 45; též: CSP I., c. d., s. 190.

Zhoršení vzájemných vztahů se plně projevilo ve 30. letech 17. století. Tehdy Karel I. po smrti guvernéra Yeardleyho v listopadu 1627 jmenoval v březnu 1628 novým guvernérem sira Johna Harveye, který do Virginie dorazil až roku 1630.¹⁵⁵ Již etablovaná skupina vedoucích představitelů se snažila prosadit na pozici guvernéra svého vlastního kandidáta, přičemž si zvolila za zastupujícího guvernéra sira Francise Westa a doufala, že Karel I. jejich volbu potvrdí.¹⁵⁶

Guvernér Harvey se stal typickým představitelem tvrdého způsobu vlády a odmítal se stát pouhým předsedajícím úředníkem, který se dělí o svou moc s jinými. Oživil tak starý záměr Jakuba I. omezit činnost guvernérské rady. Chtěl, aby i ostatní instituce ztratily nezávislé postavení, které si za těch několik málo let snažily vytvořit. Podle Harveye se o žádném rozhodnutí nesmělo rozhodnout bez jeho souhlasu.¹⁵⁷ Jenže od raných dob kolonie platila v rozhodovacím procesu většina hlasů, i když guvernér disponoval právem veta nebo právem rozhodnutí, pokud skončilo hlasování patem. Jeho stížnosti Tajné radě poukazyvaly na špatné návyky guvernérské rady, především se jej dotýkalo, že rada zpochybňovala jeho autoritu. Guvernérská rada požadovala, aby guvernér přihlížel k jejím radám a doporučením, a když to Harvey odmítl, začala jednání blokovat. Harvey žádal, aby z Londýna přišlo jasné stanovisko o ustanovení kompetencí mezi guvernérem a radou.¹⁵⁸ Nakonec se podařilo během roku 1631 uzavřít smír.¹⁵⁹

S jakým pověřením vlastně Harvey do Virginie přijel a na co navazoval?

Vedení kolonie mělo být především jednotné, neměly se vytvářet frakce, které by svými partikulárními zájmy narušovaly fungování koloniálních institucí. Za zachování pořádku a loajality panovník slíbil zachovat práva, kterým se kolonisté doposud těšili, včetně možnosti získat další privilegia a imunity. Významným faktorem zůstávala obchodní svoboda, svoboda vlastní hospodářské správy, stanovení příznivějších cen za výkup zboží nebo snížení daňové zátěže.¹⁶⁰

Yeardleyho instrukce se dotýkala více úředních záležitostí, jako je vedení evidence o počtu obyvatel, včetně jejich příbuzenských vazeb v Anglii. Tento požadavek byl novinkou, přestože soupisy obyvatelstva podobné matrikářskému

---

¹⁵⁵ CSP I., c. d., s. 88.

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 86.

¹⁵⁷ HENING, W., *Statutes I.*, s. 145-146.

¹⁵⁸ CSP I., c. d., s. 129.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 138.

¹⁶⁰ APC, c. d., s. 93.

záznamu vznikaly již v předchozích letech. To doplňovala ještě evidence majetku, vybavení, zbraní, munice, počtu lodí, stavu budov. Guvernér měl rovněž prověřit zákonnou držbu půdy, nájemce a jejich hospodaření, dluhy a spory vážnoucí na půdě. Zároveň po zániku obchodní společnosti měl dohlédnout na vhodné použití jejího majetku v kolonii.¹⁶¹

Tajná rada žádala o omezení průzkumu a stavěla se zatím negativně k usazování za jasně stanovené hranice. Zvětšování prostoru kladlo větší nároky na obranu, neměl se proto trpět zbytečný rozptyl obyvatelstva mimo hlavní centra. Noví příchozí se měli usazovat v domech starých osadníků. Než si zařídili vlastní bydlení, byli osvobozeni od kontribucí a obdrželi část půdy. Většinou se jednalo o půdu patřící dříve obchodní společnosti. Obyvatelé museli přispívat na společnou obranu, a to proporčně svým možnostem. V případě války se jí účastnili muži ve věku od sedmnácti až do šedesáti let. Každý osadník si měl pořídit zbraň. Ten, kdo neuměl se zbraní zacházet, měl být k tomu řádně vycvičen. Vznikla i funkce tzv. *muster mastera*. Tato osoba jmenovaná Tajnou radou se po dobu tří let starala o stav zbraní, střeliva a výbroje. *Muster master* zodpovídal od roku 1639 i za výcvik. Navíc odmítnutí nosit zbraň nebo odmítnutí účasti na výcviku podléhalo trestu. Vzniklo tak jedno z prvních jasnějších vojenských opatření v této oblasti.¹⁶²

Dohoda uzavřená mezi guvernérem a členy rady netrvala dlouho. Hlavní střety lze opět sledovat v letech 1634 a 1635. K napětí přispělo několik zásadních událostí, které vygradovaly tím, že rada odvolala Harveye z funkce guvernéra a shromáždění jejich rozhodnutí ratifikovalo.

Když se roku 1634 shromáždění usneslo na zamítnutí Karlových návrhů o ceně tabáku, rozhodli se členové napsat králi dopis, kde chtěli vyjádřit své stanovisko. Tento dopis guvernér zadržel, protože se obával, že Karlův hněv by se mohl obrátit proti němu.¹⁶³

Dalším zdrojem napětí se stala sousední kolonie Maryland. Karel I. udělil roku 1632 výsadní listinou území Marylandu Cecilu Calvertovi, lordu Baltimorovi. Kolonisté Virginie se cítili být podvedeni ztrátou svého území, a to

---

¹⁶¹ APC, c. d., s. 98.

¹⁶² Tamtéž, s. 99, 128.

¹⁶³ CSP I., c. d., s. 209.

ještě na úkor katolického Baltimora. Po zrušení obchodní společnosti panovník garantoval hranice Virginie, avšak Karel I. ani Tajná rada nebrali na jejich výtky žádný zřetel.¹⁶⁴

Kolonisté např. usilovali o to, aby panovník zachoval přísahu supremace. Její vykonání se vyžadovalo již v instrukcích Jakuba I. Když na podzim roku 1629 připlul do Virginie Cecilův otec George Calvert, hlavní propagátor vzniku katolické kolonie, odmítl požadavek přísahu splnit.¹⁶⁵ Příklad přísahu supremace vydané instrukce alespoň formálně obsahovaly.¹⁶⁶

Proto se začala zdůrazňovat náboženská otázka a začala se řešit náboženská témata. Právě od roku 1629 lze na jednáních shromáždění zaznamenat požadavek, aby se dodržovala konformita s naukou anglikánské církve. Úředníci kolonie měli kontrolovat a vymáhat výkon všech předešlých nařízení a zákonů vydaných v církevních otázkách.¹⁶⁷ Když roku 1634 začalo stěhování do Marylandu, shromáždění deklarovalo svůj úmysl zachovat kolonii v anglikánské víře. Osobám, které by toto odmítaly, hrozila peněžitá pokuta nebo propadnutí majetku. Neúčast na nedělní bohoslužbě se rovněž trestala pokutou. Kdo chtěl např. uzavřít sňatek, musel požádat guvernéra o vydání povolení, snoubenci pak měli být oddáni ve své farnosti podle Knihy obecných modliteb. Kněží se měli věnovat výuce katechismu. Vedoucí představitelé kolonie je nabádali k vedení příkladného života a k potírání nestřídmosti, protože i oni se vystavovali trestům v případě zanedbávání svých povinností.¹⁶⁸ V raně novověké Anglii si její obyvatelé spojovali katolíky s úhlavními nepřáteli státu, kteří udržovali politické kontakty s Madridem a byli duchovně oddaní Římu.

Karel I. však ve své instrukci nařídil guvernérovi, aby novým marylandským kolonistům vycházel vstříc a podporoval je.¹⁶⁹ Harvey informoval sekretáře Windebanka o rostoucí nervozitě a nepřátelské atmosféře namířené proti Marylandu. Poukázal na to, že v pozadí zřejmě stojí někdo z Anglie. Za hlavního podněcovatele ve Virginii označil kpt. Samuela Mathewse.¹⁷⁰

---

¹⁶⁴ CSP I., c. d., s. 169.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 104.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 287.

¹⁶⁷ HENING, W., *Statutes I.*, s. 149.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 155-157.

¹⁶⁹ CSP I., c. d., s. 170.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 193.

Bylo by mylné sledovat za tímto nepřátelstvím pouze náboženské důvody. Majetkové a obchodní důvody hrály rovněž svou roli. Od roku 1619 se začala výrazně zvyšovat pozice velkých pozemkových vlastníků a obchodníků. Mathews a sekretář kolonie Claiborne patřili k těm významnějším. Claiborne obdržel povolení pro obchod s kožešinami podél pobřeží Chesapeake Bay, přičemž usiloval o vznik nového obchodního centra na ostrově Kent. Tento největší ostrov zálivu se stal roku 1634 jádrem sporu mezi Virginií a Marylandem. Claibornově stížnosti nakonec Karel I. vyhověl a odsoudil Baltimorovo násilné jednání.¹⁷¹ Harveymu se podařilo Claiborna odvolat z funkce sekretáře kolonie, a to během projednávání sporu. Tajná rada v srpnu 1634 jmenovala sekretářem Richarda Kempa.¹⁷²

Opozice nechtěla dlouho váhat a vytvořila petici proti guvernérovi. Tuto petici navíc podepsali i někteří guvernérovi příznivci. Harvey se dozvěděl o tajných jednáních a hlavních iniciátorech petice. Rozhodl se na ně vydat zatykač. Zároveň vyzval ke klidu a pohrozil vyhlášením stanného práva. Členům rady hrozilo obvinění ze zrady, ti však na tyto výhrůžky reagovali přímou akcí. Společně s padesátkou mušketýrů vnikli do Harveyova sídla, kde jej zatkli za zradu a pak jej vyzvali k opuštění Virginie.¹⁷³

Harvey vystupoval nejen jako guvernér, ale profiloval se jako králův zástupce a jen panovníkovi se zodpovídal. Ten jej jmenoval do funkce a jen on měl právo jej odvolat. Domníval se zcela oprávněně, že tato výzva překračuje kompetence ostatních účastníků a považoval ji za vzpouru.

Nakonec se podvolil, ale členové rady mu zabránili jmenovat svého zástupce. Nikdo nebral žádný zřetel na jeho výtku o nelegálním zasedání shromáždění, které ratifikovalo zvolení nového guvernéra Johna Westa. Dle Harveyova vyjádření Tajné radě se zasedání tohoto shromáždění nelíbilo ani Westovi a pokusil se jej rozpustit, ale bez úspěchu. Opozici se sice podařilo dosáhnout sesazení Harveye, ale její jednotu to neposílilo.¹⁷⁴

Právo svolávat koloniální instituce příslušelo od roku 1621 výhradně guvernérovi. On podepisoval žaloby a vykonával nařízení rady sám nebo pověřoval jiné osoby s výjimkou těch činností, které spadaly do působnosti

---

¹⁷¹ CSP I., c. d., s. 191.

¹⁷² Tamtéž, s. 207.

¹⁷³ Tamtéž, s. 212; též: CSP IV., c. d., s. 77.

¹⁷⁴ CSP I., c. d., s. 212.

maršála Virginie, zástupce obchodní společnosti a pokladníka. Ačkoliv mohl trestat zanedbání povinností nebo pohrdání autoritou, tato pravomoc neplatila pro guvernérskou radu. Tu mohl pouze napomenout.¹⁷⁵

Harvey mohl těžko ve Virginii něco zmoci, a proto raději odcestoval do Anglie. Tam začalo druhé dějství. Do Anglie rovněž dorazili zástupci opozice John Pott a Thomas Harwood, aby ospravedlnili svůj postup proti guvernérovi. Potta, kterého Harvey označil za původce rebélie, ihned po příjezdu zatkl. Mathews se snažil celou záležitost nejprve vysvětlit písemně.¹⁷⁶

Samozřejmě se jednalo o vážnou věc a Tajná rada se jí musela se vši vážností zabývat, proto pověřila vyšetřováním vrchního žalobce sira Johna Bankese.¹⁷⁷ Vznesená obvinění se týkala těchto členů rady: Johna Westa, Samuela Mathewse, Johna Utieho, Williama Claiborna, Williama Ferrara, Williama Pierseyho, George Manefieho a již zmíněného Johna Potta. Mimo sbor padlo obvinění na Williama Englishe, Johna Martina a Francise Potta.¹⁷⁸

Tajná rada si výše jmenované povolala do Anglie, přičemž Westa označila za uzurpátora. Westovi přitížilo to, že se ujal moci ještě za Harveyovy přítomnosti v kolonii.¹⁷⁹ Přesto ne všichni pohlíželi na jejich krok proti guvernérovi negativně. Našli podporu u podvýboru Tajné rady. Harvey tento podvýbor obvinil ze záměru oživit obchodní společnost pokoušející se zdiskreditovat jeho vládu. Snahy na obnovení obchodní společnosti se během 30. let 17. století objevovaly, ale kolonisté i panovník to odmítali.

Karel I. vnímal odvolání guvernéra jako útok na královskou moc. Zamítl všechna obvinění a nařídil Harveymu, aby se vrátil zpět do Virginie a ujal se opět svých povinností.¹⁸⁰ Obdržel novou jmenovací listinu a v nové instrukci získal rozšíření svých práv. Především se vyjasňoval postih a možnost soudního řízení i proti členům rady. Panovník zdůraznil, že tito členové jsou podřízeni guvernérovi a výboru Tajné rady a jím jmenovaným komisařům. Rada směla ze

---

¹⁷⁵ HENING, W., *Statutes I.*, s. 117.

¹⁷⁶ CSP I., c. d., s. 209; V dopisu siru Johnu Wolstenholmovi popsal známé skutečnosti o vzájemném vztahu guvernéra a guvernérské rady. Obvinil guvernéra ze zadržování a zamlčování listin, které přicházely z Anglie, uzurpace moci a nerespektování stanoviska asistentů; též: CSP IV. 78; V dopise sekretáři siru Johnu Cokovi uvedl, že zvolení guvernéra Westa bylo pouze dočasné. Než panovník jmenuje nového guvernéra.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 211.

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 212.

¹⁷⁹ Tamtéž, s. 231.

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 216.

svého středu vybrat guvernéra pouze v případě guvernérovy smrti nebo jeho dlouhodobé absence. Takto vybraný guvernér zastával funkci pouze dočasně. Radě rovněž zůstalo právo vybírat na uvolněná místa nové členy. O jakýchkoliv personálních změnách musela být okamžitě informována Tajná rada, která tuto nominaci stvrzovala jmenovací listinou. Tím, že panovník zrušil jmenovací listinu z roku 1628, rozpustil zároveň dosavadní radu a přislíbil, že nechá vytvořit propracovanější pokyny. Pravomoci, které obdržel Harvey, se v následujících listinách zásadně neměnily a Tajná rada je potvrdila i pozdějším guvernérům Wyattovi roku 1639 siru Williamu Barkeleymu roku 1641.¹⁸¹

Když se Harvey vrátil do Virginie, rozhodl se vytvořit prozatímní hlavní město kolonie v Elizabeth City. Jednalo se však o dočasné bezpečnostní opatření. Nic nenasvědčuje tomu, že by ze strany panovníka nebo Tajné rady bylo proti pravomocím rady použito nějaké restriktivní opatření. Během tohoto tzv. druhého období v letech 1636 až 1639 nedocházelo k zasedání shromáždění. Ti, kdo se jakýmkoli způsobem podíleli na dřívější vzpouře, museli být propuštěni ze všech funkcí. Na prvním zasedání nové rady kolonie zveřejnil Harvey Karlovu amnestii, která se však netýkala jeho hlavních odpůrců. Ty nechal zatknout a poslal je do Anglie. Tím se zbavil hlavních opozičníků.¹⁸²

Harvey si Karlovu podporu vyložil mylně. Chápal ji tak, že nic špatného neudělal a že ve svých praktikách může pokračovat. Karel I. v tomto případě jen těžko mohl couvnout. Pokud si chtěl udržet autoritu v kolonii, nemohl tak jednoduše vyhovět vzbouřencům. Nyní se jednalo o ochranu zájmů koruny. Jistě mu nešlo o Harveye samotného, o čemž svědčí i to, že se jej nesnažil ve funkci udržet po roce 1639. Guvernéra mohl jednoduše nahradit již dříve, ale nikoliv za těchto okolností. Dále o tom svědčí i samotné soudní řízení, které probíhalo dva roky. V průběhu těchto dvou let obvinění žádali o návrat, aby se mohli ujmout svých majetků a obchodů. Tajná rada jim v tom vyhověla a oni se začali postupně vracet zpět do Virginie. Podvýbor Tajné rady, který tuto záležitost vyšetřoval, nakonec rozhodl v roce 1639 i v Mathewsově případu a doporučil jeho propuštění z vězení a vyslovil se pro obnovení jeho majetku v kolonii.¹⁸³

---

¹⁸¹ CSP I., c. d., s. 217, 286, 321; též: CSP IV., c. d., s. 80; též: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. XI., No. I., 1903, s. 54, (dále jen VM XI.).

¹⁸² CSP I., c. d., s. 253.

¹⁸³ Tamtéž, s. 234, 258.

Výtky proti Harveymu sílily a Tajné radě tento stav začal vadit, proto se rozhodla jej odvolat a na jeho místo jmenovala opět sira Francise Wyatta. Wyatt však nesměl zasáhnout ani do Harveyovy guvernérské rady, do které se vrátil Mathews, ani nesměl nahradit sekretáře kolonie Richarda Kempa, který obdržel od panovníka novou jmenovací listinu do svého úřadu.¹⁸⁴ Wyatt Kempa odmítal a spojoval jej s nešvary Harveyovy vlády, proto neměl dále pokračovat ve výkonu své funkce. Kemp a Harvey se vrátili zpět do Anglie, kde se snažili dosáhnout spravedlnosti a zakročit proti poměrům v kolonii. Kempovi se podařilo přes sekretáře sira Windebanka získat alespoň potvrzení pro svého zástupce George Reada.¹⁸⁵

3. 2 Provinciální a místní správa

I přes spory s guvernérem nedošlo k úplnému paralyzování shromáždění a v letech 1632 až 1634 došlo k prosazení důležitých změn a opatření dotýkajících se každodenního chodu kolonie, jak dokládají záznamy z jednání a přijatá rozhodnutí. Roku 1632 na příkaz guvernéra proběhla první revize virginských zákonů. Záměrem bylo zrušit nepotřebné nebo nevyhovující zákony a zbylé zákony novým projednáním uvést v soulad s aktuálním stavem kolonie, opravit případné chyby a nedostatky, vylepšit ta místa, kde docházelo ke špatné interpretaci. Znamenalo to i faktickou kodifikaci virginských zákonů, čímž se stávala tato úprava důležitým aktem, který posiloval postavení shromáždění. Vytvářela se tím větší přehlednost, upravené zákony byly preciznější.¹⁸⁶ Tyto revize probíhaly téměř v dekadových intervalech. Druhá revize proběhla roku 1643 a měla konsolidovat poměry uvnitř kolonie po Harveyově vládě. Třetí revize začala v roce 1652, ale práce na ní se protáhla až do roku 1658. Poptávka po této revizi nevycházela z potřeb kolonie, ale nařídil ji parlament. Proto se nejvíce dotkla zákonů odkazujících na království a církve, vyžadujících konformitu a přísahy panovníkovi. V několika případech se revize dotkla i obchodních zákonů. Čtvrtá revize se uskutečnila v roce 1662 a pátá revize, která se měla uskutečnit v 70. letech 17. století, byla nakonec odložena na počátek 80. let 17.

---

¹⁸⁴ VM XI., c. d., s. 58; Sir Francis Wyatt's commission.

¹⁸⁵ CSP I., c. d., s. 314.

¹⁸⁶ HENING, W., *Statutes I.*, s. 120.

století.¹⁸⁷ Na všechny zákony schválené v kolonii se mělo pohlížet jako na platné, podle nichž se měli obyvatelé kolonie a hrabské soudy řídit. Na zákony, které nebyly v dané revizi uvedeny, se pohlíželo jako na neplatné.¹⁸⁸

V prvních letech kolonie se osídlení soustředilo nejdříve kolem Jamestownu a podél řeky James, odkud se začalo postupně dále rozšiřovat. Dokud se osídlení soustředilo kolem tohoto centra, guvernérovi ani guvernérské radě nečinilo větší potíže zajišťovat výkon administrativy. Kolonisté preferovali usazování v blízkosti řek. Umožňovalo to snazší zásobování a snadnější přepravu zboží ke skladištím a k moři. Již ve 20. letech 17. století docházelo k předávání jistých povinností na jednotlivé osady a oblasti, do kterých guvernér jmenoval jím pověřené osoby.

Roku 1634 došlo rozhodnutím shromáždění na základě Laudova návrhu k rozdělení virginského území na osm hrabství. K roku 1633 lze nalézt ve Virginii 21 geografických oblastí. Podmínkou pro vznik hrabství byl dostatečný počet obyvatel, kteří budou schopni platit náklady na udržování hrabského soudu. O vzniku, hranicích a dělení jednotlivých hrabství na více částí rozhodovalo i nadále shromáždění.¹⁸⁹ Každé hrabství spravoval hrabský soud složený ze smírčích soudců. K dalším významným představitelům patřili úředník smírčího soudu a šerif.¹⁹⁰ Pravomoci smírčích soudců v kolonii se podobaly těm v Anglii, i když v počátcích byly mnohem užší. Brzy se to však změnilo a hrabské soudy v koloniích řešily i takovou agendu, která v Anglii spadala pod zvláštní soudy.¹⁹¹ Úředník smírčího soudu vedl obchodní záznamy soudu a kolonistů, evidoval nemovitý majetek a obchodní účty.¹⁹²

O této době lze hovořit jako o předávání místní agendy regionální administrativě s úzce předepsanými povinnostmi. Tento proces byl postupný od přebírání zodpovědnosti za údržbu cest, mostů, vedení knih dlužníků, povinnosti zajišťovat dostatečný počet vojáků a jejich výzbroj, a to vždy uvnitř hranic svých hrabství. Nejvíce se to projevilo v soudních záležitostech. Hrabský soud získal

---

¹⁸⁷ CRAVEN, W. F., c. d., s. 292; též: KUKLA, J., c. d., s. 159; Z 222 zákonů přijatých v letech 1643 až 1652 bylo znovu přijato 67 zákonů, z nichž mělo 54 zákonů dočasný charakter, zrušeno bylo 155 zákonů; též: BILLINGS, W., *A Little Parliament*, s. 196.

¹⁸⁸ HENING, W., *Statutes II.*, s. 43.

¹⁸⁹ HENING, W., *Statutes I.*, s. 294, 405.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 224; též: MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals 1619-1659*, přehled xiv.

¹⁹¹ BILLINGS, W., *The Growth of Political Institutions in Virginia, 1634 to 1676*, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 31, No. 2, 1974, s. 231.

¹⁹² Tamtéž, s. 227.

právo dohledu nad majetkem osiřelých dědiců, řešil dědické spory a přezkoumával podmínky závěti, vybíral daně a cla, zajišťoval volby, rozšířil svou působnost na otázky církve s právem trestat i církevní činitele až po řešení všech případů zvykového a ekvitního práva.¹⁹³ Systém měl své nedostatky, proto v letech 1639 až 1643 začaly reformy, které se v následujícím období zpřesňovaly, aby zajistily stejnou úroveň vymahatelnosti práva a zajištění běžné agendy ve všech hrabstvích.¹⁹⁴

Kontrolu hrabských soudů vykonával guvernér. Ten spolu s jedním zástupcem svého sboru, alespoň jedenkrát v roce navštívil každé hrabství. V případě vážných a naléhavých záležitostí, které mu nedovolily cestovat po kolonii, mohl na tuto návštěvu delegovat dalšího člena rady. Tyto návštěvy začaly sloužit i jako apelační řízení. Mnoho lidí se totiž nemohlo dostavit ke slyšení do Jamestownu. Shromáždění rozhodlo, že guvernérova přítomnost v hrabství bude využita k tomuto účelu.¹⁹⁵

Soudci se stali významnými úředníky kolonie, kteří nahrazovali ještě ne zcela vyvinutou městskou správu. V letech 1662 až 1683 směly hrabské soudy vydávat autonomní nařízení samosprávy, a to podle potřeby a naléhavosti. Shromáždění předpokládalo, že přijímání místních nařízení je vhodný způsob k uspokojování místních potřeb. Tato nařízení se stala signifikantním znakem místní autority. Nařízení se stávala závaznými, jako by je vytvořilo samo shromáždění, a vstupovala v platnost poté, co jej schválila většina oprávněných voličů sídlících v dané oblasti. Nařízení řešila např. problematiku opouštění plantáží, odstřelu vlků, rybolovu a cejchování dobytka. V roce 1685 požadoval guvernér větší osobní dohled nad vydávanými nařízeními.¹⁹⁶

Personální zajištění soudů a úřadů nejprve zajišťoval guvernér a poté toto právo jmenovat úředníky a soudce chtělo získat i shromáždění. Během 40. a 50. let 17. století však sami soudci přebírali kontrolu nad jmenováním nových členů soudních dvorů a šerifů.¹⁹⁷ Toto období je důležité tím, že se nejprve zakotvily hrabské soudy na místní úrovni, aby po roce 1652 začala tzv. autonomní fáze, jak ji nazývají Kukla a Billings. Tuto fázi charakterizuje přesun pravomocí

---

¹⁹³ HENING, W., *Statutes I.*, s. 302-304.

¹⁹⁴ KUKLA, J., c. d., s. 88.

¹⁹⁵ HENING, W., *Statutes II.*, s. 65.

¹⁹⁶ Tamtéž, s. 35.

¹⁹⁷ HENING, W., *Statutes I.*, s. 392.

vyhrazených pro guvernéra na hrabské komisaře a shromáždění. Billings upozorňuje na upadající moc guvernéra, je však nutné si uvědomit, že více než o politickou slabost guvernéra nebo rady, kteří si do počátku 50. let 17. století udrželi značný vliv na řízení lokálních záležitostí a jmenování tamních úředníků, šlo o politické okolnosti, které v té době nastaly a které politickou moc guvernéra oslabovaly. Guvernéri, kteří přišli po Berkeleym, plnili pouze zadání a naplňovali ten směr, který jim určovala nová vláda.¹⁹⁸

Shromáždění se opět oficiálně sešlo až v roce 1639. To stanovila Wyattova instrukce a od té doby se mělo shromáždění setkávat pravidelně jednou za rok. V roce 1659 však shromáždění zredukovalo frekvenci svých jednání, a to na alespoň jedenkrát za dva roky. Zároveň upravilo pravomoci guvernéra. Ten nesměl shromáždění bez jeho souhlasu rozpustit a nesměl si vybírat vlastního sekretáře kolonie nebo členy rady. V červenci 1662 přijalo shromáždění usnesení, že se kvůli zajištění základních potřeb kolonie musí scházet každoročně.¹⁹⁹ Shromáždění se snažilo svoji hlavní sílu udržet v rozvíjení zákonodárského procesu a ve výběru daní. Právě výběr daní zůstával aktuální a často jítřil vztahy mezi shromážděním a guvernérem. V době, kdy se shromáždění nescházelo, zajišťoval výběr daní guvernér. Shromáždění se otázku daní snažilo vyřešit v roce 1632, kdy guvernérovi ukládání daní a jejich výběr zakázalo. Za zneužití pravomoci hrozilo shromáždění guvernérovi trestem ztráty guvernéřské funkce.²⁰⁰

V roce 1661 poskytlo shromáždění guvernérovi právo zvyšovat daně po dobu tří let, aby se mohly hradit závazky kolonie. Toto oprávnění platilo od září 1662 a shromáždění jej po uplynutí stanovené lhůty již nechtělo prodloužit. Kromě těchto mimořádných daní se vypisovaly výroční daně. Shromáždění pověřovalo výběrem daní na hrabské úrovni hrabské soudy. K nejdůležitějším daním patřila daň z hlavy. Tu stanovilo shromáždění jednotně po celé kolonii a často se splácela v tabáku.²⁰¹

Z rozhodnutí shromáždění se počet zástupců snížil na dva. Jako důvod této redukce byla uváděna výše nákladů shromáždění, které vzrostly velkým počtem zástupců. Shromáždění zároveň usilovalo, aby se i hrabství zapojila do hrazení

---

¹⁹⁸ HENING, W., *Statutes I.*, s. 261, 303-304; též: KUKLA, J., c. d., s. 141.

¹⁹⁹ VM XI., c. d., s. 55; HENING, W., *Statutes I.*, s. 530.

²⁰⁰ HENING, W., *Statutes I.*, s. 171, 196.

²⁰¹ Tamtéž, s. 143; též: HENING, W., *Statutes II.*, s. 87.

těchto nákladů. Povinnost platit výlohy na vydržování svého zástupce připadla na hrabství po roce 1636. Hradily se náklady spojené s dopravou – např. nájem lodi, poskytnutí koní pro zástupce a jeho doprovod, náklady na ubytování, služebnictvo, kuchaře a stravu. Suma nákladů se pohybovala v rozmezí šesti až deseti tisíc liber tabáku. Od roku 1660 dostávali zástupci i plat, přičemž povinnost hrazení nákladů stále zůstávala na hrabstvích. Podobné to bylo i s dluhy. Pokud zástupce během výkonu své funkce udělal dluhy, muselo je zaplatit rovněž hrabství.²⁰² Nadměrné výdaje zástupců vyvolávaly napětí. Zástupci, kteří chtěli být zvoleni, slibovali, že omezí výši svých nákladů. Shromáždění si začalo stěžovat na toto podbízění, hovořilo o něm jako o nákupu hlasů, a proto stanovilo výši příjmů pro zástupce na 150 liber tabáku denně.²⁰³ Volby se konaly v sídle hrabských soudů. Během volby nebo zasedání shromáždění nesměli být zástupci zatčeni, těšili se tak jisté míře imunity, kterou si potvrdili již ve 30. letech 17. století.²⁰⁴ V průběhu voleb docházelo čas od času k narušování pořádku. Začalo se tak hovořit o kvalitách a postavení jednotlivých zástupců, ale i jejich voličů. V 50. letech 17. století se začalo hovořit o věkových a charakterových požadavcích. Zástupcem se mohla stát bezúhonná a čestná osoba těšící se dobré pověsti a starší 21 let. Současně zde hrály důležitou roli i následující faktory. Předně se jednalo o sociální a majetkové postavení kandidátů, takže čím větší byl počet nájemců, tím větší byly šance. Popřípadě zastupovali jednotliví kandidáti zájmy některé ze skupin, které se snažily posílit svůj vliv v kolonii. Nezanedbatelný význam měla i zkušenost z výkonu veřejné funkce. Nejprve převládali soudci, později i bývalí vyšší úředníci nebo bývalí šerifové.²⁰⁵

Shromáždění v říjnu 1646 definovalo, komu přísluší volební právo. Volit zástupce museli všichni *freemeni*, jinak jim hrozila pokuta 100 liber tabáku.²⁰⁶ Volit do shromáždění nesměli katolíci, ženy a nezletilí. V březnu 1655 shromáždění opět upravilo, kdo může volit. Nyní již neměli volit všichni *freemeni*, ale pouze majetkoví vlastníci a někteří nájemci, a to pouze hlavy rodiny. V březnu následujícího roku došlo k další úpravě a právo volit získali opět všichni *freemenis* odůvodněním, že jako plátcí daně by neměli být omezováni na svých

---

²⁰² BRUCE, A., c. d., s. 441.

²⁰³ HENING, W., *Statutes II.*, s. 23.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 20.

²⁰⁵ HENING, W., *Statutes I.*, s. 378, 411-412; též: QUITT, M., *Virginia House of Burgesses, 1660-1706*, New York 1989, s. 194.

²⁰⁶ HENING, W., *Statutes I.*, s. 334.

právech. Další diskuze o právu volit se stala aktuální až v 70. letech 17. století. V říjnu 1670 rozhodlo shromáždění, že právo volit mají pouze majetkoví vlastníci s odůvodněním, že ne všichni *freemeni* mají zájem o zlepšení stavu kolonie. Tuto volební úpravu motivovalo jednání anglického parlamentu. Tento zákon platil do vypuknutí Baconovy rebelie v roce 1676, kdy došlo k opětovnému rozšíření volebního práva.²⁰⁷ Zákony přijaté v červnu 1676 se týkaly i snížení daňové zátěže a omezení moci hrabských soudů. Shromáždění zrušilo tyto zákony v únoru 1677 s odůvodněním nátlaku ze strany soldatesky řádící v Jamestownu. Stejný názor zastávaly také autority v Anglii. Došlo rovněž k omezení voličského práva z obav, že do shromáždění usednou Baconovi sympatizanti.²⁰⁸

Sekretář kolonie obesílal jménem guvernéra jednotlivá hrabství, aby se uskutečnily volby zástupců do shromáždění. V roce 1676 došlo k výjimce a konání voleb vyhlásilo pět členů rady v čele s Nathanielem Baconem. Šerif a jeho zástupce měli podle obdrženého písemného příkazu deset dní na to, aby seznámili oprávněné voliče s místem a způsobem volby. Volba probíhala v určený den na obvyklém místě farnosti nebo volebním obvodě. Tento postup způsoboval to, že se všichni volitelé k volbě nedostavili nebo zvolení zástupci nedorazili do Jamestownu včas. Na průběh voleb dohlížel šerif, který zasílal sekretáři jména volitelů a zprávu o průběhu. O vážnosti volby svědčí i výše pokuty 10 tisíc liber tabáku, pokud šerif vědomě nebo z nedbalosti neplnil své povinnosti.²⁰⁹

Kvůli častým stížnostem se shromáždění snažilo tento problém řešit tím, že se oznámení o volbách četlo po dvě neděle v kostelích. Šerifem podepsané osvědčení o předepsaném postupu se vracelo zpět do Jamestownu. Pokud se zvolený zástupce nedostavil do Jamestownu včas, musel zaplatit pokutu 300 liber tabáku za každý den absence.²¹⁰

Od května 1661 do května 1676 nevypisoval guvernér všeobecné volby, proto se tomuto shromáždění říká tzv. „dlouhé“. Bývá paralelně spojováno s tzv. Kavalířským parlamentem, který zasedal téměř osmnáct let. Ve Virginii se stalo běžnou praxí, že se jednání shromáždění odročovala. V době přerušení jednání sestavilo shromáždění sedmičlennou komisi, která jednala s guvernérem

---

²⁰⁷ HENING, W., *Statutes II.*, s. 179, 356; též: JHC IX., s. 100.

²⁰⁸ Tamtéž, s. 380-381.

²⁰⁹ HENING, W., *Statutes I.*, s. 411-412.

²¹⁰ HENING, W., *Statutes II.*, s. 22, 82, 106.

a přijímala jeho rozkazy.²¹¹ Berkeley zde navázal na svůj zavedený postup ze 40. let 17. století. Když připlul v lednu 1642 do Virginie, právě zasedalo Wyattem svolané shromáždění. To bylo odročeno na 1. dubna a potom ještě na 2. června 1642. Berkeley odmítl vypsat nové volby, protože by to zrušilo veškerou neprojednanou agendu, a zdálo se mu vhodné, aby stávající shromáždění dokončilo započatou práci. Podobná praxe fungovala i u anglického parlamentu, kdy nové volby nebo rozpuštění znamenaly ukončení nedokončeného legislativního procesu. Berkeley významně změnil podobu shromáždění tím, že ho přiblížil anglické parlamentní praxi.²¹² Shromáždění se v roce 1643 stalo dvoukomorovým. *Council of State* jako horní a *House of Burgesses* jako dolní komora zasedaly napříště odděleně. Zasedání pohromadě se vrátilo v roce 1651. Berkeley předpokládal, že horní komoru budou tvořit nejvýznamnější lidé kolonie spojení společnými zájmy.²¹³

Proč vlastně k tomuto rozdělení došlo? Když Berkeley dorazil do Virginie, musel čelit skupině obchodníků a plantážníků sdružených kolem Mathewse a Claiborna, kterou posilovalo vítězství nad Harveyem. Berkeley se tím pokusil snížit jejich vliv ve státní radě. Dle Kukly se tím vytvořil institucionální mechanismus, který měl udržovat rovnováhu politicko-obchodních zájmů uvnitřkolonie.²¹⁴ Shromáždění, které stálo mezi Berkeleyem a Mathewsem, se mohlo pokusit z tohoto stavu vytěžit alespoň nějaké výhody. Důvody, které nakonec přiměly shromáždění stát se oporou guvernéra, lze nalézt v sociálním složení zástupců. Středněvelcí plantážníci se přiklonili k Berkeleyově podpoře svobodného obchodu, zároveň přivítali, že Berkeley během svého guvernérského období bojoval proti snaze Mathewse obnovit obchodní společnost. O tom, že se shromáždění přidalo na stranu guvernéra, svědčí i jeho rozhodnutí z roku 1648, které potvrdilo následující body: 1) guvernér a guvernérská rada přebírají kontrolu v době závažné krize, 2) není žádný důvod, aby se zpochybňovala pozice guvernéra, 3) guvernér a guvernérská rada mohli vyhlášovat válku a uzavírat mír, za nutných okolností vybírat daně, povolávat do zbraně bez další konzultace se

---

²¹¹ HENING, W., *Statutes II.*, s. 31.

²¹² HENING, W., *Statutes I.*, s. 230-238; též: BILLINGS, W., *Little parliament*, 106.

²¹³ OGILBY, J., *America: being the latest and most accurate description of the New World*, London 1671, s. 198; Zpráva Johna Ogilbyho z roku 1671. „Virginie byla řízena guvernérem a radou, zákony dělá guvernér se souhlasem shromáždění, které má dvě komory. Horní tvoří členové rady a dolní burgesses volení freemeny“.

²¹⁴ KUKLA, J., c. d., s. 123.

shromážděním, 4) guvernér a guvernérská rada mohli jednat v případě nutnosti bez svolání shromáždění. Shromáždění ve své podstatě Berkeleymu a radě potvrdilo mimořádnou moc odvozenou přímo od panovníka, kterou obdržel ve své instrukci a jmenovací listině. Tato mimořádná moc se uplatňovala pro ochranu vnitřního uspořádání. Kolonie musela být připravená rychle reagovat na nečekané a přímé hrozby, proto bylo zcela logické, že to bylo potvrzeno výkonnou mocí v kolonii.²¹⁵

V říjnu 1649 v reakci na Karlovu popravu se sešlo shromáždění, které však odmítlo návrh přenést královskou autoritu na guvernéra a radu. Místo toho deklarovalo, že pokud by podpořilo tento návrh, jednalo by se o vzpouru. Odmítlo podpořit královrahy, očerňovat památku Karla I. nebo zpochybňovat nástupnictví Karla II. Uznalo, že Berkeleyova vláda zůstává i nadále legitimní a znovu potvrdilo své rozhodnutí z předešlého roku.²¹⁶

Anglie reagovala zákazem obchodu s Virginií. Shromáždění zůstalo neoblomné a při svém setkání v březnu 1651 potvrdilo věrnost králi.²¹⁷ Opozice v letech 1643 až 1649 vyčkávala, protože nevěděla, jak dopadne vnitropolitický zápas v Anglii. Až když dorazila zpráva o králově smrti, odvážila se k otevřené akci. Za podpory parlamentu vznikla vyšetřovací komise, ve které usedli Claiborne, Richard Bennett, kpt. Edmund Curtis, Thomas Stegg a kpt. Robert Dennis. Komise obdržela řadu pravomocí, které se týkaly vojenských záležitostí. Směla jmenovat kapitány, povolávat vojáky na obranu kolonie, případně rozpustit ty jednotky, které ještě zůstávaly loajální Stuartovcům. Měla podporovat ty, kteří se nebránili uznat autoritu parlamentu, což byl i cíl jejich mise. Po svém příjezdu do Virginie zveřejnila komise zákony parlamentu, které směřovaly proti králi, sněmovně lordů nebo zakazovaly Knihu obecných modliteb.²¹⁸

Během následujících jednání, které v případě neúspěchu mohly skončit vojenskou intervencí z Anglie, došlo přece jen k dohodě. Guvernér ani rada nemuseli skládat přísahu parlamentu a nebyli káráni za svůj postoj ke králi. Ostatní obyvatelé však slib věrnosti parlamentu složit museli. Kdo odmítl, měl jeden rok na opuštění Virginie. Podporovatelé krále se nemuseli obávat trestu. Guvernér a rada museli opustit své funkce. Berkeley pod hrozbou vojenského

---

²¹⁵ HENING, W., *Statutes I.*, s. 354-355, 357, 359-360.

²¹⁶ HENING, W., *Statutes I.*, s. 360-361.

²¹⁷ MCILWAINE, H. C., *Journals 1619-1659*, s. 75-76.

²¹⁸ CSP I., c. d., s. 361.

zásahu ustoupil a stáhl se do soukromí svého virginského panství na Green Spring, kde přijímal roajalistické uprchlíky z Anglie.²¹⁹

Ke shromáždění přistupovali komisaři smířlivě. Slíbili, že nebudou ukládány žádné daně, cla a poplatky bez souhlasu shromáždění. Pokud bude zachován vnitřní pořádek, nebude použita síla. Slíbili zachování dosavadních svobod a privilegií, zaručili platnost schválených zákonů, právo svolávat shromáždění, potvrdili vydané pozemkové patenty.²²⁰

Dne 30. dubna 1652 si shromáždění poprvé zvolilo guvernéra Richarda Benneta. Jeho mandát trval do dalšího setkání shromáždění, kdy měl být potvrzen. Sekretářem kolonie se stal Claiborne. Své instrukce měli obdržet od anglického parlamentu. Mathewsova frakce si tímto vítězstvím ještě více upevnila své postavení v kolonii. Po Bennetovi nastoupili další představitelé vysokých obchodních kruhů - Edward Digges a Samuel Mathews ml. Jejich funkční období trvalo velmi krátce, protože opouštěli kolonii kvůli obchodům a zároveň museli udržovat styky s anglickými autoritami. Cílili podobně jako parlament na vytlačení nizozemských obchodníků z kolonií a využívali náboženského vyhrocení puritánů proti Baltimorovi. Oživili staré rány z 30. let 17. století. Snažili se Baltimora v Anglii očernit a označovali jej za papežence a absolutistického vládce. Dle jejich vyjádření mělo být cílem anglické vlády osvobodit Maryland od Baltimorovy tyranie. Samozřejmě šlo o taktiku, jak se zbavit nenáviděného souseda a hlavně obchodního rivala.²²¹

3. 2. 1 Znovuzvolení Berkleye

V lednu 1660 zemřel guvernéř Samuel Mathews ml. V kolonii chyběl obsazený post zástupce guvernéra. Žádný jiný z úředníků neměl oprávnění zastávat tento post v době guvernérovy nepřítomnosti. Guvernéřská rada sice měla právo vybrat v případě smrti guvernéra, ale do hry vstoupilo ještě shromáždění, které se v roce 1658 prohlásilo za nejvyšší moc v kolonii. Později se toto prohlášení stalo břemenem a následné politické události v Anglii a nejistota přiměly shromáždění tento stav změnit. Shromáždění zapochybovalo o svých možnostech a schopnostech tuto moc efektivně využít. V té době ale nezasedalo

---

²¹⁹ CSP I., c. d., s. 377; též: TYLER, L., *Encyclopedia*, s. 47.

²²⁰ HENING, W., *Statutes I.*, s. 363.

²²¹ CSP I., c. d., s. 412-413.

a jeho svolání mohl nařídit pouze guvernér. Guvernérská rada se proto rozhodla, že zvolí opět Berkeleye, ale pouze jako dočasného guvernéra, který svolá shromáždění, jež poté mělo vybrat guvernéra stálého. Dne 13. března 1660 se sešlo 47 zástupců z tehdy již 17 hrabství, a protože Berkeley zůstal jediným navrženým kandidátem, shromáždění jej v březnu 1660 potvrdilo.²²²

Rozdíl mezi ním a jeho předchůdci spravujícími kolonii za protektorátu spočíval v tom, že tento guvernér opět obdržel z Anglie potvrzenou jmenovací listinu. O míře nejistoty svědčí to, že shromáždění přistoupilo na guvernérovy podmínky, kterými podmiňoval opětovné přijetí úřadu. V řadě věcí mu ustoupilo a schválilo mu právo výběru sekretáře kolonie a členů guvernérské rady, ale chtělo si zároveň ponechat poslední slovo a právo tento výběr odsouhlasit. Jakmile se vrátila dřívější praxe vydávání jmenovacích listin i pro jiné činitele koloniální správy, role shromáždění v této záležitosti poklesla.²²³

Virginie i přes krátkou etapu let 1652 až 1660, kdy vládli guvernéri napojení na parlamentní kruhy, zůstala loajální ke Stuartovcům a jejich návrat zpět na anglický trůn přivítala. Očekávání však brzy vystřídalo zklamání a kolonie během 60. a 70. let 17. století nejvíce utrpěla vysokým daňovým břemenem a celkově špatným hospodářským a obchodním vývojem doprovázeným boji s domorodci a Nizozemci. Zpočátku se totiž udržel prvek sounáležitosti. Guvernér, členové rady i sekretář kolonie tuto ideu přijímali a podporovali. Věděli, že pevné spojení s Anglií má své opodstatnění v obchodních a vojenských potřebách kolonie. Karel II. se v počátcích své vlády snažil o narovnání vztahů mezi korunou a koloniemi, které mnohde utrpěly za předchozí období Cromwellovy vlády, a zároveň se začal oživovat již za Cromwella vypracovaný návrh ustáleného způsobu vlády v koloniích.

Dne 23. prosince 1662 obdržel guvernér Berkeley novou instrukci. Karel II. v ní za přítomnosti svolaného shromáždění požadoval vyhlášení všeobecné milosti. Vyjádřil souhlas s následnou revizí zákonů a nařízení přijatých v 50. letech 17. století. V instrukci se objevila i zmínka o Nové Anglii jako vzoru

---

²²² BILLINGS, W., *A Little Parliament*, s. 41.

²²³ CSP I., c. d., s. 486; též: HENING, W., *Statutes I.*, s. 530; An Act for Sir William Berkeley being Governor.

urbaniálního rozvoje pro Virginii. Panovník vyzýval Virginii, aby zvýšila počet měst a pevností.²²⁴

3. 3 Důsledky Baconovy vzpoury

V dubnu 1676 informoval královský výběrčí berní Giles Bland sekretáře Williamsona o stavu kolonie. Zaměřil se na vysokou daňovou zátěž, kterou předtím Berkeley v dopise Ludwellovi odůvodňoval jako nevyhnutelnou s odvoláním na situaci v Nové Anglii, kde právě probíhaly boje s domorodci, známé jako války krále Filipa. Berkeley hovořil o Nové Anglii jako o opuštěné a rozvrácené zemi. Zároveň se domníval, že pokud nedojde k zásadnímu obratu, stane se Nová Anglie nejchudší anglickou kolonií.²²⁵ Bland uváděl, že dlouhodobé nepřátelství s domorodci přivedlo kolonisty do zbraně, aniž by to mohl guvernér nějak ovlivnit. K dalším výtkám patřily vysoké platy zástupců hrabství ve shromáždění, kdy výše těchto platů dosahovala 500 liber tabáku denně. Všechny tyto faktory nespokojenosti se začaly projevovat od roku 1674. Bland poukázal na štěpení guvernérské rady.²²⁶ Významnou roli sehrálo jistě i guvernérovo stáří a s věkem spojené neduhy. Dle Blanda se někteří mladší členové rady domnívali, že by toho mohli využít a že by mohli převzít v kolonii aktivnější úlohu. Na řešení problémů do vypuknutí vzpoury se však nenašlo mezi členy rady jednoznačné stanovisko.²²⁷

V kolonii se v průběhu let zformovaly následující frakce:

K první skupině patřili lojalisté nebo též skupina z Green Spring. Tato skupina podporovala guvernéra. Tito muži věděli, za co být guvernérovi vděční, protože za svou lojalitu přišli k významným ziskům. K předním reprezentantům patřili sekretář kolonie Thomas Ludwell a jeho bratr Philip, úředník shromáždění major Robert Beverley, členové rady Thomas Swann, Thomas Ballard, James Bray, členové shromáždění Thomas Milner, Arthur Allen a William Kendall.

Druhá skupina představovala potencionální opozici, kterou reprezentovali Francis Moryson, Nicholas Spencer, Isaac Allerton, John Armistead a Matthew

---

²²⁴*The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. III, No. 1, 1895, s. 15-16, Instructions to Berkeley 1662.

²²⁵ CSP IV., c. d., s. 366.

²²⁶ CSP III., c. d., s. 386; Informaci o štěpení guvernérské rady přináší pouze Bland. V jiných záznamech se nic podobného neobjevuje. Tam přetrvává guvernérova autorita.

²²⁷ Tamtéž, s. 386; Vysoké finanční nároky potřebné v kolonii ochuzovaly příjmy, které směřovaly do Anglie. Jednalo se o více jak 100 tisíc liber.

Kemp. Tito lidé se flexibilně orientovali podle vztahů mezi Anglií a Virginií. Moryson si postupně osvojoval oficiální centralizační přístup ke koloniím.²²⁸ Z podpory panovníka se dalo leccos mocensky i majetkově vytěžit. Nebylo proto náhodou, že zaujal místo ve vyšetřovací komisi a Spencer se stal sekretářem kolonie.

Ke třetí síle patřili tzv. umírnění. Jejich kompromisní a smířlivější postoj jim umožňoval být jazýčkem na vahách a guvernér je podle toho v případě potřeby používal. Získali si podporu nejen ve shromáždění, radě, ale také na místní úrovni. Tuto skupinu reprezentovali Nathaniel Bacon st., William Byrd a August Warner.²²⁹

V červnu 1676 požádal Berkeley panovníka i přes nesouhlas guvernérské rady o propuštění z funkce guvernéra. Panovník jeho žádosti vyhověl a trval na jeho návratu do Anglie, aby se k rebelii vyjádřil. Karel II. i Coventry se totiž domnívali, že by Berkeleyova vláda v kolonii měla skončit, protože nastalou situaci nezvládal. Panovník ocenil jeho mnohaleté služby a ponechal mu právo užívat titul guvernéra doživotně.²³⁰

Karel II. se rozhodl zdůraznit svůj poměr ke kolonistům a kolonii. Nepřál si, aby byla zpochybňována jeho autorita a autorita jím jmenovaných úředníků. Zatím se nepustil do větších úprav pravomocí guvernéra a snažil se o návrat poměrů panujících v kolonii před vypuknutím vzpoury. Zprávy o povstání proti guvernérovi vzbudily v Anglii nemalý zájem tamních autorit a dvora. Guvernérova odmlka od června 1676 vedla k řadě spekulací o jeho smrti a o neutěšeném stavu kolonie. I proto se panovník rozhodl v říjnu 1676 sestavit a vyslat do Virginie tříčlennou vyšetřovací komisi, aby se seznámil s pravým stavem věcí. Sir John Berry a plukovníci Francis Moryson a Herbert Jeffreys měli guvernérovi pomáhat a v případě potřeby poskytnout radu. Jeffreys dorazil později, poněvadž zajišťoval zásoby pro vojenský kontingent o tisíce mužích, který komisi doprovázel. Vojáci měli v případě nutnosti uklidnit situaci. Karel II.

---

²²⁸ CSP II., c. d., s. 126; Francis Moryson sloužil v 60. letech 17. století jako agent zastupující kolonii v Anglii. Činnost agenta spočívala v komunikaci s anglickými autoritami. Vyjednával výhody, přednášel prosby a stížnosti. V roce 1674 guvernér pověřil Morysona spolu s Thomasem Ludwellem a Robertem Smithem vyjednáváním o nové výsadní listině pro Virginii. Jednalo se o reakci na předání Virginie Arlingtonovi a Culpeperovi.

²²⁹ BILLINGS, W., *A Little Parliament*, s. 52.

²³⁰ CSP IV., c. d., s. 440.

nařídil viceguvernérovi Jeffreysovi, aby se nejdříve snažil využít všech pokojných a mírových prostředků. Jeffreysovi do Virginie přivezl od Karla II. podepsanou milost, která se netýkala pouze Bacona. Vztah ke guvernérovi vyjadřovalo i vyšetřování jeho řízení kolonie od roku 1662 a sledování činnosti jeho guvernérské rady.²³¹

Jenže v době příjezdu komise do Virginie původce vzpoury Nathaniel Bacon již nežil, podlehl totiž úplavici. Ostatní velitele a vůdce vzpoury plukovníka Hansforda a kapitány Wilforda a Farlowa nechal Berkeley pochyťat a odsoudit k trestu smrti. Na šibenici za vzpuru skončilo 23 osob. Tyto hrdelní tresty doprovázely konfiskace a další zatýkání.²³²

Dne 12. února 1677 se komisaři dostavili do Green Spring, kde se setkali s guvernérem a jeho radou. Berkeleyovo sídlo Green Spring sloužilo jako místo setkávání guvernéra a rady. Jeffreysovi přečetl své jmenování a otázal se guvernéra, zda se vzdá své funkce. Ten se za podpory rady rozhodl ve své funkci ještě setrvat. Rada podpořila guvernéra ve výkladu pojmu „*vhodného termínu*“ odjezdu do Anglie a zároveň odmítla Jeffreysovu autoritu, dokud guvernéř neopustí Virginii. Vývoj událostí v roce 1677 totiž přiměl Berkeleye uvažovat o obnovení své pozice v kolonii, a proto se snažil oddálit svůj odjezd do Anglie, i když jej k tomu komisaři několikrát vyzývali. Později vnímali guvernéřův odchod za nutný pro konsolidování vnitřních poměrů. Berkeley a jeho podporovatelé se domnívali, že tvrdé potlačení vzpoury bylo správné. Zároveň si nechtěli připustit, že by vzpuru vyvolala špatná správa kolonie. Jenže komisaři měli jiný názor a vzájemné vztahy nebyly vůbec vřelé.²³³

Rozdílné názory spočívaly ve výkladu královské milosti pro vzbouřence. Zatímco komisaři trvali na úplné milosti, odmítl Berkeley omilostnit obviněné uprchlíky a propustit zatčené vězně. Rozhodl se tak pokračovat v popravách i za přítomnosti komisařů. Berkeley argumentoval obavou z další vzpoury. Nejvíce se obával Baconova příznivce plukovníka Lawrence, který zůstával ještě na svobodě a mohl plánovat další akce. Vzbouřenci se totiž obávali vzdát, dokud setrval Berkeley ve své funkci, a ani poté se nezdálo vše tak jednoznačné. Kolonií se

---

²³¹ CSP IV., c. d., s. 457, 460, 494.

²³² CSP V., c. d., s. 12, 14.

²³³ Tamtéž, s. 21, 27, 62.

rozšiřovaly zprávy, že se Berkeley vrátí a Jeffreysova mise je tak pouze dočasná.²³⁴

Komisaři předali Berkeleymu doplňující instrukce vypracované v říjnu 1676. K nejdůležitějším bodům patřilo uzavření míru s domorodci s využitím zkušeností komisařů. To se podařilo Jeffreysovi až po odjezdu Berkeleye do Anglie. Bacon měl být zatčen a postaven před soud, což již nebylo aktuální. Další body instrukce se týkaly všeobecného shromáždění. Guvernér jej nemusel svolávat každý rok, ale stačilo jej svolat jednou za dva roky, pokud to nevyžadovala nutnost. Nově svolané shromáždění mělo vyhlásit jednání během vzpoury za neplatné. Instrukce dále upravovala, kdo může volit zástupce do shromáždění. Právo volit se tak opět zredukovalo pouze na majetkové vlastníky. Plat zástupců se měl snížit tak, aby zbytečně nezatěžoval hrabství.²³⁵

Shromáždění, ve kterém seděli ponejvíce lojalisté, se nejprve vyslovilo pro exemplární potrestání viníků, ale když exekuce nabývaly takového rozsahu, nařídilo shromáždění guvernérovi, aby další popravy zastavil.²³⁶

Volby do shromáždění konané v únoru 1677 v takto rozjitřené atmosféře nepřinesly žádnou změnu. Převahu získali opět zastánci guvernéra. Velký podíl na tom mělo zastrašování nebo přijetí nominací pouze lojalistů. Lidé žádali nové volby a nesouhlasili s nominanty, odmítali uznávat autoritu shromáždění. To schválilo, že projevy nespokojenosti se měly trestat bičováním, ozbrojená skupina více jak šesti osob se již považovala za vzbouřence a rebely.

Berkeley připlul do Anglie na jaře 1677 a nyní musel ještě vysvětlovat, proč nesplnil královy instrukce a neudělil vzbouřencům milost. Snesla se na něj vlna kritiky od sekretáře Coventryho i samotného Karla II. Podle nich neměl guvernér řešit vhodnost nebo nevhodnost instrukcí, ale měl je jednoduše splnit. Berkeley, který strávil vedením kolonie podstatnou část svého života a nepochyboval o správnosti svých kroků během vzpoury, se vyřešení svého případu nedožil, neboť zemřel v květnu 1677.²³⁷

Jeffreysova komise zatím vyšetřovala poměry v hrabstvích a na tamních soudech. Rozhodla o jmenování úředníků, kteří zapisovali a registrovali stížnosti,

---

²³⁴ CSP V., c. d., s. 40, 61.

²³⁵ CSP IV., c. d., s. 468.

²³⁶ CSP V., c. d., s. 19, 42, 43; O činnosti komise, chování guvernéra a shromáždění psal William Sherwood sekretáři Williamsonovi.

²³⁷ Tamtéž, s. 85.

kteře se měly odvézt do Anglie a předložit panovníkovi. Lojalisté našli podporu u lorda Johna Berkeleyho, který kritizoval objektivitu vyšetřování komisařů. Stížnosti poškozených a výpovědi svědků se zapisovaly doslovně, komisaři neměli rozhodovat o jejich pravdivosti. Lord Berkeley bránil svého bratra a panovníkovi zprávu o stavu kolonie prezentoval jako skandální útok na loajální kruhy ve Virginii. Jeffreys se tehdy správně domníval, že jakýkoli ukvapený zásah proti guvernérovi by se mohl obrátit proti němu samotnému. S hněvem lorda Berkeleye se brzy setkali komisaři Berry a Moryson, které obvinil ze smrti svého bratra Williama. Na stranu komisařů se přidal sekretář Coventry.²³⁸

Vyšetřující komise se nenechala odradit útoky. Aby nedošlo ke zničení záznamů, nechala zatknout úředníka shromáždění majora Roberta Beverleyho, poněvadž komisaři věděli o jeho nepřátelském vztahu k nim. Na svém nejbližším sezení v říjnu 1677 to členové shromáždění odsoudili jako narušení svých privilegií a Karel II. se podle nich odvrátil od dřívějších vztahů mezi shromážděním a jeho předchůdci. V prohlášení ještě stálo, že žádají odčinění a ujištění, že se takovýto případ nebude znovu opakovat.²³⁹

Karla II. rozčílilo, že shromáždění vzneslo námitku proti jeho autoritě. Instruoval výbor Tajné rady, aby vytvořil zprávu o způsobu, jak v kolonii nejlépe ochránit královskou moc a přimět shromáždění k pokoře. Zpráva výboru hovořila o buřičství, které by mohlo svádět k další vzpouře. Dle výborem předloženého závěru měl guvernér shromáždění pokárat a autory potrestat.²⁴⁰

Výbor dále rozhodl, že guvernér, guvernérská rada a shromáždění zašli v letech 1676 až 1677 za rámec svých pravomocí a navrhl panovníkovi zrušení všech zákonů směřujících proti ústřední vládě. Týkalo se to i období, kdy Bacon ovládal Jamestown. Navrhl posílat zákony přímo do Virginie, pouze tak budou odpovídat vůli autorit v Anglii.²⁴¹ Počátkem roku 1678 se členové výboru začali zabývat řešením nezákonných zatčení, zabaveným majetkem, zbožím a finančními kompenzacemi. Výbor v součinnosti s panovníkem potvrdil vydanou milost, zrušení Berkeleyovy proklamace ze dne 10. února 1677 a trval na splnění

---

²³⁸ CSP V., c. d., s. 143.

²³⁹ Tamtéž, s. 170, 198, 302.

²⁴⁰ APC, c. d., s. 789.

²⁴¹ Tamtéž, s. 190.

instrukcí ze dne 27. října 1676, navrácení nezákonně zabaveného majetku a zboží a návrat zadržovaných plateb.²⁴²

Výbor odvolal z rady plukovníky Ludwella, Ballarda a Braye. Do rady se vrátil plukovník Swann, kterého odvolal Berkeley. Plukovníka Hilla a majora Beverleyho zbavil výbor možnosti zastávat v kolonii jakýkoli úřad. Ludwell, Ballard, Bray a Hill se rozhodli vzdorovat a odmítali správu kolonie pod Jeffreysem. Virginské klima podlomilo Jeffreysovo zdraví a správu kolonie převzala guvernérská rada, která, ač obměněná, stále sympatizovala s lojalisty. I proto nešvary kritizované v minulých letech dále pokračovaly. Jeffreyse se snažil udělat několik změn na postech soudců a lojalisty jmenovaných šerifů, protože se v září 1677 měly uskutečnit volby do shromáždění. Jeffreyse obával převaha lojalistů ve shromáždění, kterou by mohli získat díky manipulaci voleb.²⁴³

Výbor se při svých rozhodnutích řídil i závěrečnou zprávou komise předloženou v prosinci 1677. V ní stálo, že se vláda v kolonii soustředila v rukou omezené skupiny, která sledovala vlastní partikulární zájmy. Komisaři považovali za nutné, aby se posílila panovníkova moc v koloniích.

Lojalisté věřili v návrat starého guvernéra, ale přivítali i nástup Culpepera a právě k němu upírali své naděje, protože byl příbuzný lady Berkeleyové. Jenže Culpeper se nijak aktivně na cestu do Virginie nechystal, neboť nechtěl přijít o požitky dvorského života. Pouze panovníkova rostoucí nelibost a výhrůžka jmenování nového guvernéra jej nakonec přiměla opustit Anglii. V listopadu 1678 zemřel Jeffreyse, kterého správou kolonie nahradil sir Henry Chicheley.²⁴⁴ Tomu

---

²⁴² Tamtéž, s. 87, 194-196, 208.

²⁴³ CSP V., c. d., s. 188; Výbor se rozhodl dle zprávy komisařů; Tamtéž, s. 213, dopis Daniela Parkera sekretáři Williamsonovi. Parker připlul do kolonie v říjnu 1677, informoval jej o špatném zdravotním stavu Jeffreyse, že Berkeley obešel královy rozkazy tím, že vydal vlastní proklamaci s odůvodněním, že panovník nebyl správně informován o pravém stavu věcí. V kolonii působil efekt Berkeleyho návratu a přetrvávajícího vlivu lojalistů, a proto shromáždění odhlasovalo veškeré guvernérovy návrhy; Tamtéž, s. 220, dopis Francise Morysona úředníku vyšetřovací komise Samuelu Wisemanovi. Beverley a Ludwell byli pro Morysona stálý problém kolonie. Protože si najdou záminku k vyvolání dalších nepokojů, až vojáci opustí kolonii. Viděl v nich hlavní příčinu vzniklých nepříjemností. Očekával, že proti nim Jeffreyse vznese v Anglii obvinění; Tamtéž, s. 269, dopis Williama Sherwooda sekretáři Williamsonovi ze dne 1. července 1678. Kvůli nemoci Jeffreyse se nedodrží vydaná nařízení, především lojalisté se snaží získat kontrolu a pokouší se obnovit svůj vliv v kolonii, a to především v armádě a správě; Tamtéž, s. 239, dopis Thomase Ludwella sekretáři Williamsonovi z dubna 1678, Ludwell, který patřil k podporovatelům lojalistů, nebyl růstem jejich vlivu tak optimistický. Lidé v kolonii zastávali názor, že si tuto nepřízeň lojalisté zaslouží. Změnu poměrů viděl v přejezdu Culpepera. Jeffreyse se podle něj sice těšil velké vážnosti, ale domníval se, že nebude schopen naplnit všechna svá předsevzetí. Ludwellova korespondence s Williamsonem je o to cennější, že díky vzájemnému přátelství obsahuje větší míru svěření.

²⁴⁴ CSP V., c. d., s. 346, 412.

se podařilo uspořádat v roce 1679 volby, které proběhly poměrně v klidu. Shromáždění se pokusilo napravit některé nešvary z roku 1677 a kromě toho freemeni mohli zvolit dva zástupce k hrabskému soudu.²⁴⁵

V Culpeperově instrukci se promítla nastupující tendence nového poměru k správě kolonie. Karel II. požadoval, aby guvernér nesvolával shromáždění bez jeho osobního svolení, pokud by se však naskytla potřeba shromáždění svolat, musel o tom guvernér informovat panovníka a sdělit důvody svolání shromáždění. Guvernér a guvernérská rada ve společné součinnosti měli vypracovávat návrhy potřebných zákonů. Tyto návrhy se musely posílat do Anglie, kde je právníci dále upravovali a po projednání ve výboru a se souhlasem panovníka ve vhodné formě zasílali zpět do kolonie. Teprve poté mohl guvernér svolat shromáždění a předat mu takový zákon ke schválení.

Shromáždění mělo být omezeno následujícími kroky: a) anulováním zákonů přijatých v době Baconovy vzpoury a v následujícím rozjitřeném období, b) odejmutím soudní pravomoci, c) omezením v daňové oblasti, d) omezením vlivu na výběr úředníků kolonie, e) omezením a postupným utlumováním legislativní pravomoci, f) guvernér již neměl být finančně závislý na rozhodnutí shromáždění. Především lord Berkeley podporoval přísnější kurs vůči koloniím, posílení guvernéra a omezení moci shromáždění.²⁴⁶

Co se úprav platu guvernéra týče, ne všude se setkal s pochopením. Jamajské shromáždění se domnívalo, že v případě přijetí tohoto návrhu nebude potřeba další shromáždění svolávat. Dnes se toto podvolení vysvětluje jako přesun zájmů z provinciální na lokální úroveň. Navíc se vzdálenější hrabství cítila být odstrčena, protože centrální vláda ne vždy řešila jejich záležitosti. I když rozhodnutí shromáždění mělo širší platnost, zástupcům lokální správy se spíše vyplatilo kontrolovat běžnou agendu na místní úrovni a v rámci hrabství ovlivňovat více věcí. Na lokální úrovni se scházeli častěji než ve shromáždění, které se scházelo na jaře, kdy zasedalo pouze několik týdnů. Stávalo se pouze ve výjimečných případech, že se jednání protáhlo i na několik měsíců. Potom bylo jednání přerušeno do podzimu téhož roku, kdy se schvalovaly připravené návrhy.

---

²⁴⁵ MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals of the House of Burgesses of Virginia 1659-1693*, Vol. II., Richmond 1914, s. 117-118.

²⁴⁶ CSP V., c. d., s. 143; též: APC, c. d., s. 810-813; Instrukce a jmenovací listina pro Culpepera vycházely ze vzoru pro jamajského guvernéra hraběte z Carlisle. Výbor zde usiloval o sledování stejných metod a stejného směru.

Ty vznikaly ve výborech shromáždění, které se ustavily na jarním setkání. K těmto výborům patřily *Committee for Elections and Privileges*, který se ustavoval jako první. Prošetřoval výsledky voleb, které se vracely z hrabství, zabýval se tím, zda volby proběhly řádným způsobem, prošetřoval stížnosti kolonistů a závěrečné zprávy šerifů. *Committee for Private Causes*, který řešil civilní apelace přicházející od čtvrtletního soudu, fungoval jako nejvyšší soudní instance kolonie. Výbor formálně existoval i za Culpepera, ale omezovaly jej guvernérovy restriktce, ale k definitivnímu zrušení výboru došlo až za guvernéra sira Francise Howarda. Výbory *Committee for the Review of the Acts*, *Committee for Propositions and Grievances* a *Committee on the Public levy* modifikovaly zákony nebo navrhovaly zákony nové. Do výborů volilo shromáždění deset až dvanáct členů. Z důvodu nedostatku místa se výbory setkávaly v soukromých sídlech předsedů výborů.²⁴⁷

Culpeper předstoupil před shromáždění a pronesl zahajovací řeč. Nejprve zahrnul zástupce vlnou kritiky, že během jednání plýtvají časem a jejich chování je neparlamentní. Varoval je, že za své činy ponесou následky, protože si osobují více pravomocí, nežli jim přísluší. Předložil jim ke schválení několik zákonů připravených již v Anglii. K těm nejdůležitějším lze zařadit tyto tři: 1) *Act of Free Pardon, Indemnity and Oblivion*, 2) *Act for Naturalization*, 3) *Act of Revenue*. Shromáždění se rozhodlo k následující taktice. Chtělo předložené zákony nejprve zamítnout, při naléhání odsouhlasit otevření dalších jednání a posléze předložit určité úpravy a ústupky, které bude muset guvernér učinit, aby to členové odsouhlasili. Svůj souhlas podmiňovali zrušením některých daní, které se dotýkaly loďařů. Culpeper se rozhodl ustoupit a na jejich podmínky přistoupil, jenže výbor Tajné rady při svém projednávání tuto výjimku zamítl. Přijetí *Act of Revenue* v podstatě znamenalo zredukování možnosti shromáždění kontrolovat veřejné finance.²⁴⁸

Ačkoliv nebyl Culpeper na výkon své instrukce moc dbalý a nepodařilo se mu vše naplnit, pokusil se alespoň osobně dohlédnout na uplatňování svých privilegií. Culpeper strávil prvně ve Virginii pouze několik měsíců od května do

---

²⁴⁷ MCILWAINE, H. C., *Journals 1659-1693*, s. 122-123, 159, 196; též: BRUCE, A., c. d., s. 479; též: MIDDLETON, R., *Colonial America: A History 1607-1760*, Cambridge 1992.

²⁴⁸ CSP V., c. d., s. 546, 614.

srpna 1680. Jeho guvernérskou radu tvořili Chicheley, Nathaniel Bacon st., William Cole, Henry Mese, David Parks, Ralph Wormley, Thomas Swann, Robert Smith, Nicholas Spencer, Rowland Place, Austin Warner, Joseph Bridger, Richard Lee a major-general Francis Leigh.²⁴⁹ Již v červnu 1680 vznesla rada žádost guvernérovi o návrat plukovníka Ludwella do rady a majora Beverleyho do funkce úředníka shromáždění. Žádosti guvernér vyhověl a již následující měsíc pověřil Ludwella sepsáním zprávy do Anglie.²⁵⁰

Stav kolonie se vůbec nezlepšil, musely se řešit nízké ceny tabáku a plantážníci naléhali na svolání shromáždění. Zástupce guvernéra Chicheley se rozhodl shromáždění proti vůli rady svolat na duben 1682, ale z Anglie nezískal povolení, a proto další jednání na podzim raději přerušil.²⁵¹ Samo jednání shromáždění nic zásadního v této záležitosti nepřineslo.²⁵² Rok 1682 přiblížil kolonii opět ke vzpouře a v některých hrabstvích došlo k ničení úrody tabáku. V kolonii se tak nyní v extrémnější podobě projevila nadprodukce tabáku, která trápila kolonii od 60. let 17. století. V té době se především Virginie, Maryland a Karolína snažily tento problém řešit.²⁵³

Znepokojivé zprávy z Virginie donutily Culpepera k návratu. Jeho druhý pobyt byl opět krátkodobý od prosince 1682 až do května 1683. Chicheley celou záležitost bagatelizoval a nepřikládal jí větší význam. Obával se totiž možného zásahu z Anglie, pokud by nepokoje přerostly do větších rozměrů. Chicheley byl jedním z mála představitelů kolonie, kteří se obávali agresivní politiky panovníka vůči kolonii. Přesto musel vzbouřence potlačit vojensky, odmítl represe a vyhlásil všeobecnou milost. Culpeper vydal rovněž milost, ale rozhodl se pro exemplární popravu dvou vzbouřenců.²⁵⁴

V září 1683 sepsal Culpeper zprávu o Virginii. V té době již nepůsobil ve funkci guvernéra, protože jej Karel II. odvolal. K hlavním příčinám tohoto odvolání lze přičíst Culpeperův lhostejný přístup ke kolonii a její nedovolené

---

²⁴⁹ CSP V., c. d., s. 431; též: APC, c. d., s. 812.

²⁵⁰ CSP V., c. d., s. 545, 548, 564; Tím porušil svou instrukci, která to zakazovala.

²⁵¹ Tamtéž, s. 568, 569; O nadprodukcí tabáku Culpeperova zpráva a Spencerova zpráva, požadující omezení pěstování tabáku.

²⁵² CSP VI., c. d., s. 424.

²⁵³ CSP II., c. d., s. 90, 93, 132, 255; Jižní kolonie vytvářely tabákové komise, které dohadovaly odklad pěstování tabáku, jednaly o vhodných cenách a uzavíraly obchodní dohody.

²⁵⁴ CSP VI., c. d., s. 385, 406.

opuštění. Culpeper se zajímal o kolonii více z finančního než správního hlediska.²⁵⁵

Po roce 1676 musel guvernér hlásit jakékoliv změny v guvernérské radě a mohl dočasně jmenovat člena rady. Jako důvod se uváděla snaha předejít případným těžkostem při nenadálé absenci. Dočasnost tohoto jmenování stále spočívala ve finálním potvrzení z Anglie. V roce 1676 došlo ke zrušení výjimky z placení daní, které se členové rady těšili, pokud řádně plnili své povinnosti. Pokusy řešit adekvátní finanční ohodnocení rady se objevovaly již dříve. V roce 1662 poskytlo shromáždění členům rady 2000 liber tabáku, brzy však tuto odměnu zrušilo.²⁵⁶ Rada nevykonávala nezávislou moc, pokud byl guvernér přítomen. Její základní podstata i v 70. letech zůstávala v poskytování rady. Pevná pravidla zastupování v guvernérském úřadě se snažil výbor Tajné rady zakotvit v září 1679; 1) viceguvernér, 2) zástupce guvernéra, 3) sekretář kolonie, 4) major-general.²⁵⁷ Nestalo se to trvalým uspořádáním, ale muselo dojít k určitým úpravám. V případě, že se viceguvernér nenacházel v kolonii, mohl guvernér dočasně jmenovat jeho zástupce. Když v roce 1661 opouštěl Berkeley kolonii, jmenoval svým zástupcem za souhlasu rady Morysona. V roce 1673 však guvernérova zástupce Chicheyho jmenoval panovník. Protože se kolonie čas od času potýkala s absencí zastupujících úředníků, řešila to Karlova proklamace. Guvernérská rada si mohla v případě guvernérovy smrti vybrat dočasného zástupce, pokud jej neurčil panovník. V případě, že chyběl jak viceguvernér, tak králem jmenovaný zástupce, pověřoval guvernérskou radu jako kolektivní orgán. Toto nařízení vyhovovalo i ekonomicky. Culpeper před svým druhým odjezdem nevybral žádného zástupce a zodpovědnost za řízení kolonie svěřil rovnou guvernérské radě, které měl předsedat nejstarší člen sboru. Seniozem sboru se stal Nicholas Spencer. Culpeper nechtěl postupovat své finanční příjmy zástupci, který měl nárok na polovinu. Tím, že Culpeper nejmenoval svého zástupce, setkal se s kritikou výboru Tajné rady, která začala prověřovat možnosti zrušení jeho doživotního práva na guvernérský úřad.²⁵⁸ Howardova jmenovací listina

---

²⁵⁵ *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. III, No. 3, 1896, s. 227.

²⁵⁶ HENING, W., *Statutes II.*, c. d., s. 32, 359, 392; Osvobození od placení daní pro radu již ve Wyattově a Berkeleyově instrukci, potvrdilo to i shromáždění v roce 1658.

²⁵⁷ APC, c. d., s. 862.

²⁵⁸ CSP VI. s. 407, 433,

obsahovala výtku neoprávněného přenesení pravomocí na Spencera.²⁵⁹ Přenesení pravomocí na radu posloužilo pouze k tomu, aby výbor Tajné rady odvolal Culpepra, poněvadž Howardova instrukce tento stav nerušila, ale nechávala to zcela na Howardově rozhodnutí.²⁶⁰

***

Tajná rada se snažila nejen o posílení své moci, ale i o vlastní zakotvení v koloniální správě. Nejtěsnější spojení s panovníkem jí k tomu poskytovalo dostatečnou legitimitu, i přesto se však nedokázala odhodlat k dostatečné akci, aby zabezpečila poklidný vývoj v koloniích a zabránila v nich kompetenčním sporům a bojům o moc.

Její agenda sledovala především: a) obchod, b) obranu, c) zásobování a transport nových kolonistů, d) řešení sporů, e) vydávání licencí, pověření a nařízení.

V otázce obchodu sledovala monopolizaci obchodu s tabákem, stanovení vhodných obchodních cen a ochranu virginského tabáku před zahraniční i domácí konkurencí. Upravovala vztahy mezi obchodníky a občas zakazovala pod přísnými tresty obchod s domorodci. Zároveň nepodceňovala nebezpečí, která kolonistům hrozila, a to nejen od domorodých obyvatel, ale především i od Španělů a Francouzů. Vědoma si svých omezených možností efektivně vojensky zajistit tuto oblast, kladla důraz na vlastní sebeobranu kolonie. Udržovala si vliv na jmenování a pověřování důstojníků a kapitánů pevností. Při řešení sporů si zvala k vyslechnutí zástupce obou stran a po rozhodnutí instruovala guvernéra, jak má v daném případě postupovat.

Je zřejmé, že v rámci Tajné rady vznikla řada výborů, komisí a subkomisí, které měnily svůj název a počet členů, což byly pouhé kosmetické úpravy. Velký počet členů jednání spíše brzdil. Důležité nebylo jen množství a rozsah projednávané agendy, ale i efektivita a vymahatelnost vydaných rozhodnutí.

Postavení guvernéra vycházelo i z představy o pojetí guvernérské moci. Během 20. let 17. století se v kolonii zakotvilo pojetí správy kolonie, kterou se snažila prosadit obchodní společnost, kdy guvernér, guvernérská rada a volení zástupci jednotlivých obvodů ve shromáždění měli vzájemně spolupracovat.

---

²⁵⁹ Tamtéž, s. 479.

²⁶⁰ Tamtéž, s. 527.

V roce 1621 vznikly dva nadřazené orgány, které neměly pouze pomáhat guvernérovi, ale měli i povinnost kontrolovat a napravit vzniklé problémy. Vystávala totiž obava, že by se úřad guvernéra mohl absolutizovat, kdyby v kolonii žádné kontrolní mechanismy neexistovaly nebo pracovaly neefektivně. Funkci guvernéra však nekoncepovali, aby stála na stejné úrovni jako například guvernérská rada, jak si to někteří její členové v pozdějších letech mylně vykládali. Řada sporů se proto týkala rozhodnutí guvernérské rady a závaznosti těchto rozhodnutí a doporučení pro guvernéra. Úprava pravomocí probíhala podle momentální potřeby a vývoje situace. Také záleželo na osobních ambicích a způsobu vlády.

Ve 20. letech se do kolonie dostala rovněž nová skupina pozemkových vlastníků, kteří začali obsazovat důležité úřady. Nahradila ty, kteří do Virginie přišli v počátcích kolonie, protože řada z nich buď zemřela, anebo se vrátila zpět do Anglie. Tyto představitele nespojovaly pouze obchodní zájmy a starost o správu kolonie, ale i příbuzenské vztahy. V téže době došlo k položení základů uniformního systému uvnitř kolonie.

Představa nekonfliktního řízení vyhovovala i Karlovi I. a Tajné radě a často to směrem do kolonie zdůrazňovali. Jiné to však začalo být při zpochybňování guvernéra, blokování jednání a vytváření frakcí. První vážná krize nastala, když do takto zavedené struktury vstoupila cizí osoba, které takovéto pojetí zcela nevyhovovalo a jež měla jinou představu o svém úřadu.

Guvernér Harvey se snažil o udržení centralizované vlády a posílení guvernérského úřadu. I když se vytvořila opozice, opět se jednalo jen o několik členů rady a shromáždění. Útok proti guvernérovi nezískal širší společenskou podporu a lze jej jednoznačně zařadit mezi kompetenční spory.

Jenže jak územní rozšiřování kolonie, tak nárůst agendy těmto snahám po centralizaci bránil. Kolonie musela reagovat na populační vývoj a na rozšiřování mimo obvyklá sídla. Došlo k rozdělení zodpovědnosti mezi provinční vládu a samosprávu. Pro obyvatele kolonie se změnilo především to, že nebyli tolik ve spojení s provinční vládou. Guvernér se vzdal určitých kompetencí ve prospěch místní správy, aby efektivně zajišťovala praktické záležitosti. To nutně neznamenal, že jej začala postupně odstavovat od kontroly a oslabovat jeho pozici. V letech 1660 až 1676 se Berkeleymu podařilo upevnit síť klientských vztahů, která na první pohled zaručovala jistou stabilitu, když členové rady

a shromáždění neměli potřebu soupeřit s guvernérem. O kompetenční spory neusiloval ani Berkeley. Na druhé straně tento systém vlády vyvolal ozbrojenou vzpouru. Rozdíl mezi Berkleyem, Culpeperem a Howardem spočíval v míře ztotožnění se s kolonií. Období let 1677 až 1689 představovalo utužování systému. Od té doby se začala uplatňovat z Anglie nová politika vůči koloniím.

Závěr

Koloniím se v první polovině 17. století nevěnovala ještě taková pozornost, jakou by si zasloužily. Na prvním místě stále zůstávala vnitřní a zahraniční politika, která odváděla pozornost od kolonií. Zahraniční politikou se zde rozumí vztah Anglie a evropských států především se Španělskem, Francií a Nizozemím. Tyto státy patřily k největším obchodním a politickým rivalům Anglie. V případě války se ocitaly kolonie v ohrožení, když válečné lodě těchto států narušovaly obchod a zprávy o jejich plenění v karibské oblasti nebo plavbě kolem východního pobřeží budily všeobecný strach.

Jakub I. a Karel I. čelili stejnému problému. Byli limitováni svými možnostmi zásahu v koloniích, aby efektivněji prosazovali své zájmy. Podařilo se jim dočasně uhájit vliv Koruny na administrativní záležitosti kolonie. Ve 20. a 30. letech nedisponovala Anglie ještě dostatečnou vojenskou a námořní silou. Ve 40. letech postupně upadala kvůli občanské válce králova možnost zasahovat do koloniálních poměrů. V 50. letech ukázali představitelé kolonie dostatek pragmatismu a vyhodnotili dostatečně situaci, aby se vzdali svých funkcí potvrzených panovníkem a předali vládu, čímž zabránili přenesení občanských nepokojů z Anglie do kolonií. Za Olivera Cromwella získala Virginie větší míru svobody, než kterou by jim zajistili Stuartovci. I když došlo k určitým změnám, nejednalo se o změny radikální, ale zůstal zachován kontinuální chod institucí.

Od druhé poloviny 17. století se začala Anglie cítit jistěji a rozhodla se prosazovat obchodní a námořní zákony, které měly posílit její postavení vůči jejímu obchodnímu rivalu Nizozemí, přičemž se rozhodla s ním svést i několik válek.

Kolonisté znali své vlastní problémy a museli řešit praktické potřeby. Kde jim nepomohla obchodní společnost nebo panovník, museli si pomoci sami. Nejdříve převažovaly zcela potřeby praktické, pak i politické, daňové a legislativní. Je nutné poznamenat, že moc se soustředila vždy do rukou určité skupiny lidí. Nejprve to byli lidé z Anglie, kteří žili mezi Anglií a Virginií, a jejich další působení v kolonii nebylo jisté. Ve 20. letech se začaly vytvářet jasnější obrysy a k moci se dostávali velcí pozemkoví vlastníci a obchodníci, kteří se udrželi u moci do konce 50. a počátku 60. let. V tu dobu dorůstá generace, která se narodila v kolonii a začínala se hlásit o svůj podíl na vládě, tím se

konzervoval systém, který ztěžoval, aby do něj vstupovali ti, kteří připlouvali z Anglie. Ačkoliv se zde vytvořila řada nových pozic na centrální i lokální úrovni, nenašlo se uplatnění pro všechny. Vedoucí představitelé kolonie si začali vytvářet svůj vlastní způsob vlády. Pokud tento způsob nešel za hranice anglických zákonů, zůstával většinou bez povšimnutí.

Čas od času docházelo ke kompetenčním sporům, protože chyběla jasná definice pravomocí a jasné vymezení hranic, kam až jednotlivé instituce mohou zajít a kdy tyto hranice překračují. Záleželo i na osobních ambicích zainteresovaných osob, zda chtěly tuto hranici překračovat.

Dva větší otřesy, které zasáhly guvernérovu pozici a posléze je vyšetřovaly anglické autority, ukázaly, že jak Karel I., tak Karel II. vystupovali vůči koloniím spíše smířlivěji. Neuplatňovali represivní zásahy, i když vojenský kontingent vyslaný v roce 1676 a čítající na jeden tisíc vojáků byl zároveň i zprávou koloniím, že koruna nebude trpět žádné vnitřní rozbroje.

Vztah Karla II. ke koloniím se postupně vyvíjel. Bezprostředně po roce 1660 byl Karel II. spíše benevolentní a schopný k ústupkům, protože teprve začínal a musel upevnit své postavení. To se změnilo až ve druhé polovině jeho vlády, kdy se začala uplatňovat nová koloniální politika. Tato politika směrem k Virginii by se dříve nebo později projevila a Baconova vzpoura se stala záminkou, jak vše uspíšit.

Anglické autority se začaly čím dál více zajímat o stav královských kolonií a začaly si osvojovat principy pro jejich centralizaci, které začleňovaly do instrukcí a jmenovacích listin. Povšimly si rostoucího vlivu koloniálních shromáždění a rozhodly se o jejich větší kontrolu a podřízení. Již obchodní společnost usilovala o vnitřní unifikaci kolonie. V této snaze se pokračovalo i po roce 1624. Když se však vnitřní poměry stabilizovaly a vytvořila se základní správní struktura, přistoupilo se k unifikaci v rámci celé monarchie.

Tajná rada zaujala v administrativě kolonií důležité místo. *Lords of Trade* fungoval dvacet let, tedy déle než ostatní výbory, dokázal obstát i v období vnitropolitických změn. Důležitá byla i postupná profesionalizace.

Virginie byla od počátku v jiné situaci než Nová Anglie nebo Maryland. Nevznikla jako útočiště pro náboženské uprchlíky, a proto zůstávala nábožensky homogenní. Kolonisté rovněž nepociťovali odpor k panovníkovi a nově příchozí nehledali náboženskou či politickou autonomii. Věděli, že spolupráce s Anglií je

nezbytná, protože nechtěli přetínat obchodní a rodinné vazby. Virginie se však neubráníla vzniku politických a obchodních frakcí, které se střetávaly na provinciální a lokální úrovni. Někteří zneužívali vzdálenost, která dělila Anglii a Virginii, i když anglické autority varovaly, že Virginie není tak daleko, aby tam nedosáhl panovníkův hněv. Virginské instituce ukazovaly, že i v této „nahé zemi“ existuje vymahatelnost práva a zákonodárné principy.

Seznam použitých pramenů a literatury

Vydané prameny

- *Acts of the Privy Council of England*, Colonial Series, Vol. I., 1613-1680, Hereford 1908.
- BRIGHAM, C., (ed.), *British royal proclamations relating to America 1603-1783*, Worcester 1911.
- BROWN, A., (ed.), *The Genesis of the United States*, Vol. I., New York 1897.
- *Calendar of State Papers*, Domestic series of the reign of James I., 1623-1625, London 1859.
- *Calendar of State Papers*, Domestic series of the reign of Charles I., 1634-1635, London 1864.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1574-1660, London 1860.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1661-1668, London 1880.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1669-1674, London 1889.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1675-1676, also Addenda, 1574-1674, London 1893.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1677-1680, London 1860.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1681-1685, London 1898.
- *Calendar of State Papers*, Colonial series, America and West Indies, 1685-1688, London 1899.
- DEANE, C., (ed.), *A Discourse of Virginia by Edward Maria Wingfield*, Boston 1860.
- HENING, W., (ed.), *The Statutes at Large: Being a collection of all the Laws of Virginia, from the first session of the legislature, in the year 1619*, Vol. I., New York 1823.

- HENING, W., (ed.), *The Statutes at Large: Being a collection of all the Laws of Virginia, from the first session of the legislature, in the year 1619*, Vol. II., New York 1823.
- *Journal of the House of Commons*, Vol. I., 1547-1629, London 1802.
- *Journal of the House of Commons*, Vol. IX., 1667-1687, London 1802.
- KINGSBURY, S., *The Records of the Virginia company of London*, Vol. III., Washington 1906.
- MACDONALD, W., (ed.), *Select Charters and other Documents, Illustrative of American History 1606-1775*, New York 1899.
- MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals of the House of Burgesses of Virginia 1619-1659*, Vol. I., Richmond 1915.
- MCILWAINE, H. C., (ed.), *Journals of the House of Burgesses of Virginia 1659-1693*, Vol. II., Richmond 1914.
- MCILWAINE, H. C., (ed.), *Minutes of the Council and General Court of Colonial Virginia*, Richmond 1924.
- OGILBY, J., *America: being the latest and most accurate description of the New World*, London 1671.
- PECKARD, P., (ed.), *Memoirs of the life of Mr. Nicholas Ferrar*, Cambridge 1790.
- SMITH, J., *The Generall Historie of Virginia, New England and Summer Isles*, Vol. I., Glasgow 1907.
- TYLER, G. L., (ed.), *Narratives of Early Virginia, 1606-1625*, New York 1907.

Odborná literatura-monografie

- ANDREWS, C., *British Committees, Commissions and Councils of Trade and Plantations, 1622-1675*, Baltimore 1908.
- BIEBER, P. R., *The Lords of Trade and Plantations 1675-1696*, Allentown 1919.
- BILLINGS, W., *A Little Parliament: the Virginia General Assembly in the Seventeenth Century*, Richmond 2004.
- BROWN, A., *First Republic in America*, Boston 1898.

- BRUCE, A., *Institutional History of Virginia in the Seventeenth Century*, Vol. II., New York 1910.
- CRAVEN, W. F., *The Southern colonies in the 17th century*, Chapel Hill 1968.
- KOVÁŘ, M., *Stuartovská Anglie, Stát a společnost v letech 1603-1689*, Praha 2001.
- KUKLA, J., *Political institutions in Virginia 1619-1660*, New York 1989.
- MIDDLETON, R., *Colonial America: A History 1607-1760*, Cambridge 1992.
- OSGOOD, H. L., *The American Colonies in the Seventeenth Century*, New York 1904.
- QUITT, M., *Virginia House of Burgesses, 1660-1706*, New York 1989.
- TURNER, E., *The Privy Council of England in the Seventeenth and Eighteenth Centuries, 1603-1784*, Baltimore 1927.
- TYLER, G. L., *Encyclopedia of Virginia Biography*, Vol. I., New York 1915.
- WERTENBAKER, J. T., *Virginia under the Stuarts*, Princeton 1914.

Odborná literatura-studie a články

- BILLINGS, W., The Growth of Political Institutions in Virginia, 1634 to 1676, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 31, No. 2, 1974, s. 225-242.
- MORGAN, E., The First American Boom: Virginia 1618 to 1630, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 28, No. 2, 1971, s. 169-198.
- *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 3, No. 1, 1895, s. 15-34.
- *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 3, No. 3, 1896, s. 225-238.
- *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 8, No. 1, 1900, s. 28-46.
- *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 9, No. 1, 1903, s. 46-58.